

KAMENNÁ A KLEMENTICE VČERA A DNES

L. P. 2008

LADISLAV EICHLER

I. Úvodní slovo

Vážení rodáci, spoluobčané, chalupáři, chataři, přátelé a příznivci naší vesnice Kamenná a malebné osady Klementice,

dožívá se Vám do rukou publikace vydaná ku příležitosti setkání rodáků a příznivců Kamenné a Klementic v roce 2008. Toto dílo nezačalo vznikat od myšlenky setkání rodáků, tj. asi od začátku tohoto roku, ale shromažďování veškerých dostupných informací o naší obci, použitých v tomto materiálu, probíhalo průběžně v posledních devíti letech. Získané údaje jsem se snažil shrnout tak, aby čtenáři poskytl určité obrázky o životě v naší obci, o přírodě v okolí a o místních památkách.

Pokud se setkají po delší době staří známi či přátelé, obvykle se nelze nevyhnout vzpomínkám na minulost – na mládí. Kdo z nás nebyl rád mládí! Čas je moudrý, dává nám častěji zapomenout na to špatné a v myslí nám zůstávají především milé vzpomínky. Proto i tato publikace je zaměřena z podstatné části na bližší či vzdálenější minulost.

Byl bych velice rád, a považoval bych to za obrovský úspěch a splnění neskromného cíle této publikace, pokud by zaujala místní mladé i starší čtenáře – spoluobčany. Ti mladší by se mohli dozvědět něco zajímavého z místní historie, aby tím získali pevný vztah ke své obci. Ti starší, kteří zde žijí mnohdy celý život, by si zase mohli uvědomit, že mnohé místní věci, které považují na samozřejmost, jsou pro návštěvníka či turistu velkou zvláštností a zajímavostí.

Historie přece není jen ta, která je zapsána ve školních učebnicích dějepisu. Památkami přece nejsou jen tuzemské či zahraniční hrady, zámky a katedrály. I v našem mnohdy velice blízkém okolí se nachází němi svědkové dávné minulosti. Poznejme tyto svědky a nedopusťme, aby došlo k jejich zapomnění či barbarskému zničení. Vždyť by tím postupně docházelo k ztrátě naší historické identity. Je dobré znát i místní dědictví našich otců, které jistě posílí naše národní sebevědomí. Aby neplatily více než sto let staré verše Boleslava Jablonského :

*„Nevděkem své vlasti splácím,
nectu na svou metám zem,
jsem-li v cizině domácím,
ale doma cizincem!“*

Ladislav Eichler, autor a kronikář obce

II. Základní informace o obci Kamenná a její místní části osadě Klementice

Správa obce:

Obecní úřad č. p. 70, tel. 568875831, úřední hodiny: čtvrtek 18:00 - 19:00 hodin, <http://www.horacko.cz/kamenna>

www.horacko.cz/kamenna

Starosta: Stanislav Rouš, č. p. 74

Místostarosta: Lubomír Novotný, č. p. 22 (obecní lesy, ověřování listin a podpisů)

Zastupitelé a jejich zodpovědnost:

Ladislav Eichler, č. p. 5

(správce kulturního domu, místní komunikace)

Mgr. Marie Mikynová, č. p. 46

(správce malého sálu - posilovny)

Jana Ritterová, č. p. 68

(dotační programy)

Josef Rouš, č. p. 1

(internetové stránky obce, Klementice)

Josef Suchý, č. p. 71

(správce areálu koupaliště)

Pravidelné veřejné zasedání obecního zastupitelstva se koná obvykle první čtvrtek v měsíci od 19:00 hodin v kanceláři Obecního úřadu v Kamenné.

Účetní OÚ: Alena Balíková, Kamenná č. p. 62

Kronikář: Ladislav Eichler, Kamenná č. p. 5, tel. 568875845

Příslušnost obce ke Stavebnímu úřadu v Budišově tel. 568875110, <http://www.oubudisov.cz>.

www.oubudisov.cz.

Příslušnost obce k Římsko-katolickému farnímu úřadu v Budišově tel. 564103517, <http://www.oubudisov.cz/farnost>

www.oubudisov.cz/farnost

Poloha:

Kraj Vysočina, okres Třebíč, přibližně uprostřed mezi městy Třebíč, Velké Meziříčí a Náměšť nad Oslavou, 450 m nad mořem, 16 °01' východní délky od Greenwiche a 49°16' severní šířky.

Rozloha (ha, 2008):

Katastrální území celkem: 611 (Kamenná 546 + Klementice 65)

Zemědělská půda 366 (336 + 30)

- z toho: orná půda 294 (269 + 25), zahrady 9 (6 + 3), louky 42 (41 + 1), pastviny 21 (20 + 1)

Lesní pozemky 195 (163 + 32), vodní plochy 7 (6 + 1), zastavěné plochy 7 (6 + 1), ostatní plochy 36 (35 + 1)

Znak a pečeť:

Obec Kamenná znak nevlastní.

18. století – Pečeť je kruhová o průměru 20 mm. V pečetním poli je španělský štít a v něm znamení, které se nepodařilo identifikovat. Snad jde o pět plamenů. Pečetní pole je z větší části lemováno linkou a nad ní je opis: OBECZ.KAMEN. Obvod pečeti je lemován perlou.

Rok 1871 – pečetidlo ve tvaru kruhu o průměru 28 mm mělo uvnitř tyto údaje: PEČEŤ OBCE KAMENÁ, ROKU 1871.

Osada Klementice vlastnila pečeť ve tvaru kruhu. V mezikruží nápis KLEMENTITZER GEMENDT SIGIL, uprostřed znak zkřížený rýč s motykou a letopočet 1801.

Obyvatelstvo (k 1. 1. 2008):

Počet domů: domy s čísly popisnými 102 (Kamenná 81 + Klementice 19) + 2 ve výstavbě,

Počet rekreačních chat: 38 (Kamenná 37 + Klementice 1)

Počet obyvatel: 223 (Kamenná 192 + Klementice 31)

Počet vlastníků nemovitostí: 253 (216+37)

Školství a kultura:

Škola od r. 1975 uzavřena, děti navštěvují Základní školu v Budišově (18), Třebíči (1) a Dolních Heřmanicích (1).

Kulturní dům, kapacita cca 400 osob, Kamenná č. p. 70

- objekt lze pronajmout k akcím jako celek nebo po jednotlivých částech: velký sál včetně pódia a galerie, malý sál, suterén (vše včetně sociálního zařízení).

Obecní knihovna – umístěna v zadním traktu kulturního domu č. p. 70, založena v roce 1903, v současnosti čítá asi 1074 knih

- půjčování v pondělí od 17:00 – 18:00 hodin
- knihovnik Čechová Vítězslava, tel. privát 568875711

Doprava:

Autobus TRADO – BUS, s. r. o. z Třebíče linka 790300.

Dvě zastávky: Kamenná, Klementice (konečná).

Spoje:

Poštovní služby - Česká pošta, PSČ 675 03 pošta Budišov, 2 poštovní schránky (1 x na návsi v Kamenné u prodejny, 1 x v Klementicích u autobusové zastávky)

Telefonní služby prostřednictvím pevné linky - Telefónica O2, a. s. Od roku 1996 jsou přípojky téměř do všech domů. Aktivních bylo v roce 2003 celkem 58 (48 + 10), nyní je aktivních již pouze 31 (26 + 5). Na návsi v Kamenné je telefonní budka s voláním pomocí karet (568875230)

Mobilní telefony - v obci je signál pro příjem O2, Vodafone a T-mobile.

Internet: Internet expres pomocí pevné telefonní linky nebo pomocí bezdrátového radiového připojení od spol. Mírovka Třebíč.

Služby:

Prodejna smíšeného zboží - Ludmila Mrňová, Kamenná č. p. 6

Otevírací hodiny:

pondělí + úterý + čtvrtek	6:00 – 12:30	
středa + pátek	6:00 – 12:30	14:00 – 16:00
sobota	7:00 – 10:00	

Mimo tuto otevírací dobu lze základní sortiment zboží zakoupit do 21:00 hodin v prodejně Večerka u pí. Ludmily Mrňové, Kamenná č. p. 61, tel. 568875149

Pohostinství - Petr Nováček, Kamenná č. p. 45, tel. 774223390

Otevírací doba:

pondělí + úterý	zavřeno
středa + čtvrtek	18:00 – 22:00
pátek + sobota	18:00 – 24:00
neděle	15:00 – 22:00

Zámečnictví – CHYTKA s. r. o., Karel a syn Roman Chytkovi, Klementice č. p. 19, provozovna v Budišově č. p. 354 (naproti lihovaru), tel. 568875480, [http: www.chytka.com](http://www.chytka.com)

Advokátní kancelář – JUDr. Milan Nováček, Kamenná č. p. 27, tel. 568875270, kancelář Třebíč, Karlovo náměstí 22/28.

Advokátní kancelář – JUDr. Jindřich Zedníček, Třebíč, Žerotínovo nám. 20/16, telefon 568820135, pobočka Kamenná č. p. 42, [http: www.akzednicek.cz](http://www.akzednicek.cz)

Zednictví - Jiří Marek, Kamenná č. p. 76

Truhlářství – Jaromír Hort, Kamenná č. p. 14, tel. 568875505

Zámečnictví, Opravy karoserií - Zdeněk Vošmera, Kamenná č. p. 43

Masérské, rekondiční a regenerační služby - Draha Pavlíková Kamenná č. p. 39, provozovna Velké Meziříčí, Náměstí 13/15

Masérské služby, bankování – Miloslava Kundelová, Kamenná č. p. 5, tel. 603905701, provozovna v Třebíči, Manž. Curieových 657 (středa – pátek).

Výroba kovodřevěného nábytku - Pavel Kraval, Klementice č. p. 14

Překladačská a tlumočnická činnost (AJ, NJ), činnost podnikatelských, finančních, organizačních a ekonomických poradců - KNIGHT HOLDINGS s.r.o. - Kamenná č. p. 68

Překladačská a tlumočnická činnost - Mgr. Jana Dobrovolná, Kamenná č. p. 11

Poradenská činnost ve stavebnictví - Ing. Pavel Duran, Kamenná č. p. 7

Inženýrská činnost ve výstavbě - Stanislav Mayer, Klementice č. p. 2

Poradenská činnost v oblasti životního prostředí. - Mgr. Marie Mikynová, Kamenná č. p. 46

Činnost podnikatelských, finančních, organizačních a ekonomických poradců -
Ing. Marek Smrček, Kamenná č. p. 67

Výroba dřevěných výrobků - Lubomír Kazda, Kamenná č. p. 58

Průmysl:

Zpracování kamene – Jindřich a syn Ing. Zbyněk Zedníčkovi, Kamenná č. p. 42, telefon 568875247, lom v Kamenné tel. 568875245, [http: www.zednicek.com](http://www.zednicek.com)

Pila Kamenná – Miroslav a Josef Krejčí, Kamenná č. p. 78, telefon 568875601, [http: www.pilakamenna.cz](http://www.pilakamenna.cz), www.pila.trebicko.com

Zemědělství:

Zemědělské družstvo Budišov č. p. 279, tel. 568875127-9

Ve farmě v Kamenné je umístěna porodna prasnic. Je zde umístěno asi 90 prasnic, malá selata jsou po dosažení hmotnosti 30 kg odvážena do jiných zařízení. Pracují zde 2 místní zaměstnanci.

Soukromý zemědělec Stanislav Rouš, Kamenná č. p. 74 – rostlinná výroba

Radek Man, Kojatín – ustájení a chov koní v objektu zvaném salaš v Kamenné

III. Spolky

1. Sbor dobrovolných hasičů Kamenná (založen v r. 1936)

Telefon (jednatel): 75200965, e-mail: sdh@sdhkamenna.eu, [http: www.sdhkamenna.eu](http://www.sdhkamenna.eu)

IČ: 64268535, č. ú.: 216172549/0300

Sbor má v současnosti 67 členů (z toho 8 žen), věkový průměr 38 roků.

Složení výboru:

Starosta:	Lubomír Novotný st. č. p. 22
Náměstek starosty:	Ing. Pavel Duran č. p. 7
Velitel:	Lubomír Novotný ml. č. p. 22
Jednatel:	Zdeněk Nováček ml. č. p. 35
Strojník:	Josef Suchý č. p. 71
Hospodář:	Leoš Kundela č. p. 5

Ze zpráv o činnosti sboru za rok 2007

- přednesené jednatelem Zdeňkem Nováčkem ml. č. p. 35

Jak už v Kamenné bývá zvykem, činnost sboru byla v zimních měsících zahájena kulturní akcí, a to pořádáním masopustní zábavy dne 17. února. Na náklady sboru byly zapůjčeny masky, ale přesto došlo k tomu, že některé nebyly využity. Večer se do KD přišlo pobavit velké množství lidí. Největším problémem na této akci bylo organizační zajištění. Ochota některých členů se v zimních měsících pohybuje na bodu mrazu. I přesto, že akce bývá většinou prodělečná, budeme v této tradici pokračovat.

Na začátku března se v Nárámči konala okrsková schůze, na které nám bylo mj. sděleno, že v okrskové pokladně je částka přesahující 17 tisíc korun. Dále byla na schůzi stanovena data konání Dnů otevřených dveří v hasičských zbrojnicích a okrskových závodů.

Týden poté proběhla v Trnavě ve slavnostní atmosféře schůze zástupců sborů celého okresu Třebíč. Zúčastnili se jí i nejvýznamnější představitel Kraje Vysočina hejtmán Miloš Vystrčil a dále představitelé OSH, KSH a HZS Třebíč.

V druhé polovině března se náš člen Michal Rouš zúčastnil dvoudenního školení strojníků v Třebíči.

V jarních měsících proběhla v Kamenné pravidelná údržba hasičské zbrojnice jako příprava na „Den otevřených dveří“, který se uskutečnil 6. 5. 2007. Následná okrsková schůze byla již kompletně věnována okrskovým závodům, které se měly konat 13. 5. 2007 v Hodově při příležitosti 110. výročí založení tamního sboru. Vedení okrsku nám sdělilo, že soutěž bude kompletně pojištěna částkou 350 Kč, přičemž podmínkou je používání přetlakového ventilu při požárním útoku. Ventil byl naším okrskem zakoupen za 13 tisíc korun a stali jsme se tak prvním okrskem v okrese, který jím disponuje. Ačkoli by měl zajistit regulérnost podmínek při používání různých silných motorů, panuje všeobecné přesvědčení, že svůj účel příliš neplní a pouze komplikuje připojování hadice na stříkačku. I přes tuto skutečnost jsme vznesli připomínku, aby na soutěži byly terče řádně ukotveny a nedošlo ke stejnému incidentu jako loni při soutěži v Nárámči, kdy se oba terče po zásahu vodou z naší stříkačky skácely k zemi.

První víkend v květnu bylo též rozněno v místní hospodě sele, které jsme jako vítězové vybojovali na loňských oslavách 70. výročí založení našeho sboru. Pozváni byli všichni členové sboru.

Protože se nám na poli sportovním loni příliš nedařilo, začali jsme s přípravou již na přelomu března a dubna. Postupně jsme měnili počty spojů pro jednotlivé členy družstva a také celkové uspořádání hadic na základně. Po velkém množství nepovedených tréninkových útoků jsme se v dostatečném předstihu dopracovali k optimálnějšímu a rychlejšímu způsobu, který se osvědčil také u družstva mladších mužů.

Těsně před očekávanými okrskovými závody nám konečně byly doručeny nové dresy, které byly pořízeny ze sponzorských darů firem Chytka s.r.o. a Pila Kamenná.

Dne 13. 5. jsme konečně vyrazili na první soutěž do Hodova. Na výborný terén místního fotbalového hřiště přijelo změřit síly celkem 19 družstev, z toho 9 družstev mužů do 35 let. Po suverénních štafetách byla obě naše družstva na prvních dvou místech. Z důvodu pomalého doplňování vody a těžkopádné organizace jsme museli na útok čekat do pozdních odpoledních hodin. Nic nám však nezabránilo v tom, abychom opět předvedli nejlepší výkon dne. Se součty časů 102,13 s a 93,19 s jsme obsadili první 2 místa v soutěži a obdrželi jsme opět na jeden rok do držení putovní pohár a dalším bonusem bylo znovu sele na rožeň poskytnuté ZD Budišov.

Tradičně se na začátku června konal Stokláskův memoriál v Tasově. Zúčastnilo se jej za deštivého počasí 14 mužstev a ve velmi silné konkurenci, kde se družstva soustředí pouze na PÚ, jsme v napjaté atmosféře okusili první letošní prohru. Diskvalifikace jednoho družstva a 10. místo druhého družstva mluví za vše. I přesto byl čas 24,78 s na sklápěcí terče pro naše mladé muže velkým úspěchem.

V neděli 10. 6. se od ranních hodin konala v Kojatíně Oblastní soutěž v PS. Kvůli menší nehodě, kterou utrpěla naše stříkačka na tréninku předchozího dne, jsme byli nuceni půjčit si stroj od SDH Nárámeč. Bohužel nebyl čas vyzkoušet spoje savic a při použití jedné naší a jedné náramečské nebylo možné při útoku spojit tyto 2 dohromady. Družstvo našich starších mužů bylo tedy v disciplíně diskvalifikováno a obsadilo poslední 7. místo. Naši čest uhájili mladší muži, kteří již se dvěma našimi savicemi předvedli 2. nejrychlejší útok a po nejlepší štafete dne s časem 62 s získali pohár za 1. místo. Díky nezájmu ostatních družstev o účast v okresním kole se mohla přihlásit obě naše družstva.

Okresní kolo proběhlo o dva týdny později v Petrovících. Zúčastnilo se 11 družstev mužů. Zde se již projevily velké nedostatky našich družstev. Nedisciplinovanost a špatný trénink na 100 překážek, kde za nejlepšími družstvy okresu zaostáváme nejvíce. Naopak obě družstva předvedla výborné štafety a s časy 71,04 s a 72,06 s obsadila 3. a 5. místo. Po přeboru jednotlivců a PÚ družstvo našich starších mužů obsadilo výborné 4. místo s pouhou vteřinovou ztrátou na borce z Trnavy. Mladší muži skončili na 6. místě – byla to pro ně první zkušenost v tak důležité soutěži a věřme, že příští rok budou více trénovat a všem předvedou, že mají velké rezervy.

Na konci června proběhlo v Nářamči námětové cvičení, které je součástí přípravy na hašení požárů. Při simulovaném požáru místní pily se voda musela dopravit na vzdálenost 500 metrů. V tomto směru za ostatními sbory zaostáváme v zodpovědném přístupu. Ačkoli většina našich členů věděla, který den se cvičení bude konat, přesto se této akce zúčastnili pouze 4 členové – Stanislav Rouš, Tomáš Nováček, Lukáš Marek a Tomáš Marek. Všem náleží pochvala.

Letos poprvé jsme se také zúčastnili 2 závodů tzv. Třebíčské ligy. Jedná se o sezónní skupinu 12 závodů pouze v disciplíně požární útok. Soutěž má oproti oficiálním soutěžím upravená pravidla, z nichž nejzásadnějším je možnost používat úzké hadice, které jsou lehčí a mají rychlejší průtok. Bohužel jsme letos jako jediní disponovali na závodech pouze klasickými širokými hadicemi a s časy 22,93 s v Petrovících a 24,09 s v Kozhovicích skončilo družstvo starších mužů v druhých polovinách výsledkové listiny. Je však třeba konstatovat, že oproti loňskému roku se naše časy značně zlepšily, čas 22,93 s je naším novým rekordem. Po těchto zkušenostech jsme se již o prázdninách věnovali více pořádání kulturních akcí, díky kterým jsme si vydělali na nové užší hadice.

Historicky poprvé se soutěže v požárním sportu zúčastnilo družstvo kamenských žen. Debut se odehrál 25. 8. na soutěži „O Kojatskou babu“. I přes velkou nervozitu vybojovaly ženy 5. místo, ačkoli měly šanci na lepší umístění. Prasklá koncovka u rozdělovače jim útok značně zkomplikovala. Těšme se na jejich další výkony v příští sezoně.

Kulturní činnost v letních měsících začala uspořádáním rockové zábavy v podání kapely Sociál Band. Podobná akce se již v Kamenné dlouhou dobu nekonala, a tak panovala řada pochybností o jejím úspěchu. Díky pěknému počasí, zapojení velkého množství členů i nečlenů do příprav a výborné obsluhy v podání našich dívek se akce velmi vydařila, přičemž počet platících návštěvníků překonal hranici 200 osob. Nutno podotknout, že do prázdninových akcí členové výboru vložili finanční částky v celkové výši 30 tisíc korun, za které bylo nakoupeno veškeré občerstvení. Tyto částky byly ze zisku po akcích vráceny zpět členům.

V noci před konáním zábavy vzplála při bouře lípa u Buršíků, k hašení byli přivoláni profesionálové z Třebíče. Plameny se jim sice uhasit podařilo, ale lípa doutnala ještě velmi dlouho poté.

Dalšími kulturními akcemi bylo Sousedské posezení, kterého se zúčastnilo kolem 170 lidí, dále soutěž O zdolání kamenské lávky a v neposlední řadě pouťová zábava. Díky pěknému počasí se do průvodu obcí zapojila spousta mladých lidí. Přes den i večer v kulturním domě zahrála kapela SSM Valdíkov, na které již po dlouhém dnu byla znát únava, ale přesto se akce velmi vydařila.

Poslední akcí uskutečnou na konci srpna byla Oldies Party, od které jsme očekávali větší úspěch, než měla rocková zábava v červenci. Akci předcházela velká příprava, včetně propagace akce v místních rozhlasích okolních obcí, takže účast pouze 80 platících návštěvníků převážně z naší obce pro nás znamenala velké zklamání. Povzbuzením byl kladný ohlas účastníků, kteří mohli na parketu předvést své taneční kreace ☺.

První střet s ohněm okusili někteří naši členové začátkem července, kdy vypukl požár v lese Květuňka v Budišově. Při tomto zásahu naši členové distribuovali vodu pro HZS Náměšť, Třebíč a SDH Budišov, čímž přispěli k úspěšnému zdoání požáru.

Co se týče požárů, je nutno zmínit, že od konce července do konce září došlo k 17 případům požáru stohů, přičemž všechny byly zdoány úspěšně, avšak původce ohně se v žádném z případů nepodařilo dopadnout.

Co se týče pořádání akcí – od loňského roku se přístup u některých členů zlepšil, ale stále cítíme velké rezervy v ochotě některých členů. Velký dík však patří děvčatům, která, i když členkami našeho sboru ještě nebyla, se vzorně postarala o občerstvení na kulturních akcích.

V neposlední řadě je nutno zmínit, že během roku byl zřízen výhodný účet u Poštovní spořitelny a byly spuštěny internetové stránky našeho sboru, které jsou dostupné na adrese www.sdhkamenna.eu.

Na závěr patří poděkování. Děkujeme našim sponzorům – firmám CHYTKA s. r. o. a Pila Kamenná za finanční a materiální pomoc, kterou nám poskytují. Dále patří dík členům Stanislavu Roušovi za vstřícnost při zkracování sportovních i zásahových hadic a také strojníkovi Josefu Suchému a nečlenovi Pavlu Nováčkovi, kteří se v nedávné době pustili do rozebírání stříkačky z roku 1936, která již dlouhou dobu není provozuschopná. Ačkoliv bylo původně zamýšleno umístit tuto stříkačku do muzea v Oslavanech, pokusí se oba zjistit závady, a pokud bude v možnostech našeho sboru zafinancovat příslušné opravy, může být stříkačka opět zprovozněna.

Přehled účasti SDH Kamenná na soutěžích od roku 1990 do roku 2007

Rok	Datum	Místo -	Pořadí	Počet účastníků	Poznámka
		Oblast, Okres, Pohár			
1990	27.5.	Valdkov	1		
	10.6.	? - Ob			
	?.6.	Nové Syrovce - Ok	9		
1991	26.5.	Kamenná	1		
	14.7.	Kouty - Po			
1992	31.5.	Hodov	1		
	7.6.	Tasov - Po			
	14.6.	Kojatín - Ob			
	21.6.	? - Ok	6		
	30.8.	Čechtín - Po			
1993	9.5.	Budišov			
	6.6.	Tasov - Po			
	13.6.	Kamenná	1,1(35+)		Poprvé v teplákách.
	?.6.	Kojatín - Ob	Nedok.		
	?.8.	Tasov - Po	10	30	Osobní rekord 26,08 s!
1994	22.5.	Nárameč	1		Jediná soutěž v roce.
1995	21.5.	Valdíkov	1		
	4.6.	Kojatín - Ob			
	11.6.	Tasov - Po			
	18.6.	Petrovice - Ok	11		
1996	26.5.	Nárameč	1		
1997	25.5.	Kamenná	1,1(35+)		61. výročí založení
	31.8.	Pyšel	1		
1998	24.5.	Rohy	1,8		

	7.6.	Kojatín - Ob			
	21.6.	Petrovice Ok	7		
1999	23.5.	Nárameč	1,2		Sele 36 kg
	16.6.	Kojatín - Ob	1,2	14	
	20.6.	? - Ok	6	17	
2000	28.5.	Valdřikov	1,2		Sele
	11.6.	Kojatín - Ob	5	14	
	2.7.	Petrovice - Ok	6		35,37 s
2001	20.5.	Kamenná	1,2	7	Sele, děti 1. (ze 3)
	27.5.	Kojatín - Ob	1	12	
	17.6.	Petrovice - Ok	5	14	Dosud nejlepší umístění
	7.7.	Hroznatín - Po	7	15	
	29.7.	Chlum - Po	asi 10	19	
	26.8.	Třebíč – Sokolí - Po	15	21	Osobní rekord 25,86 s!
	8.9.	Svatoslav - Po	7	11	
2002	12.5.	Hodov	1		
	25.6.	Oslavička - Po	7	12	
	2.6.	Kojatín – Ob	12		
	9.6.	Svatoslav - Po	16	19	
	16.6.	Tasov – Po			
2003	25.5.	Rohy	1,2		33,01 s., získání putov. poháru
	1.6.	Kojatín - Ob	1		32,38 s
	8.6	Oslavička - Po	10	26	26,28 s
	15.6.	Tasov - Po	4	11	25 s.
	22.6.	Petroviče - Ok	8	11	T. Nováček – pohár v jednotlivcích
2004	23.5	Kamenná	nedok.	7	Cvičily též děti a muži +35 r.
2005	29.5.	Valdřikov	1		Děti skončily 2.
	7.5.	Kojatín - Ob			
	5.6.	Petrovice - Ok	4		Dosud nejlepší umístění!
2006	21.5.	Nárameč	3		Upravená stříkačka, pád terčů!
	4.6.	Kojatín - Ob	2		26 s
	25.6.	Petroviče - Ok	6		
2007	13.5.	Hodov	1+2		Nové dresy
	3.6.	Tasov - Po	10	14	24,78 s, A – mužstvo diskv.
	10.6.	Kojatín - Ob	1 + 8		
	7.6.	Kožichovice - Po			24,09 s
	24.6.	Petrovice - Ok	4 + 6		22,93 s – nový rekord!
	25. 8.	Kojatín – Po (ženy)	5	8	Poprvé ženy z Kamenné (44,2 s)

Zkrácené zmínky o požárech a hasičích v kronice obce Kamenná vedené od r. 1929

Údaje uvedené ve „úvozovkách“ jsou doslovně opsány, v ostatních případech se nejedná o doslovný opis.

Rok Událost

1854 Vyhořela stodola u č. p. 2 (Vrbovi)

1867 Vyhořelo stavení č. p. 7 (nyní Duranovi)

- 1878 Po úderu bleskem vyhořelo stavení číslo 18 (nyní Charvátovi) a s ním i stodola u čísla 19 (nyní Ritterovi)
- 1895 Vyhořel dům č. p. 39 (Šoukalovi)
- 1905 Vyhořela kovárna u Sapíků u č.p. 22 (nyní Novotnovi)
- 1932 Hasičský sbor dosud neexistuje, ale chystá se jeho založení. Toho roku na návrh správce školy učitele Jaroslava Čelouda darovali občané na šest roků ve prospěch budoucího hasičského stavu peníze, které měli dostati jako najímatelé polností za pronajatou honitbu. Všichni, s výjimkou dvou občanů, obnos darovali. „Ani užitečná věc nenajde vždy pochopení.“ ...Honebné činilo ročně 1471 Kč
- 1934 „Jednáno o regulaci potoka přes vesnici a o zřízení nádrží na vodu pro případ požáru. Pro nedostatek peněz zůstaly z celého projektu jen plány.“
- 1936 „Delší dobu uvažovalo se o založení hasičského sboru. Myšlenka se uskutečnila až 11. března 1936. Byli pozváni funkcionáři hasičské župy z Třebíče p. Dr. Žák a p. Lavický a podali potřebné informace. Potom byl sbor založen. Přihlásilo se 28 členů. Obec již dříve spouřila pro budoucí sbor, takže nyní má Sbor dobrovolných hasičů hotové jmění 20 000 Kč.“
- „Samaritánský kurz – Kurz první pomoci uspořádala hasičská župa v Třebíči. Kurzu se zúčastnilo ze zdejší obce 7 osob a to 3 muži a 4 ženy. Kurz konal se po 7 týdnů vždy v neděli v březnu a v dubnu.“
- 1937 „Dne 23. ledna byl uspořádán I. hasičský ples v Kamenné. Vstupné bylo 4 Kč. Hudba byla z Velkého Meziříčí (p. Kosa): 2 houslisté, 1 bubeník, 1 harmonikář za Kč 190,-.“
11. dubna se konala valná hromada.
- „Dne 9. srpna v odpoledne vypukl v Budišově požár. Vyhořelo 1 obytné stavení a stáje a 4 stodoly. Oheň způsobily děti.“
- „Na jaře letošního roku počali zdejší hasiči pomýšletí na koupi motorové hasičské stříkačky... Svízelné bylo jednání, od které firmy stroj koupiti. Konečné rozhodnutí padlo na členské schůzi, která se konala dne 25. července 1937 za přítomnosti 25 hasičů. Tam bylo odhlasováno 25 hlasy, aby byla stříkačka koupena od firmy Stratílek z Vysokého Mýta.
- ...Koupena byla motorová stříkačka dvoukolá na pneumatikách s čtyřválcovým, čtyřtaktním motorem za 25 000 Kč. Dále koupeno 300 m hadic konopných za Kč 7850, dále dvoukolý naviják na hadice a úplný výzbroj pro 12 mužů celkem za Kč 4000.
- ...Motorová stříkačka byla dodána firmou vyplaceně na nádraží do Budišova dne 15. září 1937.
- ...Cvičení v obsluze stroje byla na podzim pořádána několikrát. Všechna dosavadní cvičení byla provedena a vedena zbrojířem sboru p. Františkem Sapíkem, kovářským mistrem z Kamenné číslo 22.“ *Doplněno fotografií a cca třístránkovým textem.*
- „Bylo rozhodnuto o postavení prozatímního skladiště a až sbor zaplatí stříkačku, postaví zbrojnici novou s místností, kde by se mohly konati schůze a snad i divadla hráti. Jako nejvhodnější zdálo se místo vedle školního dřevníku. Tam započalo stavbou dne 23. srpna a dokončena byla dne 17. září 1937. Stavbu provedl Hubert Kundela, stavitelský asistent.“
- „Dne 4. listopadu bylo uspořádáno noční hasičské cvičení. O pohotovosti hasičů svědčí to, že za 10 minut po poplachu byla stříkačka už na místě asi 300 m od hasičské zbrojnice v plné činnosti.“
- „Letos došlo konečně k provedení regulace potoka....Práce na regulaci byly započaty dne 28. 6. 1937. Zaměstnáno bylo 10 dělníků z okolí Brna, 6 místních, 4 z Pyšela

a 1 dílovedoucí. Potok byl po celé délce prohlouben. Byly zhotoveny 4 stávky a 1 nádrž....“

- 1938 „Dne 16. ledna konala se valná hromada místního Sboru dobrovolných hasičů. Volby byly jen doplňovací, ježto předsednictvo je zvolena na 3 roky. Jednalo se o svěcení nové motorové stříkačky.

Aby slavnost byla možná, je třeba upravit po zregulování potoka náves. Vincenc Hort číslo 4 podal návrh, aby náves byla upravena dobrovolnou prací všech občanů zadarmo.“

„Dne 29. ledna se konal II. hasičský ples. Účast domácích i přespolních byla veliká...Byla zde deputace hasičského stavu z Pyšela (8 členů) a z Míhoukovic (9 členů)“

„Dne 27. července strhla se odpoledne prudká bouře s krupobitím... Za bouře zapálil blesk v Číkově, v Zahradce a v Budišově. Zdejší hasiči poprvé vyjeli v plné zbroji s novou stříkačkou k ohni do Budišova. Jeli celou cestu v prudkém lijáku a v bouři. K ohni však nedojeli, ježto požár byl deštěm uhašen a naši hasiči se od zámku vrátili.“

- 1939 „Valná hromada sboru se konala 8. ledna. Náčelníkem zvolen Jindřich Zedníček, starostou František Kundela číslo 50, jednatelem Josef Prokeš. Ostatní činovníci zůstali z minulého výboru.“

„Dne 28. ledna byl III. hasičský ples. Hudba z Budišova.“

„V létě, v době sucha, zalévali hasiči stříkačkou po několik nedělních odpolední třešně vysázené ve Žlebě a lesní sazenice tamtéž.“

„V červenci 1939 byla postavena hasičská sušící věž na hadice.“

- 1943 Na schůzi obecního zastupitelstva dne 1. července 1943 bylo rozhodnuto o odkoupení 8 m² půdy od národní školy na postavení hasičské sušárny. Na této ploše pak byla hasičská sušárna skutečně postavena.

- 1951 Dne 27. dubna 1951 v pátek ve 4 hodiny ráno vypukl oheň v zemědělské usedlosti pana Vincence Horta číslo popisné 4. Přestože místní sbor dobrovolných hasičů zasáhl velmi rychle, rozšířil se oheň na vedlejší dům č. p. 5, který obec získala po panu Ladislavu Pelikánovi, který se v roce 1945 odstěhoval do Okrašovic, kde získal přiděl zemědělské půdy. V té době obýval tento dům Hubert Kundela, stavitelský asistent, který měl dům od obce pronajat. Dům č. p. 5 vyhořel úplně a u domu č. p. 4 vyhořely půdy nad obytným i hospodářským stavením. Panu Kundelovi shořela na půdě zásoba prken (4 m³), nábytek a ostatní bylo včas vyneseno. Panu Hortovi shořela veškerá zásoba obilí, mouky, spousta starého šatstva, postroje a určité množství píce.

- 1952 Řídící učitel Čeněk Čermák pořídil v období od 1. dubna do 15. června 1952 fotoalbum všech rodin a všech domů v obci. V této fotokronice jsou snímky následujících uniformovaných hasičů:

předseda hasičů – František Kundela č. p. 50

dlouholetý velitel hasičů – Jindřich Zedníček st. č. p. 12

velitel hasičů – Jaromír Nováček č. p. 59

družstvo starších hasičů – 9 členů

družstvo mladších hasičů – 9 členů

„4. července 1952 se konala v kanceláři MNV veřejná schůze za účasti členů MNV a 20 občanů. Na této schůzi bylo hovořeno a jednáno (*mimo jiné*) o : ... Byl přijat návrh místní hasičské jednoty na vyčištění vodní nádrže na návsi od nánosů. Bude vyhlášena pracovní povinnost na každé č. p. Nádrže byly za pomoci všeho občanstva vyčištěny do 14 dnů.“

- 1953 „Dne 17. září 1953 se rada usnesla, aby byla provedena komínová prohlídka členy požární hlídky do konce měsíce března.“
- 1954 „Dne 23. ledna byla na příkaz Okresního národního výboru Požární ochrany dána na opravu motorová stříkačka do Tábora, k předělení čerpadla, které bylo mrazem poškozeno. Oprava si vyžádala větší částky peněz kolem 8000 Kčs, což uhradil ONV.“
- 1959 V říjnu byli členové požární ochrany seznámeni, do kterých obcí budou dojíždět v případě požáru.
- 1962 V květnu dostala požární ochrana přiděleny hadice – dosavadní budou vyřazeny.
- 1977 „Na výroční členské schůzi Svazu požární ochrany bylo rozhodnuto, po předchozím projednání s vyšší složkou, zajistit dle možnosti nákup staršího auta pro místní požární sbor. Iniciativně byl tento úkol zajištěn a auto zn. Robur bylo zakoupeno od JZD Moravský Krumlov, okr. Znojmo. Finanční úhradu provedla Okresní inspekce požární ochrany v Třebíči.“
- 1979 „Dosud jako každoročně, tak i v roce 1979 bylo členy místního požárního sboru provedeno vyčištění víceúčelové vodní nádrže před začátkem koupání.“
- 1987 Složení výboru: předseda – Jiří Mrňa, místopředseda – Jaromír Hort, referent PVP – Milan Procházka, referent prevence – František Vošmera, velitel – Luboš Novotný, jednatel – Jan Nováček, hospodář – Leoš Kundela, organizační referent – JUDr. Milan Nováček, materiálně technický referent – Ladislav Dobrovolný, Referent CO – Jaromír Nováček, referent mládeže – Milan Procházka, kronikář – JUDr. Zdeněk Nováček, strojníci – Josef Rouš, Stanislav Rouš, revizoři – Stanislav Rouš, Vilém Baránek, Karel Chytka.
- „Činnost požárního sboru byla největší měrou zaměřena na rozšíření a přebudování požární zbrojnice. Vždy dva členové zajistili na týden brigádníky z řad občanů a ostatních požárníků. Tím způsobem by se podařilo dílo dokončit, nebýt nedostatku stavebního materiálu. Celkem bylo odpracováno asi 1100 brigádnických hodin.“
- „Bylo též započato s přestavbou vozidla AVIE na speciální požární vozidlo.“
- 1988 ...“Svaz požární ochrany má 50 členů. Tento rok byl pro požárníky ve znamení dvou náročných úkolů. V prvé řadě se jednalo o dokončení přístavby požární zbrojnice a neméně významným úkolem bylo provedení přestavby vozidla AVIA na požární (odpracováno 150 brigádnických hodin). Úspěšné dokončení požární zbrojnice bylo znemožněno celostátním nedostatkem cementu. Naopak přestavba vozidla AVIA se podařila.“
- Ostatní brigádnická činnost: čištění koupaliště, čištění Roušova rybníka, výsadba stromků (výnos 2000 Kčs).
- „Po bouři dne 16. srpna požárníci (21 mužů) vyjeli k požáru do Studnic. Požár lokalizovali místní hasiči.“
- Dále jen bez zmínek o úcastech na závodech a o běžné činnosti:*
- 1990 Změna názvu ze Svazu požární ochrany na Sbor dobrovolných hasičů.
- 1993 „V červenci došlo k menšímu požáru na skládce odpadu v Šebkově žlábku. Oheň zpozoroval Pavel Novotný č. p. 41 a sám přivezl v sudu vodu a začal hoření hasit. Požár byl pak dohašen dovezenou fekální nádrží.“
- První vystoupení při okrskové soutěži v nových teplákových soupravách.
- 1995 Taneční zábava na koupališti Carmen + Regon. „Při této taneční zábavě došlo ke kuriózní situaci. Aby nebyly sudy piva teplé, svázaly se provazem a potopily do studny před koupalištěm. Provazy se ale mezi sebou zasukovaly tak, že je nebylo

možno vytáhnout. Proto museli hasiči přijet s čerpadlem, vodu ze studny odčerpat a sudy vysvobodit.“

- 2001 „7. března hořelo v suterénu v kotelně domu č. p. 1 Josefa Rouše. Požár vznikl vznícením barev v dřevěné polici nedaleko od kotle. Požár nahlásil třebíčským profesionálním hasičům přímo majitel, kromě nich přijeli s cisternou hasiči z Tasova. Místní dobrovolní hasiči nezasahovali.“
„1. května hořel lesík v Houvarech, požár byl uhašen bez větších škod.“
- 2003 „25. ledna v sobotu ráno projelo přes Kamennou několik hasičských aut se sirénou. Kourř byl viděn od řeky Oslavy. Shořela asi 1/3 střechy na Řihákově mlýně.“
- 2004 „17. srpna odpoledne došlo k požáru již posečeného pole a částečně i lesa mezi Čertovou rukou a silnicí k Holejím, tzn. již v k. ú. Pyšel. Dým byl zdaleka viditelný. Náš sbor hasičů nezasahoval.“
- 2007 V noci 21. července byla silná bouřka. Blesk zapálil starou lípu u Bušíků č. p. 21. Požár likvidovali mezi 3:45 a 5:00 hodinou profesionální hasiči z Třebíče. Místní hasiči nezasahovali.

2. Myslivecké sdružení Kamenná (založeno – obnoveno v r. 1992)

má 11 členů, předsedou je JUDr. Zdeněk Nováček, Kamenná č. p. 35, telefon 568875288
IČO: 48527858, číslo účtu: sdružení bankovní účet nevlastní

Zkrácené zmínky o myslivosti v kronice obce Kamenná vedené od r. 1929

Rok Událost

- 1937 Honební výbor vyhověl žádosti o prodloužení nájmu obecní honitby. Nájem činí v té době 1471 Kč.
- 1955 Tretní komise Místního národního výboru Kamenná řešila podání žaloby na myslivce J. z Kamenné, který byl členy Lesní myslivecké společnosti Tasov přistižen v jejich honitbě. Provinilec byl potrestán k práci 14 dní zdarma na stavbě obecního domu a nesmí s puškou sám do revíru honitby Kamenná.
- 1979 Členové mysliveckého sdružení zajišťují sečení a sušení trávy na koupališti. 5. I. byl myslivecký ples, hudba Velká Bíteš
- 1980 Stále je velmi špatná situace ve stavu polní a lesní zvěře. Ke značnému poklesu došlo u bažantů a zajíců, koroptve se vyskytují jen zcela ojediněle. Rovněž srnčí stavy poklesly.
- 1981 Myslivecký ples
- 1982 Myslivecký ples – byl jediný v sezóně.
- 1987 Myslivecké sdružení Budišov, středisko Kamenná má 9 členů: Jiří Mrňa – vedoucí střediska, JUDr. Zdeněk Nováček – hospodář, Stanislav Rouš, Ladislav Kundela, Miloš Vávra, Stanislav Štefka, Jiří Pospíšil, Zdeněk Kliner, MUDr. Josef Nováček.
– vybudování nové voliéry pro chov bažantů, odchov 60 ks, uloveno 25 ks
– odlov: 14 ks srnčího, 31 zajíců, 2 ks černé, úhyn 8 srnčat
– zmínka o pěstování obilí, zvýšení stavu bažantů a zajíců a zalesňování
- 1988 Středisko má 8 členů (St. Štefka odešel na vojnu).
– odlov: 14 ks srnčího, 5 divočáků, 45 zajíců, 42 králíků, 40 bažantů a škodná: 23 koček a 4 lišky.
– poslední leč, Delicia Vladislav, zisk 3 500 Kč, velice bohatá zvěřinová tombola

- vypuštěné bažantí slepice vyvedly mladé potomstvo
- 1992 Vznik honebního společenstva v Kamenné
- 1993 26. února ustavující schůze Mysliveckého sdružení v Kamenné: JUDr. Zdeněk Nováček – předseda, Stanislav Štefka – místopředseda, Jiří Mrňa – hospodář, členové: Stanislav Rouš, Jiří Pospíšil, Jiří Mrňa ml., František Dupal, Ladislav Kundela, MUDr. Josef Nováček + uchazeč Miroslav Prokeš a nový člen Emil Chmelíček z Třebíče
– založení předcházelo 13. 9. 1992 vyčlenění majetku z Mysliveckého sdružení Budišov (společně s Pyšelem a Nárámčí)
- 1994 V listopadu „poslední leč“ (až do roku 2008 doopravdy poslední).
- 1998 Myslivecké sdružení má 10 členů, odešel František Dupal, přišel Josef Žák z Tasova
– bylo 6 honů, z toho 1 poplatný pro rakouského lovce
– odlov: 10 ks srnčího, 10 zajíců, 131 bažantů ze 165 vypuštěných a škodná: 6 kun, 12 lišek, 14 koček
– zakoupení dvou líhní pro vlastní odchov kuřat
– třetím rokem probíhá domácí odchov divokých králiků
– v Klementicích sklizeno 8,5 q ječmene
- 1999 Sdružení má 10 členů a 2 adepty, členství na konci roku ukončili Stanislav Rouš a Miroslav Prokeš.
– vážné škody působí přemnožená škodná: liška, kuna, výr, hranostaj
– odlov mimo jiné: 1 divočák, 1 husa polní, která se zde běžně nevyskytuje
- 2000 pořádání pouti
- 2002 Během roku bylo 9 honů
– v říjnu byla uznána Okresním úřadem v rámci honitby bažantnice 100 ha
– odlov: 18 ks srnčího, 4 divočáci, 0 zajíců, 832 (!) bažantů z 932 vypuštěných (!), škodná: 3 lišky, 3 kuny, 3 kočky.
– pout'ová zábava
– na návrh mysliveckého sdružení bylo přistoupeno k budování malé vodní plochy v Šebkově žlebku. Zemní práce provedeny bagrem na jaře (p. Adam) a na podzim (p. Široký, Pozďatín), brigádnické práce provádí myslivci.
- 2003 V okolí obce je možné po mnoha letech spatřit divoké králiky, nákladem 40 000 Kč bylo zakoupeno 20 ks a vypuštěno do honitby.
– 7. srpna se zúčastnilo zasedání zastupitelstva obce 10 myslivců, neboť mají zájem na dokončení malé vodní plochy. Nesouhlasí s pronájemem, ani s koupí pozemku.
– odlov: 8 ks srnčího, 0 zajíců, 1 divočák, 173 bažantů při 2 honech, škodná: 3 lišky, 2 kuny, 3 kočky.
- 2004 Během roku byly 3 hony, též s účastí italského lovce
– odlov: 16 ks srnčího, 0 zajíců (5 úhyn na silnici), škodná: 3 lišky, 6 kun, 7 koček
– odpracováno 572 brigádnických hodin, např. i při výsadě 450 smrků, 350 keřů
- 2005 Sdružení má 9 členů a 2 adepty (Lubomír Novotný, Jiří Marek ml.)
– výskyt pytláctví a krádeže sena
– odlov: 14 ks srnčího, 121 bažantů ze 165 vypuštěných, 0 zajíců, 1 divočák, škodná: 1 liška, 5 koček
- 2006 Novým členem se stal Přemysl Hort
– poplatné lovy pro zahraniční lovce (Španěl, Ital, Rakušanka)
– odlov: 9 ks srnčího (úhyn 5), 76 bažantů z 90 vypuštěných, 15 zajíců, 0 divočáků, škodná: 8 kun, 4 lišky
– zdrojem příjmu je mj. domácí odchov králíka divokého (nasmlované 100 ks pro MS Mikulov a Pouzdřany)

– odpracováno 632 brigádnických hodin, např. i při výsadě 400 smrků nebo při stavbě 2 nových posedů

- 2007 Sdružení má 11 členů (z toho 1 nečinný) a 1 adepta (Jakub Krejčí ze Studnic)
- nakoupeno 160 bažantů (7 týdenní kuřata), odchováno 132 ks, náklady na odchov cca 110 Kč/ks, volně se bažanti vyskytují především v lesních oplocenkách (Sejtovec, Vítkova niva)
 - zpoplatněné lovy (Ital, Rakušanka)
 - brigádnická činnost 632 hodin, např. opravy krmelců a zásypů, získávání krmiva, výsadba stromků, odchov bažantů
 - odlov: 18 ks srnčího (úhyn 13), 97 bažantů, 19 zajíců (úhyn 7), 2 divočáci, škodná: 0 lišek, 6 kun, 11 toulavých koček, 1 jezevec.

3. KAMENÁCI – občanské sdružení (založeno v r. 2005)

e-mail: kamenaci@atlas.cz, <http://www.kamenaci.eu>

IČO: 26989328, číslo účtu: 198735327/0300

Sdružení má 9 členů.

Složení výboru:

Předseda:	Ing. Pavel Duran, Kamenná č. p. 7
Zástupce předsedy:	Stanislav Rouš č. p. 74
Pokladník:	Mgr. Jaroslav Mikyna č. p. 46
Jednatel:	Mgr. Milan Procházka č. p. 12
Předseda dozorčí rady:	Aleš Adam č. p. 47
Dozorčí rada:	Jaroslav Rouš č. p. 16 Jiří Marek č. p. 76
Kronikář:	Josef Rouš č. p. 1

Občanské sdružení "KAMENÁCI" bylo založeno počátkem ledna 2005 osmi kamenskými občany a 20. ledna 2005 bylo zaregistrováno na Ministerstvu vnitra České republiky. Sdružení je dobrovolným, nevládním, neziskovým občanským sdružením, vzniklým podle zákona o sdružování občanů a právnickou osobou podle české legislativy.

Cílem sdružení je vyvíjet osvětovou činnost v oblasti kultury, sportu a souvisejících aktivit a dále podporovat a realizovat akce, které jsou zaměřené na spolupřítomnost v obci a zachování tradic ve vsi.

Formami činnosti sdružení jsou zejména:

- a) osvětová činnost
- b) pořádání seminářů a přednášek
- c) pořádání kulturních a sportovních akcí v obci a okolí
- d) podpora a realizace souvisejících projektů a dalších akcí

IV. Památky v obci

Kaplička v Kamenné

Kaplička je umístěna na západním okraji návsi v Kamenné a symbolicky stojí na balvanu vystupujícím ze země. Je zasvěcena svatému Janu Nepomuckému. Kaplička nebude „příliš“ stará, neboť je postavena již z cihel. Některé prameny uvádějí stavbu kapličky až do 19. století. Z dostupných informací vyplývá, že kaplička má přesně tvar předchozí

kamenné stavby umístěné na témže místě. Stavba má podobu věže o čtvercovém půdoryse s mírně šikmými stěnami a je poměrně vysoká. Z boku má kaplička dvě nevelká okénka. Pod plechovou, dosti příkrou, střechou se až dosud skrývá původní šindelová krytina. Ve střeše je lucerna se dvěma výřezy na každé ze čtyř stran. Za druhé světové války byl tehdejší zvon odebrán pro válečné účely, proto je nyní v lucerně věže zavěšen zvon z roku 1946. Zvon má průměr 46 cm a je na něm nápis:

ulil R. Manoušek a spol. Česká u Brna

PAMÁTCE OSVOBODITELŮ

VĚNUJE OBEC KAMENNÁ

L. P. 1946.

V kapličce se zvoní při úmrtí občana a na rozloučenou při jeho poslední cestě z obce na hřbitov. Od 8. října 2007 se pomocí nově instalovaného mechanismu zvoní elektricky vždy jednu minutu ve 12:00 a 18:00 hodin.

Kaplička v Klementicích

Kaplička v Klementicích je z roku 1840 a je zasvěcena Svaté rodině. V lucerně je umístěn malý zvonek. První zvonek byl sňat z kapličky v roce 1917 pro válečné účely, byl 9 kg těžký se spodním průměrem 26 cm a s nápisem: DIE FROMMEN BERVFFE ICH, tj. česky volně „Povolávám si k sobě zbožné“. Původní šindel na střeše je nyní nahrazen eternitovou krytinou. Nad klenutými dveřmi do kapličky bývalo dříve ještě malé okénko. Před postavením kapličky býval v těchto místech umístěn zvonek na sloupě.

Kaplička v Kamenné

Kaplička v Klementicích

Vnitřek kapličky v Klementicích

Kříže a pomníky v Kamenné

Pomník obětem 1. světové války

– stojí v Kamenné uprostřed návsi, je věnován padlým vojákům v 1. světové válce: Vilému Křížovi č. p. 6, Josefu Machátovi č. p. 51 a Rudolfu Prokešovi č. p. 18. Na pomníku ale nejsou uvedena jména dvou nezvěstných vojáků: Pavla Adama č. p. 47 a Josefa Adama č. p. 9. Pomník byl postaven roku 1920 místním kamenickým mistrem Františkem Kundelou č. p. 50 a téhož roku byl vysvěcen budišovským kaplanem P. Jaroslavem Pospíšilem. Památník byl původně doplněn dřevěným plotem se čtyřmi kamennými sloupky. Památník

stával přechodně i u kulturního domu, kam byl přemístěn po jeho výstavbě v roce 1958. Zpět na náves byl umístěn v roce 1990 kameníkem Josefem Kundelou č. p. 48, synovcem autora pomníku. Toto přechodné místo připomínal ještě asi dalších 10 roků kamenný podstavec. Nápis na pomníku:

Věnováno
padlým
VOJÍNŮM
ve
světové
válce
1914 – 1918
KŘÍŽ VILÉM
PROKEŠ RUDOLF MACHÁT JOSEF

Obecní kříž

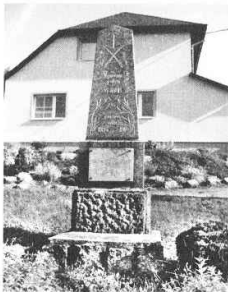
– stojí na návsi před kapličkou. V listopadu 1992 ho pro obec postavil kamenický mistr Josef Kundela č. p. 48. Kříž byl posvěcen až později, a to 22. června 2003 P. Václavem Novákem z Budišova a P. Pavlem Krylem z Tasova. Nápis v kameni:

POCHVÁLEN BUĎ
JEŽÍŠ KRISTUS
L P 1992.

Obecní kříž

– stojí v Mokří u silnice k Tasovu. Kříž byl postaven v roce 2003. Posvěcen byl též 22. června 2003 P. Václavem Novákem z Budišova a P. Pavlem Krylem z Tasova. Kříž vyrobil a věnoval obci Kamenná Jindřich Zedníček, majitel místního kamenolomu. Na pozlacené Tělo Páně byla uspořádána sbírka mezi občany. Bylo navštíveno 45 domácností, z nichž přispělo 43 v rozmezí od 20 do 500 Kč. Celkem se vybralo 5470 Kč. Za kříž byly též vysazeny 2 lípy. Nápis v kameni:

JSEM MEZI VÁMI
L P 2003

Pomník padlým

Obecní kříž na návsi

Obecní kříž v Mokří

Buršíkův kříž

– stojí na západním okraji obce při silnici do Budišova, postavil jej Franc Buršík č. p. 21 v roce 1818 a opět byl posvěcen v roce 1936. Na kamenném kříži je od 22. dubna 2007

pověšeno dřevěné barevné Tělo Páně, vyrobené Lubošem Buršíkem. Předchozí plechové Tělo Páně bylo na kříži od začátku 80. let minulého století (z iniciativy p. Jana Slabého, faráře z Budišova). Nápis v kameni zní (přesně):

Tento
Svatí Kříž Po
stavil Franz
Buršík
Roku 1818
Znovu Posvěceno R. 1936

U tohoto nejstaršího kamenského kříže zastavuje pohřební průvod a probíhá zde poslední rozloučení se zesnulým před odjezdem k obřadu do budišovského kostela. Loučení se zesnulým spoluobčanem nyní provádí od roku 2005 Marcela Novotná č.p. 22, před ní Ladislav Eichler č. p. 5 (v období 2000 - 2002), Anna Vrbová č. p. 2 (v období 1988 - 2003), Antonín Vošmera č. p. 19 (nar. 1906), Antonie Komárková č. p. 14 (nar. 1898) a František Kundela č. p. 50. (nar. 1901). Rozloučení minimálně od doby Antonína Vošmery zní:

„*Vážení přátelé,*

jménem zarmoucené rodiny zesnulého vítám vás všechny na tomto pohřbu. Děkuji vám za skutek křesťanského milosrdenství, který jste projevili tím, že jste přišli na poslední cestě doprovodit našeho zesnulého spoluobčana [N. N.]. Na místě tohoto zemřelého vás prosím, jestli snad za svého života někomu z vás ublížil a s vámi se nesmířil, abyste mu odpustili. – Odpusť mu Pán Bůh. Na důkaz našeho smíření a jeho poslední z naší obce vykročení, pomodleme se za něho, aby mu Pán Bůh pokoje věčného udělití ráčil.“ Poté následují modlitby za zemřelého a též i za ty dříve zemřelé spoluobčany, kteří nás touto cestou na věčnost předcházeli.

Jeřábkův kříž

– stojí na severovýchodním okraji obce naproti kulturnímu domu u silnice k Tasovu. Kříž postavili v roce 1911 manželé Ferdinand a Antonie Jeřábkovi dříve č. p. 53. Kříž je z bílého kamene a zvláštní tím, že jako jediný ze všech místních křížů má v kameni vytesaný nápis i zezadu. Zepředu byla v nice kříže umístěna i bílá soška Panny Marie, ta byla ale dne 11. května 2002 ukradena. Okolo kříže je železná ohrádka. Nápis v kameni zní:

Pochválen buď svatý kříž.
Na něm umřel pán Ježíš.
Velebí se duše má.
Dejž by byla spasena.
V ruce Tvé poručím ducha svého.
Kříž Tvůj svatý oslavujem.
Vzkříšení se potěšujem!
AMEN
zezadu:
SVATÝ KRÍŽ
věnovali manželé
FERDINAND A ANTONIE
JEŘÁBKOVÍ
Z KAMENÉ
L.P. 1911

Adamův kříž

– stojí na jižní hranici katastru s Pyšelem na křovím zarostlé mezi. V roce 1926 jej postavil Pavel Adam, č. p. 47 na památku svého syna Pavla, který se jako nezvěstný nevrátil z bojů v I. světové válce. Protože byl na konci světové války prohlášen Pavel Adam nikoli za padlého, ale pouze za nezvěstného, chybí dosud jeho jméno mezi padlými vojiny na jejich památníku na návsi. Kříž je v letošním roce opraven. Nápis vytesaný do kamene zní:

TOTO ZNAMENÍ SVATÉ VÍRY
POSTAVENO OTCEM
PAVLEM ADAMEM Z KAMENÉ
NA PAMÁTKU ZTRÁTY SYNA
PAVLA ADAMA
NA ITALSKÉM BOJIŠTI
V LEDNU 1918
NEJSI ŽIV A ANI MRTEV
JSI JEN ZTRACEN !
KÉŽ JSI ŽIV A NEJSI MRTEV
KÉŽ JSI OTCEM A SVOU MATKOU
NĚKDY U BOHA NALEZEN
R 1926

Na spodní straně je uvedeno jméno autora: KUNDALA KAMENÁ

Prokešův kříž

– stojí u lípy za humny na jižním okraji obce. Tento kříž z bílého kamene postavili manželé Josef a Karolina Prokešovi č. p. 18 cca okolo roku 1971. Původní dřevěný kříž, který stával na téže místě postavil půlláník František Prokeš a byl svěcen 23. září 1883. Nápis na stávajícím kříži je:

TOLIK
KRISTUS PRO
TEBE
CO TY PRO
KRISTA
Ku cti a chvále Boží věnovali
manželé JOSEF a KAROLINA
PROKEŠOVI
Z KAMENNÉ

Buršíkův kříž

Jeřábkův kříž

Prokešův kříž

Nováčkův „Vlčkův“ kříž

– stojí na jihovýchodě od obce nedaleko od salaše u křížovatky polních cest. Jedná se o litinový kříž na kamenném podstavci, který postavili v roce 1910 František a Anna Nováčkovi č. p. 13, u kterých se říkalo po domě u Vlčků. O úpravu okolí kříže se dlouhá léta starala paní Anežka Halačková č. p. 29. Okolo kříže je železná ohrádka s kamennými sloupky. Na litinové desce je barvou napsán nápis:

POCHVÁLEN BUĎ
JEŽÍŠ KRISTUS

V kamenném podstavci je vytesáno:

Tolik Kristus
pro tebe
co ty pro
Krista
LP
1910

Vrbův kříž

– stojí u silnice k Tasovu pod Roušovým kopcem u odbočky polní cesty do Oslavy. Jedná se o velký kamenný kříž postavený rodinou Vrbovou č. p. 2 v roce 1858. Stávající malované plechové Tělo Páně je na kříži od 20. května 2003 a je doplněno plačící Pannou Marií (ve spodní části kříže) a nápisem INRI v horní části. Předchozí barvené plechové Tělo Páně bylo na kříži od začátku 80. let minulého století (z iniciativy p. Jana Slabého, faráře z Budišova). Na kříži je vytesáno pouze ročení:

L 1858 P

Novotnýův „Hrnčířův“ kříž

– stojí v údolí potoka Kameňák ve Žlebě ve stráni naproti lomu. Kříž postavili v roce 1949 František a Alžběta Nováčkovi č. p. 35, kteří tak splnili přání zesnulých bezdětných manželů Novotných č. p. 27. Manželům Novotným, nazývaným „Hrnčířovi“ v jejich stáří vypomáhali manželé Nováčkovi. Na kamenném kříži je nápis:

cesta
Já jsem pravda
Život
Na památku rodiny
NOVOTNÝCH
L. P. 1949

„Vlčkův“ kříž

Vrbův kříž

„Hrnčířův“ kříž

V katastru Kamenné se nacházejí i 4 pomníčky připomínající místa úmrtí:

Drápalův pomníček

– je u břehu řeky Oslavy nedaleko „papírny.“ Žulová deska připevněná na kamennou stěnu připomíná místo úmrtí 14-ti letého chlapce Petra Drápal z Tasova, který zde v roce 1974 zahynul pádem ze skály. Nápis na desce zní:

ZDE TRAGICKOU SMRTÍ ZAHYNUL
PETR DRÁPAL
DNE 14. SRPNA 1974 VE VĚKU 14 LET
VZPOMÍNÁME

Nováčkův křížek

– je malý břizový křížek, který stojí v Mokří na okraji lesa nedaleko od chaty č. evidenční 24 a označuje od 80. let minulého století místo úmrtí tehdejšího majitele uvedené rekreační chaty pana Zdeňka Nováčka z Brna.

Michálkův křížek

– je malý dřevěný křížek u silnice k Tasovu v Mokří nad zatačkou před mostem přes řeku Oslavu. Byl postaven 3. dubna 2006 a připomíná úmrtí na srdeční slabost dne 22. března 2006 pana Pavla Michálka ze Sedlece (pracovníka Správy a údržby silnic).

Drápalův pomníček

Nováčkův křížek

Michálkův křížek

Zezulův křížek

– je rovněž malý dřevěný křížek. Je u prudké zatačky silnice v Mokří před mostem přes řeku Oslavu. Je v místě autonehody, ke které došlo 26. července 2006 a při níž zemřela pí. Zdeňka Zezulová z Tasova. Křížek byl postaven 2. září téhož roku.

Některé kříže, které již nestojí:

Matouškův kříž

– stával před kapličkou v místě nynějšího obecního kříže. Litinový kříž vsazený do kamenné základny postavili v roce 1882 Jan a Marie Matouškovi č. p. 18. Ve školní kronice Budišova je zmínka o tom, že při svěcení tohoto kříže přišel dne 22. října 1882 průvod farníků z Budišova.

Na litinové desce byl vylitými písmeny vyhotoven nápis:

Ku cti
Ukřížovaného kříž
tento postaviti dali
manželé
Jan a Marie Matoušek
z Kamené
roku 1882

Křížův kříž

– stával u Mokří u silnice do Tasova v místech nynějšího obecního kříže. Tento vysoký dřevěný kříž s plechovým Tělem Páně postavili v roce 1947 Josef a Anežka Křížovi č. p. 6. Kříž spadl při víchru 3. srpna 2001, kdy na něj padla nedaleká bříza.

Votoupalův kříž

– stál u silnice k Budišovu. Byl to dřevěný kříž postavený roku 1958 rodinou Votoupalových č. p. 23. Kříž spadl v 70. letech minulého století a již nebyl obnoven. Vzpomínkou na něj je pouze keř šeříku, který v místě kříže stále vytrvale vyrůstá.

Buršíkův kříž (předchozí)

– stával zřejmě přibližně v místech současného kříže z roku 1818. Je již zakreslen v mapě z roku 1764–1768 (josefínské vojenské mapování). Vzhledem k historickému vlastnictví pozemku rodem Buršíků lze s vysokou pravděpodobností předpokládat, že proto patřil právě rodině Buršíkové.

Požárův křížek

– byl na hranicích katastru s Pyšelem a v 80. letech minulého století označoval místo úmrtí pana Josefa Požára z Vanče. Pan Požár zde umřel, když se vracel z návštěvy budišovského lékaře od autobusu z Kamenné pěší cestou domů do Vanče.

Musilův pomníček

– jednalo se o hrubě opracovanou kamennou obdélníkovou desku s vytesaným křížem. Kamenná deska, umístěná u cesty do Vanče asi 300 metrů od Vlčkova kříže, připomínala místo smrti pasáka hus Musila z Kamenné. Památník byl zničen při zaorání cesty do Vanče v cca v 60. letech minulého století.

4. Kříže v Klementicích

Obecní kříž

– stojí v bezprostřední blízkosti kapičky v Klementicích. Je to litinový kříž s kamenným podstavcem. Nápis na oválné litinové desce již není čitelný.

Prokešův kříž

– stojí nad Klementicemi u silnice od Kamenné. Patřil rodině Prokešově z Klementic č. p. 8. Je to litinový kříž s kamenným podstavcem. Nápis na obdélníkové litinové desce již není čitelný.

Zedníčkův kříž

– stojí v lokalitě "U Zbořeného mostu" u křížovatky lesních cest z Oslavy, Budišova a Kamenné. Je to litinový kříž s kamenným podstavcem. Patřil rodině Zedníčkové z Klementic č. p. 15. Je to litinový kříž s kamenným podstavcem. Na kříži je vytesáno pouze ročení:

Prokešův kříž

Obecní kříž

Soška Sv. Jana Nepomuckého
ve štítě č. p. 20

5. Smírčí kámen u Klementic

Na kraji lesní cesty, staré stezky, z Oslavy do Budišova leží kamenný balvan - smírčí kámen. Jedná se o žulový kvádr s vyčnívající čelní stěnou 90 x 50 cm. V kameni je vytesán zvláštní patriarchální kříž. K tomuto místu se váže následující pověst. Asi v polovině 18. století šel touto stezkou řezník, který koupil býka a vedl jej na provaze do Budišova. Býk se rozzuřil a na tomto místě řezníka udupal. Ještě se traduje druhá varianta. V ní se hovoří, že řezník byl zabit jiným mužem, právě kvůli býkovi, kterého vedl. V roce 1997 byl kámen „přemístěn“ na dvůr jednoho přesporního občana, po výzvě Police ČR byl smírčí kámen vrácen na svoje původní místo.

6. Kolomazné kameny

V lesích a polích okolo Kamenné bylo v roce 2000 a později znovuobjeveno 8 kolomazných kamenů (kolomazných pecí). Jedná se o opracované kruhové kameny s průchozí dírou či o kameny s drážkami, které sloužily před 200 a více roky místním hospodářům k výrobě kolomazi pro mazání náprav koňských vozů.

Kolomaz byla látka vazká, polotekutá, kterou se dříve mazaly především dřevěné a později kovové nápravy vozů.

Na stopu kolomazi mě přivedlo sdělení strýce Jaromíra Kundely, že na okraji jednoho lesa u Kamenné býval zvláštní kámen a toto místo se nazývalo „U Kolomazné pece“. Po jisté době jsem se na to místo vypravil. Po usilovném hledání jsem skutečně našel pod deseticentimetrovou vrstvou mechu kruhový plochý kámen o průměru 1,05 metru, který tvarem připomíná mělký, asi 10 cm hluboký trychtýř s průchozím otvorem uprostřed o průměru 3 cm.

Od některých místních starousedlíků jsem se postupně dozvídal, že takových kamenů je zde více. Během dvou měsíců jsem objevil po lesích a loukách v okolí Kamenné dosud 8 kolomazných pecí. Je zajímavé, že každý pamětník zná doře „svou“ část katastru obce a pokud ví o jedné peci, nemá ponětí, že je někde byt i v blízkém okolí další. Na jednotlivé kolomazné kameny mě v průběhu doby upozornili: Jiří Pospíšil chata ev. č. 26, Ladislav Kundela č. p. 56, Jindřich Nováček Kl. č. p. 12, Marie Mrňová č. p. 61, Ladislav Dobrovolný č. p. 11, Zdeněk Nováček a Josef Rouš č. p. 1.

Při svých amatérských bádáních, která jsem prováděl v katastru Kamenné po dobu cca 2 roků, jsem došel k následujícímu zjištění:

základní tvary

- plochý kámen o průměru 1–2 metry, opracovaný do mělkého trychtýře s hladkým povrchem a uprostřed s průchozím otvorem. Kámen bývá v mírném svahu a může být doplněn malým kamenným tarasem, který byl vynechán tak, aby bylo možno do dutiny pod otvorem v kameni z boku položit nádobu na odkapávající dehet
- jedná se o rozlehlý plochý kámen 3–8 metrů dlouhý, který je pouze zčásti upraven. Dno přirozeně vzniklého dolíku bylo upraveno do mírného spádu a v nejnižším místě byla uměle vytesána jasně zřetelná drážka, kterou odtékal dehet do připravené nádoby.

umístění

- kameny se zpravidla nacházejí na hranici lesa a pole. Toto si vysvětluji tím, že hospodář měl z lesa potřebné smolné pařezy. Nemohl se zřejmě věnovat celý den pouze hlídání ohniště, aby se oheň nedusil či aby nehořel příliš živě. Domnívám se, že na poli pracoval a při tom občas kontroloval ohniště.
- kameny nejsou nikdy v těsné blízkosti obce. Proces dehtování byl asi silně cítit, což by se jistě nelíbilo obyvatelům blízkým stavení.
- kameny jsem našel na pozemcích téměř všech větších hospodářů v obci (myšleno na naše poměry).
- někteří ze starých hospodářů dosud užívají místní názvy „U Kolomazňáku, U Kolomazné pece“, což se mi také stalo vodítkem při jejich zvonunalezení.

Možná ještě větší úsilí než nalezení vlastních kolomazných pecí (i když některé byly ukryty až pod 30 cm vrstvou zeminy) mi dalo zjišťování, jak se kolomaz vyráběla. K pálení kolomazi bylo používáno borových pařezů a polen. Tyto se narovnalý do tvaru jehlanu na kolomazný kámen. Vyrovnaná hranice byla obsypána zeminou či popelem. Tím se zabránilo dokonalému hoření. Při nedokonalém hoření vznikal dřevěný dehet, který s pryskyřicí odtékal otvorem ve skále a odkapával do připravené nádoby pod pecí. Tato hmota se za tepla smíchávala se sádlem či lojem a vznikla kolomaz. Podle některých pramenů se do narovnaného dřeva dávala uhynulá selata či malé tele, aby se vyškvařený tuk přímo ještě lépe smísl s vytékajícím dehtem a pryskyřicí.

O tom, že kolomaz se již dlouho nepoužívá, svědčí, že si i nejstarší bývalý soukromý zemědělec v Kamenné, tehdy 87letý pan Břetislav Vrba, nevzpomínal ani z doslechu, že by i jeho otec kdy páčil kolomaz. K mazání vozů se používal „šmér“, který se kupoval od podomních obchodníků.

Zajímavostí tohoto mého laického bádání může být rovněž to, že v katastru obce Kamenná, který má rozlohu cca 5 km², bylo nalezeno 8 kolomazných pecí, zatímco na celém Velkomeziříčsku je známa dle místní Vlastivědné a genealogické společnosti jedna pec, a to u obce Baliny. K nedávno publikovanému velkému množství „kolomazných“ kamenů v okolí Trnavy a Přeckova (r. 2004 vyobrazeno Janem Horkým) se stavím velice zdrženlivě. Autor zde za kolomazný kámen označuje v podstatě každý nalezený balvan, který má na vrcholu propadlinu ve tvaru připomínajícím mísu.

Umístění dosud nalezených kolomazných kamenů: V loukách, Kopajny, V Břinčí (u studní), Netošil, Obecník.

Kolomazný kámen v Obecníku

Kolomazný kámen v Břinčí

7. Pohanské obětiště

Před několika lety jsem se zprostředkovaně doslechl od manželů Šoukalových o zvláštním kameni na Roušově kopci. Paní Šoukalová se o něm dozvěděla asi před 15 lety od svého bývalého učitele prof. Jaromíra Kotíka z Velké Bíteše. Jelikož mne tato informace velice zaujala, vydal jsem se po předchozí domluvě za profesorem Kotíkem do Městského muzea ve Velké Bíteši, kde přes svůj důchodový věk stále ještě pracoval.

Pan profesor se ochotně dal do vyprávění, jak se o kameni dozvěděl. Jeho strýc Vladimír Balcárek, syn bývalého řídícího učitele v Krahulově byl gymnazijním spolužákem Jakuba Demla. Tento strýc, který se stal po studiích strahovským archivářem a později též knězem (působil v Doksanech v Čechách), navštěvoval dosti často právě rodinu Kotíkovu ve Velké Bíteši. Pan Jaromír Kotík tehdy v poválečných letech studoval historii na filozofické fakultě a vozil vždy otcovým osobním automobilem strýce kněze Balcárka za jeho spolužákem Jakubem Demlem do jeho vily v Tasově. Byl svědkem mnoha akademických debat dvou starších a velice vzdělaných osobností.

Při jedné z návštěv jim Jakub Deml nabídl zajímavý výlet do Kamenné. Nasedli do automobilu a dojeli na Roušův kopec u Kamenné. Na západním okraji zalesněného kopce leží zhruba trojúhelníkový balvan o půdorysných rozměrech 3 × 3 × 4 metry. Kámen má uprostřed prohlubeň o průměru 70 cm a hloubce asi 25 cm. Z prohlubně vychází k severozápadní straně drážka, která sahá až ke dnu. Drážka byla nepochybně vytvořena člověkem, nikoliv přírodními vlivy. Jakub Deml seznámil své hosty s tímto balvanem, který byl dle něho starým pohanským obětištěm. Zde se oběťovala zvířata, ze kterých strážkou v kameni odtékala krev. O možných rituálech se rozvinula bohatá debata mezi oběma učiteli.

Pan prof. Kotík navštívil toto mystické místo ještě několikrát. Někdy v 50. letech se zde setkal s místním občanem starousedlíkem. Ten tvrdil, že asi před 30 lety u tohoto kamenu osobně viděl Jakuba Demla ve společnosti Vítězslava Nezvala a Otokara Březiny.

Pozn.

V katastru Kamenné se ještě nachází jeden kámen, a to v lokalitě Tábor nad Černou lávkou, který minimálně tři různé zdroje označují též za obětní kámen. Jedná se o balvan s prohlubní a žilkovitě vytesanými drážkami sbíhajícími se do nejnižšího místa. Jedním z nich je např. písemná zmínka učitele Františka Horkého z r. 1935.

Obětní kámen v Roušově kopci

Obětní kámen v Táboře

8. Ostatní památky:

Kámen „osmatřicátý“

Tento kámen je pod Klementicemi u soutoku potoků v lokalitě „Trojúhelník“, je to neveliký kámen, na kterém je vytesán v rámečku letopočet 1938. Kámen byl dle pamětníků dříve obehnan dřevěným plaňkovým plotem ve tvaru trojúhelníku.

I tento kámen k sobě váže kousek historie. V roce 1938 jako projev protestu proti mnichovské zradě vytesal zednický mistr pan Holubář z Klementic do tohoto kamene datum 30. 9. 1938. Když se o tom později v době německé okupace dozvěděl majitel budišovského panství baron JUDr. Richard Baratta-Dragono, přikázal odsekat měsíc a den v tomto datu. I tak však kolemjdoucím pocestným připomínal kámen s číslem 1938 začátek poroby Československa.

Hraniční kámen

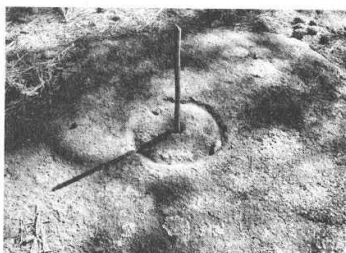
Je to pískovcový kámen s vytesaným písmenem „N“. Nachází se u soutoku potoků pod Klementicemi v lokalitě „Trojúhelník“. Vyznačuje trojhraničí Klementice – Oslava – Studnice, je pouze asi 10 m vzdálen od kamene „osmatřicátý“.

Sluneční hodiny

Na jihozápadním okraji lesa pod salaší se nachází plochý balvan. Je do něj vytesán kruh o průměru asi 18 cm s dvěma ryskami. Uprostřed kruhu je vytesaný dolík, do kterého je třeba vsunout klacík. Stín ukazoval čas kameníkům, kteří v okolních loukách a lesích lámali kámen. Jedna ryska ukazovala poledne – čas oběda, druhá pak 18:00 hodin – snad čas ukončení práce. K doplnění je třeba uvést, že v dnešní době letních časů se jedná o dobu 13:00 a 19:00 hodin. Aby byl čas přesný, je nutno klacík nebo lépe zahnutou větévku vsunout tak, aby svírala s vodorovnou rovinou úhel 50° a aby směřovala k severu (tj. směrem od jižní rysky).

„Osmatřicátý kámen“

Sluneční hodiny

Černá lávka

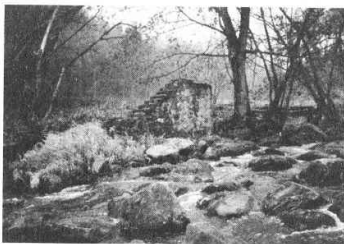
Mezi Podeštěpem a Poříčím bývala asi 300 m před vanečským splavem přes řeku Oslavu tzv. Černá lávka. Lávka zde již není, ale jsou zde její základny. Na kamenské straně je velký balvan a na tasovské straně stojí kamenný pilíř. V těchto místech je údajně nejhlubší řeka.

Lávka

Nedaleko ústí potoka Kameňák do řeky Oslavy blízko Holomkova mlýna jsou zbytky lávky. V současné době jsou dochovány na obou stranách řeky pouze kamenné vybetonované schodky. V minulosti byla lávka hojně využívána kamenskými občany při pěším putování do Tasova (např. do kostela, hospody...). Podle vyprávění pamětníků byla tato lávka naposledy opravena v padesátých či šedesátých letech minulého století, kdy zde na louce opakovaně tábořili na letním soustředění bývalí jihlavští prvoligoví hokejisté tehdejšího vojenského týmu Křídla vlasti. Lávka v těchto místech stávala prokazatelně již před rokem 1768.

Kamenný most

Jedná se o skupinu vhodně poskládaných kamenů, mezi kterými protéká Kundelovský potok pod Klementicemi. Most umožňuje i přejezd vozem a leží přímo na hranici katastru s Oslavou.

Pilíř lávky u Holomkova mlýnu

Kamenný most pod Klementicemi

Buršíkova cihelna

Zbytky Buršíkovy cihelny o půdorysných vnitřních rozměrech $5 \times 5,5$ m a střední výšce 1,7 m se nachází v lese v Brinči. V okolí lze dosud nalézt i úlomky z vypálených tašek či cihel. V blízkosti cihelny jsou patrné okopy, kde byla získávána žlutnice pro pálení.

Panská cihelna

Zbytky o něco větší panské cihelny ($6 \times 4,5$ m, hloubka 2 m), jsou též asi 100 m od „kamenného mostu“ pod Klementicemi. Cihelna se ale už nachází v katastru sousední Oslavy. I tam jsou roztroušeny úlomky z vypálených výrobků (též drenážního potrubí Js 50 mm). Uprostřed cihelny vyrostl již cca 100letý smrk.

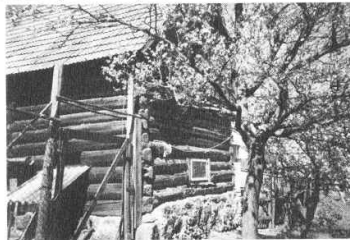
Roubená stodola

Jediná roubená stavba v obci je dřevěná stodola u Roušů č. p. 16. Jako starožitná je připomínána v kronice obce již v roce 1931.

Kamenné opěrné zidky

Kamenné zidky, či chcete-li tarasy „nasucho“ vyrovnané v polích nebo okolo zahrad, tvoří pro mnohé místní starousedlíky úplnou samozřejmost, kterou ani nevnímají. Cizímu návštěvníkovi, zejména přijede-li z jiného rovinatého kraje, určitě neujdou. Všude v okolí Kamenné se nachází množství větších či menších kamenů či balvanů. V minulých dobách, kdy se začala zemědělsky obhospodařovat půda, se kameny postupně z neúrodných políček odstraňovaly. Některé se odvezly pro stavbu příbytků, ale mnohé zůstaly v krajině. Byly z nich „na sucho“ vyrovnány opěrné zidky. Tyto zidky byly obvykle vyrovnávány na hranicích mezi sousedy či podél cest. Dále sloužily i k částečnému vyrovnání šikmých políček nebo zahrad a bránily půdní erozi. Do dnešní doby zůstalo zachováno stále ještě poměrně velké množství těchto tarasů. V roce 2008 lze napočítat celkem asi 1390 m v asi 30 částech:

okolo silnice mezi Kamennou a Četovou rukou (20 + 10 + 90 + 120 + 10 m), u staré cesty do Klementic 100 m, v Mokří u kříže 30 m a u „Pospíšilovy chaty“ (60 + 20 m), Ve Žlebě (60 + 40 m kaskády, 20 m u lomu), od Žlebu k Sejtovci (50 + 20 m), k Vlčkovu kříži 210 m, Za Stráněma 40 m, Skalnatá 30 m, 120 m cesta okolo zahrady č. p. 16, okolo zahrad Roušových, Vrbových, Duranových, školní (110 + 40 + 130 + 60 m).

Roubená stodola u Roušů č. p. 16

Opěrné zidky ve Žlebě

Zemní sklepy

V Kamenné na návsi se nachází několik zemních sklepů. Jsou roztroušeny různě ve stráních údolíčka okolo nyní již zatrubněného potoka Kameňák. Jsou zde od nepaměti,

proto je starousedlíci vnímají jako samozřejmost, návštěvníkovi zvenčí ale jistě padnou do oka. Sklepy jsou stále využívány k uskladnění zeleniny, především brambor. Patří k těmto domům: č. p. 32 – Adamovi (dříve sloužil i k ukládání piva, neboť Adamovi provozovali hospodu), č. p. 11 – Dobrovolných, č. p. 34 – Zezulovi (sklep pod č. p. 55), č. p. 8 – Vařílkovi (nad č. p. 55 s letopočtem 1937), č. p. 30 – Novotných (pod lípou před č. p. 15), č. p. 10 – Nováčkovi (mezi č. p. 55 a 8).

Rolnické stavení

Stavení č. p. 16 v Klementicích bylo od roku 1992 Okresním úřadem v Třebíči prohlášeno kulturní památkou (č. 257479). Dříve zde bydlel vyhlášený muzikant a kapelník Antonín Krejčí zvaný Trávníček (nar. 1844, zemřel 1928).

Starší stavby s ročením

Statek rodiny Buršíků č. p. 21 – jedná se o bývalý zemanský dvorec místního rodu Buršíků. Objekt sestává z dvoupodlažní obytné části z přímo přilehlých kamenných chlévů a dále dvou stodol. Nad vstupem do obytné části je vytesán letopočet **1807**. Dvůr Buršíků je historicky doložen v Kamenné od roku 1502 (Tomáš Buršík).

Hospodářská budova u Chytků č. p. 19 v Klementicích – nad vstupem do sklepa je do kamene vytesáno rok **1836**. Dle vyprávění se kdysi v tomto domě čepovalo pivo, které bylo umístěno právě v tomto sklepe. Na dvoře, který patří k tohoto domu, je ve dlažbě plochý čtvercový kámen o straně asi 80 cm. Na tomto kameni bylo patrně 9 mělkých prohlubní na kuželky, které se zde též hrály.

Dům č. p. 19 (dříve Vošmerovi) – nad vstupem je do ramene vytesán rok **1804**. Dříve tento dům tvořil jeden celek s nynějším domem č. p. 49.

Stodoly u Hortů č. p. 4 – rok **1914**, u Nováčků č. p. 3 – rok **1908**.

Pozn.

Výčet staveb se starším ročením s určitostí není kompletní. Rád uvítám jejich doplnění. (L.E.)

V. Z historie

1. Některá data z historie Kamenné a Klementic

- 1349 – nejstarší zpráva o Kamenné, Kamenná patřila v té době Buzkovi z hradu Mostišť
- 1358 – spolčení na vsi Kamenné Buzkem z Mostišť a Elišky z Mikulovic
- 1369 – Buněk z Moštišť (snad syn Buzka) prodal ves Kamennou Půdkovi z Rudolce, který později prodal ves Janu staršímu z Mezříče
- 1392 – Jaroslav (syn Jana z Mezříče) prodal Kamennou rektorovi oltáře sv. Vavřince v Tasově, který založil rychtář Konrát z Tasova
- 1399 – majitelem se stává Jan z Otěchleb
- 1437 – pohnal Vavřinec, kaplan oltáře sv. Vavřince kostela sv. Petra v Tasově, bratry Václava a Jiřika z Kravař, pány Mezříčké, že mu drží jeho lidi poplatné v Kamenné
- 1538 – Vladislav Mezříčský z Lomnice prodává ves Janovi z Pernštejna (spolu s vesnicemi Matějov, Pavlov, Zhoř, Bory a Heřmanice)
- 1551 – získává ves Kamennou (spolu s městečkem Tasov, pustým hradem Dub a vsí Oslavou) Kateřina ze Šternberka

- 1552 – Kateřina se provdala za majitele budišovského panství Jiřího Mrakeše z Noskova. Tím přešla Kamenná ke statku Budišovu.
- 1553 – 1945 různí majitelé budišovského panství (viz historie Budišova), posledním majitelem byl od roku 1883 baron JUDr. Richard Baratta-Dragono
- 1755 – 17. července účast na povstání poddaného lidu v Budišově proti majiteli panství baronu Jungwirthovi
- 1799 – založení nejmladší osady okresu Třebíč Klementic majitelem budišovského panství Joachymem rytířem Stettenhofenem, který nechal vykácet les zvaný Bítovec a proměnil jej na pole. Jelikož bylo pole vzdáleno od dvora, rozprodal 20-ti osadníkům (familiantům) 41 jiter. Každý dostal 6 měříc, za které zaplatil 6 zlatých domovní daně a za osvobození 6 zlatých daně pozemkové. Tak se stali „familianti“ svobodníky už v roce 1799. Název osady je podle Stettenhofenova syna Klimenta. V téže době byly založeny rovněž osady Jáchymov a Mihoukovice.
- 1805 – přechod vsi francouzskými Napoleonovými vojáky, táhnoucími proti ruskému Alexandru II. Jeden francouzský voják zde zemřel, byl pochován u č. p. 56 na místech, kde je nyní zahrádka
- 1840 – postavena kamenná zvonice v Klementicích s obrazem sv. Rodiny
- 1866 – do války s „Prejzy“ byli jako vojáci povoláni 4 muži, jeden z nich byl raněn (František Adam č. p. 19)
- 1878 – války v Bosně a Hercegovině se zúčastnili 3 lidé, Pavel Šoukal z č. p. 22 byl raněn
- 1882 – začátek školního vyučování v Kamenné, nejprve se vyučovalo v jedné místnosti o ploše 15 m² v č. p. 35, učitel bydlel v č. p. 1. Do té doby děti chodily do školy do Pyšela a před tím do Budišova. První učitel byl Jan Řezníček a jednotřídní školu navštěvovalo 53 dětí.
– 17. září byla vysvěcena nově postavená škola a začalo se v ní vyučovat
- 1903 – zřízení obecní knihovny
- 1908 – starostou obce Antonín Vrba č. p. 2
- 1914–1916 – při mobilizaci postupně povoláno z Kamenné 60 mužů, 3 zemřeli (Vilém Kříž, Josef Machát, Rudolf Prokeš, ve válce bylo zajato 14 mužů, neznámí zůstali 2 vojáci (Pavel Adam č. p. 47 a Josef Adam č. p. 9)
– z Klementic padli dva vojáci: František Klapal č. p. 17 a Antonín Nováček č. p. 12
- 1923 – zvolen starostou František Dvořák č. p. 25
– zřízení obecní knihovny se 47 svazky
- 1924 – ministerským výměrem ze dne 7. listopadu změněn název obce z Kamené na Kamennou
- 1929 – založení obecní kroniky – Pamětní knihy obce Kamenná, prvním kronikářem byl František Matoušek, místní učitel
- 1931 – zvolen starostou Josef Rouš č. p. 1, o volbě rozhodl los, neboť Karel Nováček č. p. 17 dostal stejný počet hlasů
– provedena elektrifikace, 7. ledna až 14. února byly postaveny sloupy (přívod od Oslavy), 15. února se začalo v 31 domech svítit, na návsi instalováno 8 světel, v obci je 15 elektromotorů
- 1934 – první automobil si zakoupil Miroslav Buršík č. p. 21, motocykl vlastní Hubert Kundela
– v Klementicích založen spolek „Místní domovina domkařů a maloročníků v Klementicích,“ předsedou zvolen Filip Brabec č. p. 4., místopředsedou Karel Vrba č. p. 19
- 1935 – v obci je 5 rádií
– do místní školy chodí 39 dětí
- 1936 – založení hasičského sboru 11. března, zakládajících 28 členů

- postaven taras podél státní silnice při průchodu obcí a po obou stranách silnice dlážděné struhy
- zřízení prvního telefonu, veřejná telefonní hovorna byla v domě č. p. 21 u Buršíků
- v obci je 35 koní
- 1937 – zakoupení hasičské motorové stříkačky od firmy Stratílek z Vysokého Mýta, včetně výstroje za 36 850 Kč
 - postavena u školy malá hasička na stříkačku
 - provedena regulace potoka
 - postavena opěrná zeď naproti domu č. p. 35
- 1938 – 2. června zvolen starostou Miroslav Buršík č. p. 21
 - přístavba kabinetu u školy
 - obecní knihovna o 134 knihách přemístěna od Josefa Rouše do školy
 - do místní školy chodí 34 žáků
 - při mobilizaci narukovalo 28 mužů, všichni se do listopadu vrátili
- 1939 – postavení hasičské sušící věže
 - v obci je 9 radiopřijímačů
- 1943 – postavení hasičky u školy
- 1945 – 8. května přespalo 80 německých vojáků ve škole
 - 9. května v 8:30 hodin projíždí obcí směrem od Tasova Rudá armáda, při průjezdu byl zastřelen německý voják. Byl pohřben na pozemku Ladislava Nováka č. p. 5 „Na bočku“
 - 16. května zvolen předsedou MNV Mir. Buršík, dosavadní starosta
- 1946 – zvolen předsedou MNV František Nováček
- 1948 – 29. února zvolen předsedou MNV Richard Mrňa
- 1949 – instalace místního obecního rozhlasu
- 1951 – předání obecních lesů do „Lesního družstva“
 - 27. dubna vyhořel dům č. p. 5 – dnes tam stojí částečně č. p. 4
- 1952 – postavení obecního domu
 - 12. září založení Jednotného zemědělského družstva Kamenná
- 1955 – vybudován taras okolo Roušova rybníka
- 1957 – opětovné založení JZD
 - zřízení provozovny Místního hospodářství při MNV Kamenná – cementárna
- 1958 – 13. července otevření kulturního domu, přistavěného u obecního domu
- 1960 – 1. ledna připojení Klementic ke Kamenné, do té doby patřily Klementice k Tasovu
 - září - poslední soukromě hospodařící zemědělec vstupuje do JZD (Široký č. p. 28)
- 1962 – postavení autobusové zastávky
- 1964 – 22. června zvolen předsedou MNV Jindřich Halačka
- 1965 – do místní školy chodí 20 dětí (ročník 1-5)
 - v obci je 20 malých motocyklů, 33 motorek, 7 automobilů, 39 televizorů
- 1966 – postaveno 70 m tarasu na návsi
- 1969 – do místní školy chodí 25 dětí, v následujícím roce 27 dětí
- 1971 – 1. ledna sloučení JZD Kamenná s JZD Budišov
- 1974 – 15. ledna otevření nově postavené prodejny Jednota
- 1975 – dokončení víceúčelové vodní nádrže
 - 30. června uzavření místní školy pro malý počet žáků
- 1976 – 1. května otevření lomu Československým průmyslem kamene
 - 22. října zvolen předsedou MNV František Nováček č. p. 35
 - dostavba budovy na koupališti
- 1977 – vybudováno 8 studní v Buršíkově lese
 - nákup automobilu pro požárníky zn. Robur

- v Kamenné jsou 33 automobily, v Klementicích 6
- do ZDŠ do Budišova dojíždí 38 dětí
- 1978 – zakrytí potoka ve vsi
- 1979 – 26. října zvolen předsedou MNV Milan Šoukal
- 1980 – 1. ledna sloučení MNV s Budišovem
- předsedou občanského výboru zvolen Milan Šoukal
- 1981 – 28. září zvolen předsedou občanského výboru JUDr. Milan Nováček
- 1984 – zakoupení motorové stříkačky PPS 12R
- 1987 – zakoupeno požární vozidlo Avie
- 1988 – provádněn uranový průzkum na Buršíkově nivě
- 1989 – dokončení přístavby požární zbrojnice (výstavba probíhala brigádnicky od r. 1987)
- 1990 – starostou obce zvolen Jiří Mrňa č. p. 61, místostarostou Bohumil Navrátil č. p. 60
- 1992 – 12. 8. ZD odvezlo z kravína jalovice a kravín je uzavřen
- 1993 – opuštěný kravín několikrát využit jako karanténní stáj před odvozem jatečných býků na export (např. Itálie, Řecko)
- 1994 – postavení pódia v areálu koupaliště
- starostou obce zvolen Jiří Mrňa č. p. 61, místostarostou Stanislav Rouš č. p. 74
- 1995 – rekonstrukce osvětlení v Klementicích
- 1996 – Telecom provedl připojení telefonního vedení téměř do všech domů
- 1997 – odbahnění rybníka v Klementicích
- 1998 – oprava místní komunikace přes náves v Kamenné
- starostou obce zvolen Stanislav Rouš č. p. 74, místostarostou Ladislav Eichler č. p. 5
- 1999 – 1. dubna pronájem budovy bývalé školy za účelem provozování pohostinství
- květen – zřízení internetových stránek obce www.horacko.cz/kamenna
- oslava v Klementicích (200 roků od založení)
- 2001 – obec získává zpět asi 29 ha lesa (z toho 8 ha v k. ú. Budišov) v hodnotě více než 5 mil. Kč, které vložila v r. 1955 do bývalého lesního družstva
- 2002 – budování vodní plochy v Šebkově žlábku
- plynofikace obce, vpuštění plynu 18. října
- starostou obce zvolen Stanislav Rouš č. p. 74, místostarostou Ladislav Eichler č. p. 5
- 2003 – 22. 6. svěcení dvou obecních křížů
- výměněna krytina na kulturním domě
- provedení kamenného koryta potoka Kameňák ve Žlebě
- 2004 – vybudování autobusové zastávky od Budišova
- 2005 – vznik občanského sdružení Kabrňáci
- 6. 5. v malém sále KD sloužena mše sv. za oběti světových válek a místní farníky
- oprava místní komunikace mezi č. p. 8 a 31
- 2006 – Ladislav Eichler se vzdává mandátů, novým místostarostou zvolen Josef Rouš č. p. 1
- oprava místní komunikace od č. p. 12 k č. p. 76 a v Klementicích od č. p. 1 k č. p. 9
- obnovení cesty do Vanče
- v komunálních volbách starostou obce zvolen Stanislav Rouš č. p. 74, místostarostou Lubomír Novotný ml. č. p. 22
- 2007 – přeložka kanalizace od koupaliště a položení nového povrchu vozovky
- od 8. října pravidelné elektrické zvonění v kapliče v Kamenné
- 2008 – rekonstrukce sociálního zařízení u koupaliště
- dokončení dětského hřiště u koupaliště

2. Selský rod Buršíků

Žijeme v době, kdy si množství obcí a měst připomíná více či méně kulatá výročí jejich založení, povýšení či první písemné zmínky. Není však tak zcela časté si připomenout vskutku

kulatá výročí starých rodů, které zůstávají po dlouhá staletí věrně nejen svému kraji, ale i obci a dokonce i rodnému domu. Jedním z těchto rodů je rodina Buršíkova z Kamenné.

Rod Buršíků patří mezi nejstarší selské rody na Moravě. Vždyť v Kamenné na statku je již půl tisíciletí. Od roku 1502 se vystřídalo na dvorci 14 pokolení, nynější majitel Ing. Lubomír Buršík je tedy 15. pokolením.

Již 24. srpna roku 1502 na svátek svatého Bartoloměje kupuje svobodný dvořák Tomáš Buršík dvůr zvaný „Dědinkovský“ od urozeného vladyky Jiříka z Jemničky, toho času na Ejvanči. Dvůr koupil na základě listu trhového a smluvního a to se vším jeho příslušenstvím: s rolemi oranými i neoranými, lukami, pastvinami, pastvištěmi a ovary, chrastinami i lesy, mezemi, hranicemi od starodávna vyhraněnými a dále se všemi požitky jako: vaření piva, pálení alkoholu, šenkování vína, obchodování se solí a lov zvěře. Roku 1631 požádal další z rodu Buršíků, opět Tomáš, zemského purkrabího markrabství moravského pana Hendricha Hozlaura z Hozlaur na Bitýšce a Rotkově o opsání a potvrzení původního pergamentu z roku 1502 o všech právech a výsadách rodu Buršíků. Jako důvod je uváděno, že „list je skrze schovávání před vojenským lidem v čase nepokoje od vlhkosti porušen a dále již na delší časy uchovávat být nemůže.“ Tento opsaný pergamen, pořízený 23. května 1631 v Rotkově, je v originále stále uchováván v rodině současného majitele pana Luboše Buršíka. Pergamen byl opatřen též pěti pečeti.

Rod Buršíků má vypracovaný rodokmen, který vyhotovil před cca 100 léty budišovský učitel, historický a vlastivědný vzdělanec pan Jan Tvarůžek (viz blíže autor Pilnáček – Staromoravští rodové, str. 592-3). Rod též vlastní znak, na modrém štítě žlutý půlměsíc umístěný rohy vzhůru a nad ním žlutý kříž.

O zodpovědném hospodaření na statku hovoří i to, že výměra pozemků zapsaných v zemských deskách se za pět století prakticky nezměnila. Rodina Buršíkova byla vždy váženými občany obce nejen pro své řádně vedené hospodářství, ale i tím, že přinášela do Kamenné pokrok. Vojtěch Buršík býval v 60. letech 19. století poslancem moravského zemského sněmu, roku 1876 zakoupil nový zádušní kočár do Budišova. Miroslav Buršík si v roce 1934 zakoupil první automobil, v roce 1936 si pořídil první telefon, v těžkých letech 1938 až 1946 býval starostou obce. Velký kamenný kříž, který stojí na okraji Kamenné a který nechal postavit roku 1818 Fraz Buršík, bývá místem posledního rozloučení se zemělymi spoluobčany před jejich odjezdem z obce na hřbitov do Budišova. V minulých staletích si Buršíkové vyráběli cihle ve své cihelně, jejichž zbytky je možno dosud nalézt v lese před Kamennou. Rovněž kolomaz si vyráběli, jak bylo v obci zvykem, na svém kolomazném kameni nedaleko od cihelny.

Na válečná léta vzpomínala ve svých 87. letech paní Blažena Vošmerová, kdy byly prováděny kontroly v domech, zda hospodáři odevzdávají náležitě množství potravin a zda nejsou konány zabíjačky bez ohlášení. U pana Buršíka jako u starosty a sedláka zároveň, kontrola vždy začínala, tuto nejprve pozdržel, zatímco jeho manželka vždy zajistila spolehlivé včasné informování občanů, takže kontrola nikdy nic nenašla.

V roce 1949 byli manželé Miroslav a Marie Buršíkovi okolnostmi nuceni pronajmout tuto usedlost Družstevní mlékárně z Třebíče. V roce 1950 přišlo rozhodnutí Okresního výboru komunistické strany v Třebíči, ve kterém bylo nařízeno rodině Buršíkově vystěhovat se do Velkých Pavlovic. Tam žili do roku 1953, kdy se přestěhovali do Brna, kde žijí dodnes. Rodinný statek, který pak užívalo zemědělské družstvo, byl vrácen rodině Buršíkově v rámci restitucí po roce 1989. Staronoví majitelé jej užívají pravidelně k „víkendové rekreaci ducha“ nikoliv však těla, neboť na rozsáhlém stavení a přilehlých prostorách je stále co obnovovat a udržovat. Prostorný dvůr si vyzdobil pan Luboš Buršík několika hrubě vyřezávanými dřevěnými plastikami.

3. Selský rod Dvořáků

Je zajímavé sledovat druhý svobodnický dvorec v Kamenné „Dvůr jemnický“. Rod Buršíků udržel svůj svobodný dvůr v celistvosti, kdežto bývalý Dvůr jemnický je dnes rozdělen na 4 čísla popisná: 22, 23, 25 a 26. Kromě toho byly postaveny nové domy na půdě dřívě „dvořské“ (č. p. 19, 24, 47, 44 a 45). Prvním majitelem Dvora jemnického se uvádí Martin Dvořák z Kamenné, jemuž roku 1492 (tj. v roce, kdy byla objevena Amerika!) dal Jiří z Jemničky dvůr jmenovaný do zemských desek vložit. Roku 1600 se uvádí držitelem dvora Jan Dvořák, který jej 20. února 1664 postoupil svým synům Martinovi a Václavovi, kteří jej až do roku 1697 společně spravovali a pak na 2 díly rozdělili.

Po Martinovi dědil jej roku 1725 syn Pavel, který jej zanechal svým synům Martinovi a Václavovi roku 1766. Tito opět spravovali každý $\frac{1}{2}$ z polovice, tedy $\frac{1}{4}$ dvorce. Václav zemřel roku 1776 bezdětný a zanechal svou $\frac{1}{4}$ dvoru svému synovci Václavovi, synu Martinově. Tento Václav postoupil svůj díl opět svému nezletilému synovi Jakubovi v roce 1822. (v čísle 26 – odtud vzniklo pojmenování „Venclovi“).

Martin Dvořák (roku 1766) předal v roce 1788 svůj díl $\frac{1}{4}$ dvorce svému synu Vojtěchovi, tento opět svému synu Vojtěchovi v roce 1828 v ceně 320 zlatých konvenční měny (číslo 25 – odtud pojmenování „Vojtovi“).

Druhou polovinu dvora dědili po Václavu Dvořákovi (1697) synové Josef a Jan a rozdělili se opět na polovinu. Josef zanechal roku 1770 svůj díl svému synu Jakubovi, ten opět 1798 synu Janovi. Po smrti Janově 10. února 1830 byl díl vtělen jeho nezletilému synu Karlovi v ceně 600 zlatých konvenční měny (číslo 22).

Jan (1697) prodal svůj podíl synu Pavlovi ten opět 20. ledna 1801 za 240 zlatých synu Šimonu – Františkovi (číslo 23).

V roce 1835 byli v zemských deskách zapsáni 4 držitelé čtvrti Jemnického dvora: číslo 22 - Karel Dvořák, číslo 23 František Dvořák (manželka Barbora), číslo 25 Vojtěch Dvořák, číslo 26 Jakub Dvořák (manželka Kateřina roz. Buršíková)

Dvořský majetek kromě polí, lesů a luk v katastru Kamenné sahal i do vsi takto: od cesty z Tasova do Budišova podél potoka, k bývalé hospodě, přes zahradu zvanou Podsedek, podél hranic statku Prokšova, podél cesty, celé okolí školy, zahrádky, nynější stavení Dvořákovo č. p. 44 (dříve Musilovo) až k potoku, tekoucímu z luk; též nynější kaple byla postavena na půdě dvořské. Též číslo popisné 19 bylo vystavěno na půdě dvořské a patřovalo Kašparovi Dvořákovi. Rovněž číslo 47 stojí na bývalém dvořském.

Že všechna uvedená čísla: 22, 23, 25, 26, 19, 44 a 47 pocházejí z jednoho původního celku, dokazují společné lesy, pole ležící pohromadě, nejlépe pak zahrádky u školy, které využívají všichni dnešní majitelé jmenovaných čísel.

Od roku 1874 existují z původního Dvora jemnického pouze 3 dílce. Toho roku totiž odkoupili majitelé čísel 25 a 26 pole připadající k číslu 22, takže zůstala pouhá chalupa bez polí, jejíž majitelem byl kovář František Sapík. Na čísle 23 dále hospodařil rod Votoupalův (20. 10. 1885 se přiznal František Votoupal ze Studnice č. 12), na čísle 25 původní rod Dvořáků, dnes Jaroslav Dvořák, na čísle 26 rod Nováčků.

4. Rebelie na Budišovsku v r. 1775

Poddanské nepokoje proběhly i na budišovském panství, které v té době patřilo svobodnému pánovi baronu Jungwirthovi. Události měly zajímavý průběh s rozuzlením, které s dnešním odstupem 2 $\frac{1}{4}$ století vyloučí možná i úsměv na vašich tvářích.

V neděli 16. července 1775 přišlo na ranní mši svatou do kostela v Budišově několik poddaných z náměšťského panství. Po bohoslužbách rozprávěli s místními o tom, že údajně

dostali úlevy v robotě, podle které nadále robotují pouze jeden den jízdní a dva dny pěší roboty. Toto sdělení dalo podnět k tomu, že se někteří poddaní z Kamenné a Tasova domluvili, že budou rovněž žádat úlevy z roboty u své vrchnosti na budišovském zámku. Ještě téhož dne a druhého dne v pondělí ráno se domluvili poddaní z obcí Kamenná, Tasov, Hodov, Oslava a Nárameč, že se shromáždí na zalesněném Kněžském kopci u Budišova a půjdou společně žádat o úlevy na robotě. Skutečně se tak stalo ihned v pondělí 17. července 1775. Cestou se k nim přidalo ještě 10 poddaných z Budišova, kteří právě pracovali na louce. Když přicházel početný dav k zámku, vyslal baron k poddaným myslivce a obročního se vzkazem, že jestli něco chtějí, aby přišli z každé vesnice jen dva zástupci. Náhle však začalo silně pršet, a tak do zámku vtrhli všichni. Po té se část z nich vepala přímo do kanceláře, kde přednesli svůj požadavek. Baron Jungwirth je vyslechl a sdělil jim, že žádný patent o snížení roboty dosud nevyšel. Jakmile vyjde, ihned bude dle patentu robota ponížena. Po tomto sdělení se početný dav rozešel domů.

O pozdvižení baron informoval brněnského krajského hejtmana, který nařídil vyšetřování, které začalo 24.7.1775. Při vyšetřování bylo zjištěno, že hlavními původci nepokojů jsou 3 poddaní z Kamenné (František Pospíšil, celolánik a purkmistr, Jakub Hort, pololánik a konšel, Matěj Nováček chalupník) a 3 z Tasova (Kašpar Palas celolánik, Václav Slabý, pololánik, Jakub Fučík, chalupník). Jmenované osoby byly postupně v Brně uvězněny. Před vynesením rozsudku bylo všech 6 obžalovaných prohlédnuto soudním lékařem, který sdělil, že první čtyři jmenovaní jsou zdraví a způsobilí ke službě vojenské, k mučení, práci opevňovací i jiné. Poslední dva jsou slabé tělesné konstrukce, a proto uvedených úkonů nejsou schopni. Dne 12. 9. 1775 byl vynesen „ortel“ brněnského hrdebního soudu:

– všichni 1 hodinu na den trhový stát v Brně před radnicí na dřevěném ležení s cedulkou na

krku s nápisem česky a německy psaným: **BUŘIČ Z BUDIŠOVA**

– Václav Slabý s ohledem na jeho stáří je potrestán vězením v délce 8 hodin!

– poddaní z Kamenné a Jakub Fučík jsou potrestáni 15 až 30 ranami karabáčem

Kromě toho vynesla brněnská soudní komise ještě pochvalu! Pochvalu obdržela obec Holubí Zhoř za své klidné chování a neúčast při nepokojích.

Mimo tento soud byl předán vojenské vyšetřovací komisi Pavel Vondrák z Hodova, který za svou aktivní účast otevřené vzpoury proti budišovské vrchnosti byl odveden k vojsku. Tímto měl být potrestán on, ale pro ostatní mělo toto působit jako odstrašující případ. Trest se však minul účinkem, neboť již za 3 dny bylo nařízeno krajskému hejtmanovi, aby byl Vondrák propuštěn a vrátil se na svůj grunt.

Takto tedy probíhalo selské povstání na Budišovsku v bouřlivém roce 1775. Nezbyvá než dodat, že rebelové z Kamenné i Tasova měli štěstí, že nežili o 200 roků později. „Pětadvacet na holou“ a osm hodin vězení za pobuřování a podněcování občanských nepokojů by se jevilu bývalému totalitnímu režimu jistě trestem nedostatečným.

5. Škola

Školství mimo měst ve středověku nebylo. V Budišově je první zmínka o škole v roce 1662, kdy měla 12 žáků. Vesnické školství se začalo rozvíjet až v osvícenské době josefínské. Počátky tohoto rozvoje zaznamenáváme kolem roku 1780, kdy bylo zřízeno na Třebíčsku a na Náměšťsku asi 12 škol. Zřejmě nejstarší vesnickou školou je škola v Koněšíně, připomínaná již v roce 1640, později zaniklá a v roce 1779 opět obnovena. Následně byly zřízeny školy např. v Hartvíkovicích, Vladislavi či Pyšele. Mezi roky 1808 až 1834 vzniklo dalších 10 škol, např. 1819 Kralice, 1832 Studenec. Další 5 škol bylo postaveno až mezi roky 1855 a 1864, a to např. 1859 v Naloučanech či 1864 v Okříškách. Největší rozvoj národního školství byl ve zdejším okrese zaznamenán mezi roky 1882 až 1905, kdy povstalo

33 nových škol a v 37 obcích byly postaveny buď nové školní budovy, nebo dosavadní přestavěny a nové třídy přistavěny. Jednotřídní škola v Kamenné byla postavena v roce 1882.

Děti z Kamenné nejprve chodily do školy do Budišova. Později, snad od konce 18. století až do roku 1880 pak do Pyšela. Návštěva školy v Pyšele přinášela obtíže, které hlavně v zimní době úplně zamezily účasti dětí ve vyučování. Děti z Kamenné byly nuceny jít přes údolí, které bylo v zimě úplně sněhem vyrovnáno. Proto účast na vyučování v Pyšele byla dosti nepravidelná. Aby však děti nezůstávaly bez vyučování, vyučoval v Kamenné pokoutně, potají bývalý desátník, František Mejzlík z Nárámče. Toto vyučování bylo protizákonné, a proto bylo zakazováno a současně nařizováno dětem posílat do Pyšela. Tak vznikla v roce 1873 myšlenka postavit v Kamenné vlastní školu.

Po delším jednání povolila zemská školní rada v Brně dne 18. listopadu 1880 (číslo 6616) zřízení jednotřídní školy s poznámkou, že „uvedení v činnost této školy se ponechává času, až věcné potřeby zřízeny budou a se zákonitě způsobilý učitel ohlásí.“ Obecnímu zastupitelstvu bylo nařizováno dát zhotovit výkresy a rozpočet na stavbu školy. Plány a rozpočet zhotovil Vilém Račický z Náměště nad Oslavou.

Ponevadž byla nová škola povolena, začalo se v Kamenné vyučovat v pronajaté místnosti o ploše 15 m² v č. p. 35 u Rybníčků. Pro ubytování učitele byla pronajata místnost v č. p. 1 u Roušů. Na vypsaný konkurz se přihlásil kandidát profesury Jan Řezniček. Vyučování započalo 2. ledna 1882. Vyučovalo se 53 dětí.

Obec pak stavěla školu. Náklad na stavbu činil 4583 zlatých. Celý obnos byl následně splacen během jediného roku. Tehdejší starostou obce byl Jan Rouš, rolník. Stavbu řídila nově zřízená místní školní rada s předsedou Jakubem Nováčkem v čele a prvním učitelem Janem Řezničkem. Stavba rychle pokračovala, a tak byla škola 17. září 1882 komisí schválena, převzata a slavnostně vysvěcena. Slavnosti se za krásného počasí a slavnostní nálady zúčastnilo na 2000 osob.

Dobové údaje ke školnímu roku 1925-26:

„Školu navštěvuje 15 chlapců a 23 dívek. Zdravotní stav žactva není uspokojivý, ač má kraj hojnost zdravého vzduchu i ostatních podmínek životosprávy. Vliv válečných útrap je stále na dětech patrný. Okresní komise péče o mládež poděluje každoročně nejnužnější dítko oblekem, chudobní žáci dostávají zdarma učební pomůcky. Na studie odcházejí žáci do Velkého Meziříčí. Měšťanskou školu navštěvuje 7 chlapců a 2 dívky, reálnou školu 3, nižší průmyslovou 1, vyšší průmyslovou školu v Brně 1, do Světlé dojíždí 2 dívky. Po odchodu ze školy se děti věnují hospodářství a řemeslu. Studentů bývá průměrně pětina žactva.“

Budova školy v Kamenné sloužila svému poslání 93 roků, pro malý počet žáků byla škola uzavřena 30. června 1975

Přehled nástupu všech bývalých učitelů v místní škole:

1882	Jan Řezniček
1887	Vincenc Koblitz ze Studence
1897	Richard Tuscher
1901	Theodor Pelikán z Bochovic
1924	Růžena Vebrová provdaná Hadíková ze Sedlece
1927	František Matoušek z Tasova
1931	Jaroslav Čeloud z Rokytnice nad Rokytinou
1946	Marie Lysáková
1947	Čeněk Čermák
1953	Bedřich Kolář
1964	Jan Marek

6. Obecní dům, kulturní dům a hasičská zbrojnice

Kancelář místního národního výboru

První kancelář Místního národního výboru Kamenná byla umístěna pod školou, v domě č. p. 44, který patřil Jaroslavu Kundelovi (nyní Kristýna Dvořáková). Do tohoto domu byl rovněž od jara 1949 zaveden i první obecní rozhlas v Kamenné.

V roce 1950 byla 19. května přestěhována kancelář MNV do domu č. p. 5, který stával na horní straně návsi přibližně v místech nynější prodejny smíšeného zboží. Tento dům získala obec v roce 1945 po Ladislavu Pelikánovi, který získal příděl zemědělské půdy i obytných a hospodářských budov v Okrašovicích. Dům č. p. 5 však 27. dubna 1951 zcela vyhořel.

Po té byla kancelář místního národního výboru provizorně přestěhována do č. p. 21, tj. do bývalého statku rodiny Buršíkovi, kteří se v té době ze vsi odstěhovali.

Obecní dům a hasičská zbrojnice

Dne 14. května 1951 se rada MNV usnesla, po poradě se zástupci ONV v Třebíči, že bude postaven nový obecní dům. Bylo rovněž rozhodnuto o umístění domu. Vedením stavby byl pověřen předseda MNV Richard Mrňa č. p. 61. Jako jeho pomocník byl zvolen František Kratochvíl č. p. 31, který byl technickým referentem MNV. U financování stavby bylo počítáno s podporou ONV Třebíč a s vyplacením pojistky za vyhořelý dům č. p. 5. Dále byla předpokládána bezplatná účast občanů při brigádách na stavbě objektu. 2. června 1951 jednala rada MNV o špatné finanční situaci (dosud nebyla vyplacena dotace ani pojistka), a proto se uvolnilo z řádného rozpočtu 20 000 Kč na zaplacení dlužných částek za mzdu zedníkům a střešní krytinu. Na počátku roku 1952 ONV Třebíč přidělilo 80 000 Kč na dostavbu obecního domu pod podmínkou, že v hodnotě 60 000 Kč bude bezplatně brigádnicky zajištěna práce místními občany. Dále ONV přidělil na stavební materiál: 2000 cihel a 8 q cementu. Tento materiál byl podmíněn získáním zbývajících cihel zbouráním části poškozené hospodářské budovy u bývalého velkostatku barona Baratty v Budišově. Při stavbě byl rovněž použit upotřebitelný materiál z vyhořelého domu č. p. 5. V dubnu 1952 bylo radou MNV rozhodnuto, že namísto poplatku za nakopání písku musí každý nakopat na stavbu obecního domu poloviční množství písku, které odebral. K 8. srpnu 1952 byla dokončena elektroinstalace i veškeré vnitřní omítky. Dne 5. října 1952 byla kancelář MNV přestěhována od Buršíků č. p. 21 do prostor nového obecního objektu. Tento nový objekt byl postaven v rozsahu stávající kanceláře obecního úřadu, bývalého skladu CO (civilní obrany), chodby se suchým WC, malým sálem a levou částí požární zbrojnice.

Hasičská motorová stříkačka od firmy Stratílek z Vysokého Mýta byla do té doby umístěna v malé hasičce přistavené v roce 1937 vedle školního dřevníku.

Kulturní dům

V únoru 1956 bylo rozhodnuto postavit kulturní dům. Na stavbě kulturního domu se pracovalo až do 20. prosince, kdy bylo vyzděno hrubé zdivo až po vazbu. Pracovalo se zdarma. V listopadu 1957 byla provedena většina vnitřních omítek, byla osazena okna a dveře. V prosinci se rada MNV usnesla, že stavba musí být dokončena do žňových prací v roce 1958. V dubnu 1958 se začalo pokračovat na stavbě. Od ONV byl získán příspěvek 105 000 Kč. Započala přístavba jeviště a suterénu. V červnu byly dokončeny omítky, položeny parkety a obloženy stěny v sále modřínovým obkladem. Otevření kulturního domu probíhalo ze velké slávy 13. července 1958. K tomuto se uvádí v kronice obce: „JZD dává zabít 3 prasata, 2 pro družstevníky, 1 pro hosty. Hrál dechová hudba odpoledne před kulturním domem a večer v kulturním sále, hudbu z Brna řídil Valík. Této oslavy se

zúčastnilo přes 1000 osob. Vybráno bylo na vstupném a při přestřihování pásek u hlavního vchodu kolem 13 000 Kč. Čistý zisk byl věnován k zaplacení dlužných částek.“

Přístavba hasičské zbrojnice

Z důvodu zakoupení požárního vozidla AVIE byla brigádnicky v letech 1987 až 1989 prováděna přístavba požární zbrojnice. Ke stávající požární zbrojnici byla z východní strany přistavěna nová garáž a též byla ze severní strany vybudována chodba. Výstavba byla komplikována všeobecným nedostatkem stavebního materiálu v celé Československé socialistické republice. Dokončením této přístavby získala budova současnou podobu.

Přehled využití kulturního domu v roce 2007

Velký sál

- taneční zábavy - 4 × (28. 1. čaje pro děti, 17. 2. ostatky, 12. 8. pouť, 8. 12. country)
- beseda o historii - 1 × (13. 5.)
- soukromé akce (narozneniny, zpívání) - 5 × (19. 5., 3. 8., 4. 8., 31. 8., 23. 11.)
- stolní tenis - 2 × (8. 4. turnaj, 23. 12.)
- florbal - 16 × (různě od 7. 1. až do 31. 12., obvykle sobota či neděle)

Suterén KD „peklo“

- myslivci - 5 × (10. 2., 24. 3. a 27. 10. schůze, 25. 11. a 9. 12. hon)
- soukromé akce (narozneniny, Silvestr) - 2 × (30. 11., 31. 12.)
- zapůjčení jednotlivých částí majetku na soukromé akce - 5 × (stoly, talíře, příbory)

Malý sál

- v průběhu celého roku se zde několikrát do týdne cvičí, a to ženy, muži i mládež.

7. Prodejna

Prodejna smíšeného zboží na malé vesnici je jedním z přirozených vesnických center. Nynější prodejna v Kamenné byla nově vystavěna a následně otevřena 15. ledna 1974. V prodejně Jednoty Moravské Budějovice prodávali postupně tyto prodavači:

1974–1976	Anna Vrbová, Kamenná č. p. 2
1976 (asi 2 měsíce)	Jiří Votoupal, Kamenná č. p. 23
1976–1977	Marie Chytková, Pyšel
1978–1982	Helena Kostecká, Budišov
1982	Marie Karafiátová, Nárámeč
1983–10/1992	Jana Šulcová, Mihoukovice
11/1992–2/1995	Marie Dvořáková, Budišov

Od 1. března 1995 začíná v prodejně prodávat Ludmila Mrňová č. p. 61, která od Jednoty Moravské Budějovice koupila objekt prodejny. Paní Mrňová před tím prodávala od 1. dubna 1992 v prodejně v Nárámeči umístěné v objektu zemědělského družstva nedaleko fotbalového hřiště. Od srpna 1992 prodává souběžně v odpoledních a večerních hodinách a i o víkendech rovněž ve vlastním domě č. p. 61.

Nejstarší známá informace o prodeji základního, především potravinářského zboží, nám říká, že v Kamenné se za první republiky, tj. po roce 1918, prodávalo „nahoře“ u Adamů v č. p. 57. Později byla prodejna s hostincem umístěna uprostřed návsi v domě č. p. 32 u Adamů. Do obchodu se vstupovalo dveřmi od silnice. O provoz obchodu se starala Albína Adamová, mnohými pamětníky zvaná „kmotra.“ Přímo vedle obchodu byla malá místnůstka nazývaná „nálevna“, kde muži hráli karty a též se zde naléval alkohol. Do pohostinského sálu

se vstupovalo od silnice samostatným vstupem. Restauraci provozoval vedle svého menšího zemědělského hospodářství pan Oldřich Adam, majitel domu a po něm jeho syn Stanislav Adam. Později po znárodnění (1948) byla hospoda zrušena a v roce 1952 byla do restauračního sálu přemístěna prodejna smíšeného zboží družstva „Jednota.“ První prodavačkou byla Marie Zádilská č. p. 7, která zde ale prodávala pouze několik měsíců. Po té zde prodával pan Tomšík z Míhoukovic, paní Květa Adamová č. p. 32 a později po dlouhou dobu paní Anna Vrbová č. p. 2. Tato prodejna Jednoty byla rovněž vykradena, a to brzy ráno 29. 12. 1952.

8. Kroniky v Kamenné (sestaveno podle stáří prvního záznamu)

Název	Období	Rozsah	Kronikář (období) počet stran
Školní kronika I.	1882 - 1934	138 stran	učitelé
Pamětní kniha obce I.	1929 - 1937	199 stran	František Matoušek (1929 - 31) 110 Jaroslav Čeloud (1931 - 37) 81
Školní kronika II.	1934 - 1972	198 stran	učitelé
Pamětní kniha obce II.	1938 - 1989	381 stran	Jaroslav Čeloud (1937 - 39) 36 Čeněk Čermák (zpětně 1940 - 46) 23 (1947 - 53) 84 Bedřich Kolář (1954 - 64) 70 Jan Marek (1965 - 74) 31 Leoš Kundela (1975 - 82) 68 Ladislav Eichler (zpětně 1983 - 86) 5 Alena Nováčková (1987 - 88) 31 Ladislav Eichler (zpětně 1989) 13
Školní kronika válečná	1940 - 1945	16 stran	Jaroslav Čeloud
Fotokronika I.	1952	154 foto	foto a sestavení Čeněk Čermák
Pionýrská kronika	1977 - 1984	cca 80 stran	pionýři (naposledy Alena Mayerová)
Fotokronika II.	1988	110 foto	foto František Nováček č. p. 10 (6-7/1988) sestavil Ladislav Eichler (12/2002)
Pamětní kniha obce III.	1990 - 2007	243 stran	Ladislav Eichler (zpětně 1990 - 2001) 107 (2002 - 07) 136 (z toho 1998, 2000-2002 ze záznamů pí. Aleny Nováčkové)
Z života obce	1999 - 2007	300 foto	foto a sestavení Ladislav Eichler

Zvýrazněné kroniky jsou též v digitalizované podobě.

9. Tábor

Místní název Tábor je v Kamenné užíván pro les nad řekou Oslavou směrem k Vanči. Jak ale tento název vznikl? Musíme se vrátit hluboko do české historie.

Píše se rok 1425, už šestým rokem je země zmítána občanskou válkou, válkou husitskou. Krajem táhnou vojska té či oné strany, pálí, loupi, plení, vraždí. Toho podzimu vyhláší rakouský vévoda Albrecht, zeť císaře Zikmunda Lucemburského, tažení proti moravským husitům, především proti Třebíči, v jehož přepevném benediktýnském klášteře je tábořská posádka. 18. října 1425 královská vojska obsadila Třebíč a začala s obléháním klášteře. Třebíčskému klášteři spěchají na pomoc spojená vojska husitských svazů, která nejprve po obléhání obsazují německé město Jihlavu, aby tak zamezili podpoře tohoto města Albrechtovu královskému vojsku. Královští se pod tlakem husitů 25. října odpoutávají

od trebičského kláštera a snaží se bezpečně a jistě přemístit do kláštera Porta coeli u Tišnova, který jim byl příznivě nakloněn.

Cesta mezi benediktýnským klášteřem v Třebíči a cisterciáckým klášteřem Porta coeli v Tišnově byla střežena po celé délce řetězcem 12-ti strážních vrchů tak důkladně, že z každého bylo vidět na několik sousedních. Strážní hory, neboli strážnice, sloužily k signalizaci tehdy dostupnými prostředky (ohněm, kouřem, zrcadlem). Dodnes některé tyto vrcholy nesou pomístní názvy svého bývalého určení např.: Strážní hora v Třebíči, Strážníky u Smrku, Strážnice nad Pyšelem, Na Strážnicích u Tasova, Strážník u Rudy atd.

Dne 26. října 1425 husitská vojska po ležení u Táborského mlýna mezi Třebíči a Vladislaví pokračovala v pronásledování královských vojsk. Téhož dne zřejmě došlo u Pyšela k bojovnému střetu mezi částmi vojsk. Násvědčuje tomu místní název Na Uabitých i hojně koňských kostí a podkov, které se zde v minulosti vyoraly. Zřejmě i do této doby lze přiřadit zánik osady Řičánky u Pyšela. Husitská vojska po vyhrané bitvě postoupila ještě asi o dva kilometry dále směrem k Vanči, kde se přes noc z 26. na 27. října 1425 utábořila. Na toto místo byla zvolena zalesněná planina, která strmě spadá k řece Oslavě. Od ostatního terénu ji oddělují dvě rokle, jdoucí kolmo k toku řeky. Jednou z nich teče potůček, který mohl zásobit vojsko vodou. Čtvrtá strana je nechráněná a tu mohli táborité přehradit vozy. Ležení bylo vybráno tak, aby mezi tábory a ustupujícím královským vojskem zůstala řeka Oslava. Královská vojska se dočkala bezpečnosti kláštera Porta coeli již následujícího dne 27. října 1425.

Místem táboření husitských vojsk z 26. na 27. října 1425 byla právě lokalita Tábor v katastru naší obce Kamenná. Od této historické události tedy získalo toto území své do dnešní doby užívané pojmenování.

VI. Z přírody

1. Vodní plochy

Ač po hranici katastru Kamenné protéká řeka Oslava, není bezprostřední okolí obce bohaté na vodní plochy. V minulosti zde bylo několik rybníčků, jejichž umístění dnes připomínají dosud používané místní názvy. Při čtení následujících řádků je vhodné si uvědomit, jak mimořádná je role drobných vesnických rybníčků. Kromě významného krajinnotvorného prvku plní roli hasičské nádrže, napáječky pro zvěř a v minulosti i domácí zvířata a lokální domoviny pro faunu i floru. Vznikem či naopak zánikem vodních ploch se v přírodě tyto všechny role musí přeskupovat.

Klementický rybník – nachází se u lesa pod Klementicemi. Co do rozlohy je největším místním rybníkem, vodní plocha činí asi 1000 m². Rybník byl vybudován zřejmě na samém začátku 19. století, tj. po založení Klementic v roce 1799 (na mapě z roku 1768 ještě nebyl zakreslen). V rybníce je velice čistá voda, což dosvědčuje množství raků, kteří se zde trvale vyskytují. Při odbahnění rybníčku v roce 1997 jich bylo napočítáno a přeneseno do nedaleké mokřiny na 300. V roce 2007 byl opraven taras, který je ze dvou stran rybníka. V tomto obecním rybníce se chovají ryby a v posledních letech zde bylo i několik rybářských závodů pro děti. V létě slouží rybník i ke koupání, v zimě pak k bruslení.

Roušův rybník – je u silnice v Kamenné. Přestože nese jméno místního rodu, je rybníkem obecním nacházejícím se na ploše 534 m². Kamenný taras okolo rybníka byl vybudován v roce 1955, výpusť byla opravena v roce 1959, což připomíná ročení na výpusť: 7. 7. 1959. Po přívalovém dešti dne 15. 6. 2005, kdy napadlo během hodiny 51 mm, se podle pamětníků stalo poprvé, že se rybník rozlil až do poloviny silnice. Vzhledem k malé rozloze rybníka jsou v něm pouze menší ryby, přesto poskytuje až dosud generacím dětí příjemné

chvíle strávené při rybolovu. Pro svou polohu přímo u silnice je hojně rybník využíván k odběru vody na drobné zalévání, ale i do velkých fekálních vozů. V rybníce se v létě koupou pouze psi, děti se zde minimálně několik desetiletí nekoupou.

„**Koupaliště**“ – správně však víceúčelová vodní nádrž je v letním období bezesporu nejnavštěvovanějším místem v obci. Vybetonovaná nádrž s kamennými stěnami byla dokončena v roce 1975 a má rozměry 50 x 24 m s postupnou hloubkou až do 2,1 m. Je vybavena osmimetrovou skluzavkou a dětským brouzdalištěm. Více o areálu víceúčelové nádrže na jiném místě. V zimě je koupaliště využíváno k bruslení, a to především chlapci k hokeji, neboť nádrž je k tomu vhodná jak svými rozměry, tak kamennými tarasy.

Zatopený lom – jedná se o vodní plochu vzniklou po vytěžení kamene z těžebního prostoru. Vodní hladina má plochu asi 250 m², hloubka činí až 5 m.

Vodní plocha u bažantnice – v Šebkově žlíbku vznikla v místech mokřiny po menších úpravách v roce 2002. Plocha vodní hladiny je asi 800 m². S myšlenkou na vybudování této plochy přišlo místní Myslivecké sdružení, které velkou měrou i brigádnicky pomohlo s její realizací. Rybníček plní roli krajinyotvorného prvku a slouží především zvěři.

Rybník v Klementicích

Vodní plocha v Šebkově žlíbku

Nepravidelné vodní plochy

Vlčková loža (louže) – nepravidelně vzniká při podzimních deštích či při jarním tání sněhu. Při největším rozlítí dosahuje vodní plocha šířky asi 30 m a délky asi 50 m. Mnohdy je v zimě kaluž využívána dětmi k bruslení. Podél jedné strany louže, tj. na jejím „břehu“ roste trvale jíva používaná tradičně některými hochy k pletení pomlázky.

Labutí jezero – tak je některými lidmi nazývána kaluž, která v podstatě pravidelně vzniká při průtržích či jarním tání sněhu u silnice k Tasovu nedaleko Vrbova kříže. Svůj název dostala podle opakované dlouhodobé přítomnosti labutí na této vodní ploše. Délka této louže dosahuje až 200 m.

Zrušené rybníky

Žilkovský rybník – býval nejdéle do konce 18. století v lokalitě v současnosti nyní nazývané „Na Rybníce.“ V současné době jsou zde zahrady mezi domy č. p. 36, 37, 38, 39 a 51. Dosud je zde jasně patrná asi 120metrová sypaná hráz, po které vede původní cesta od školy směrem k Vítkově nivě. Ve starých dokumentech se lze dočíst, že majitel

budišovského panství (mezi roky 1794 až 1813) Joachim rytíř ze Stettenhofenu povolil na místě vysušeného panského rybníka „Žilkovský“ vystavět domy.

Jezírko – v lokalitě „Na jezírku“, za současným areálem pily, byl dle některých starousedlíků rovněž rybníček. I zde je zřetelná, vegetací zarostlá hráz. Jeho existenci nasvědčuje i to, že se přes silnici v těsné blízkosti po deštích vytváří rozsáhlá louže „Labutí jezero“.

Dvořský rybníček – býval do roku 1975 před Kamennou přímo u silnice k Budišovu. V tomto rybníčku se koupala ještě generace dnešních padesátníků. Rybníček byl zrušen před dobudováním „koupaliště“ zřejmě z obavy před nedostatečným přítokem do nově budované víceúčelové nádrže. Přibližně v místech bývalého rybníčka se stále nepravidelně rozlévá velká louže, která znehodnocuje zemědělskou půdu. Jako sympatický se jeví návrh místních myslivců předložený v letošním roce 2008 na obnovení původního rybníku.

2. Vodní toky

Řeka Oslava – protéká okrajem katastru obce v úseku 2,5 km od splavu před náhonem k Panskému mlýnu po vanečský splav před náhonem k mlýnu pana Dobrovolného. Tvoří přirozenou hranici se sousedními katastrálními územími s Oslavou a Tasovem. Na tasovské straně jsou v uvedeném úseku:

- Panský, později Jelínkův, mlýn s turbínou,
- bývalá papírna (viz též pověst)
- nově zrekonstruovaný Holomkův, dříve Stejskalův, mlýn, nad kterým ční na ostrohu trosky zříceniny hradu Dub (pustého již asi od 15. století).

Řeku lze překonat silničním mostem u Panského mlýnu nebo lávkou pro pěší nedaleko splavu Holomkova mlýna. Další dvě lávky pro pěší již nejsou dlouhá desetiletí funkční (viz dále památky). V době nižšího stavu vody šla řeka v okolí Stejskalova mlýna přeskakat z kamene na kamen na mnoha místech, to však po necitlivém zásahu do koryta toku v r. 2003 již bohužel není možné. V bezprostředním okolí řeky je několik desítek chat.

Lávka u Holomkova mlýna

Řeka Oslava před rokem 2003

Potok Kameňák – je dlouhý celkem 2,1 km, pramení u koupaliště, u kapličky přibírá zatrubněný přítok z Roušova rybníka. Přes obec je koryto v úseku asi 0,7 km zakryto, přičemž vyústění je za domem č. p. 50. Potok protéká celým, v převážném úseku zalesněným, údolím zvaným Žleb nebo i Peklo a vlévá se do řeky Oslavy u Holomkova mlýna.

Potok – pramenící v Nivkách je dlouhý asi 1,2 km, končí soutokem s Kundelovským potokem v lokalitě Trojúhelník pod Klementicemi.

Kundelovský potok – tvoří přirozenou hranici katastru pod Klementicemi v úseku 1,1 km. Před 50-ti roky býval plný ryb a raků a měl v tomto úseku v některých místech i metrovou hloubku umožňující koupání klementických dětí.

3. Výškové body

Horopis:

Obec leží v Křižanovské vrchovině, která je součástí Českomoravské vrchoviny

Nejvyšší bod území: silnice na hranici katastru s Budišovem 484 m,

Nejnižší bod území: hladina řeky Oslavy na hranici katastru s Vančí 374 m,

Vrcholy: Čertova ruka 482 m, Na Sekyrkách 473 m, Žákův kopec 472 m, Horka 472 m,

Bílovec 471 m, Roušův kopec 463 m

Nadmořské výšky některých důležitých objektů:

Kulturní dům 458 m, bývalá škola 458 m, koupaliště 453 m, kaplička

Kamenná 450 m, kaplička Klementice 445 m, most přes řeku Oslavu 386 m

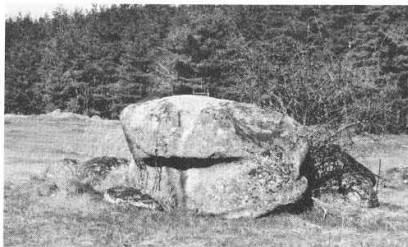
4. Balvanovité ostrůvky

V prostoru vlevo od silnice z Budišova až po silnici do Klementic se nachází chráněný přírodní útvar registrovaný jako významný krajinný prvek „balvanovité krajinné ostrůvky I“ o rozloze cca 23 ha. Nejvýše položenému místu s největšími balvany se říká Čertova ruka a traduje se o tomto místě pověst (viz dále).

Východním směrem od obce okolo silnice k Tasovu se nachází další chráněný přírodní útvar registrovaný jako významný krajinný prvek „balvanovité krajinné ostrůvky II“ o rozloze přibližně 25 ha. Oba krajinné útvary jsou registrovány u Okresního úřadu v Třebíči od roku 1997.

Čertův kámen

Na spodní části louky pod salaší, kousek od lesa, kde se terén již svažuje k řece Oslavě, stojí žulový balvan. Kámen má v horní části zřetelnou prohlubeň, právě takovou, aby se do ní mohla posadit menší osoba. Vězte, že dle pověsti právě na těchto kamenech sedával čert a pozoroval okolí. Možná sem chodil ze staré papírny na řece Oslavě, tam se to podle pověsti v dávných dobách čerty jen hemžilo.

5. Turistické značené cesty

Žlutá značka - prochází přímo přes Kamennou. Trasa začíná na vlakovém nádraží ve Studenci, vede přes Pyšel okolo Horky a Vlčkova kříže do Kamenné, Žlebem (Peklem)

podél potoka k řece Oslavě a dále podél řeky proti proudu pokračuje do Velkého Meziříčí, kde končí na vlakovém nádraží.

Modrá značka – nevede přímo přes Klementice, ale pod nimi. Trasa modré turistické značky začíná v Třebíči, vede okolo Trnavy přes Nárameč do Budišova, pod Kněžským kopcem odbočuje ze silnice, na hranici katastru Klementic vstupuje U Zbořeného mostu. Vede krásným, tichým, zalesněným údolím okolo potoka. Katastr opouští přes „kamenný most“ přes Kundelovský potok. Značka dále vede přes obec Oslavu ke zřícenině hradu Dub, přes Tasov a dále až do Ořehova, kde končí.

Cyklistická trasa mikroregionu Horácko – rozsáhlá nově vyznačená (r. 2006) cyklistická síť prochází i naší obcí. Jeden z propojů vede z Pyšela po polních cestách okolo Podkovy do Vanče a po obnovené cestě vede do Kamenné. Po silnici pokračuje do Klementic, okolo kapličky ke Zbořenému mostu, dále lesem do Kundelova a na další trasy se napojuje v Hodově.

Mlýnářská stezka – tato cyklistická stezka nevede přímo přes katastr Kamenné, ale vede kolem řeky Oslavy na tasovské straně. Mlýnářská stezka je tematická nadregionální cyklistická trasa, jejíž hlavním motivem je historie mlýnářství. Navržená trasa, jejíž délka dosahuje 184,8 km, propojuje území dvou krajů a obvody osmi obcí s rozšířenou působností. Celá trasa začíná v Novém Městě na Moravě (zde se napojuje na Posázavskou cyklotrasu a na regionální cyklotrasu Jeseník – Znojmo). Navržená trasa překračuje hranice kraje Vysočina a přes území Jihomoravského kraje pokračuje až na území Dolního Rakouska. Cílovým bodem je hraniční přechod Čížov – Hardeg (pouze pro pěší a cyklisty). Zde se Mlýnářská stezka napojuje na síť cyklotras a cyklostezek v Dolním Rakousku. Trasa je navržena po stávajících komunikacích, maximálně se přibližujících, případně kopírujících vodní toky, na nichž leží jednotlivé mlýny.

VII. Žili mezi námi

1. Šuler – povídka Jakuba Demla z Tasova ze sbírky Česno, 1924

Tato následující povídka je velice cenným dokladem toho, jakým nářečím se v Kamenné před asi 100 lety hovořilo.

Kolik mu tak může být? Ptejte se čerta! Šuler vystavěl si v „Pekle“ vlastníma rukama chaloupku, ze samých žulových kvádrů, a je tam „jako v ráji“. Ty kamenné sloupy, které podpírají balkon Besedního domu v Brně tesal on! Tak vidíte, že vám ho nemusím už představovat. „Pane Šuler,“ povídám, „budu potřebovat nějakou studýnku, šel byste mně ji udělat?“ Upřel na mne své čisté oči, ale pohled jeho je tak soustředěný, že se zdá, jako by se díval jen okem jedním; paže jeho jako suché, tvrdé, vysmolené kořeny borovic a jako páky stroje na trhání skal, a celé jeho tělo mistrná soustava houžví, také jeho řeč: „Stodynko? Potřebujó studynko? Proč pak bech jim to neodvlál? Já mám ninčke pilno, já mám práce na pět let napřed, ale jim odělám všecko!“

A tak jsme se v pondělí do toho dali, Šuler přišel na tu mou stráň se svým synem legionářem, také kameníkem. Nesehnal jsem silnější ocele a tak nám kovář udělal nebozez outlejší – „no, vono to take stačí“, povídá Šuler, ale když na tu metrovou tyč začal bušit kladivem zarážeje ji do balvanu, prohlásil jako sám pro sebe: „Vono se to prohne – lechtat to nebodo!“ Když už díra byla navrtána, chopil se palice jeho syn, bil na nebozez, až to zvonilo a starý po každé ráně nebozezem jenom otáčel a vždy asi po desíti ranách „vebirál žličkó prach“. Mezitím byl ve stálém styku s tabákem, jsa z oněch posledních Mohykánů, kteří ho mají „celé

deň za žebříčkem“, nebo, jak říkají, „za škraň“, ale Šuler je člověk tak zachovalý a nátura tak silná, že by mohl žvýkati hořící dynamit a zalévati květiny 150-ti procentním špiritusem, proto „se nemazlí ani se svěma hnátama“, na tož s jazykem.

Když si na té stráni v „Pekle“ chaloupku postavil, přišel „nejaké pán vod óřado“, že „mo vemeři nějakó daň nebo něco zlekviruje“. Šuler pochopil jeho úmysly, pootevřel chlívek a povídá pánovi: „Kozečka, ta be ti voněla, co? Táhneš!“

„Co já sem pano barónovi odtahal smrců a zajců, no , belo be toho pěkných sedum žebřináků! Ale von mě pan barón má rád! Šuler, povídá mně voděno, meslite, že já z toho celého panství dneska něco mám? Kradó mně všeci, řeší bech toho ani neviděl a co má přežit, at' je to hned!“ Jedenkrát, ale to už je moc dávnno, volají „staryho Drajšucha“, okresního lékaře, aby jel honem, že tam a tam je „postřelené chlap“. Byl to Šuler, ale kdo se toho nadál? Pan Fořt ve tmě nemohl vidět, že je to Šuler, a tak střelil a bylo zle: Šuler lezl tmou a houštím po čtyřech domů a druhý den přijela ta komise a pan Drajšuch povídá: „Nic naplat, noha se musí amputovat!“ „Jako vodřiznót?“ ptá se Šuler. „Pane dochtór, víjó co? Já si noho vodejmót nenechám, jen mně daji něco proti pranto a vo to vostatni se postarám já! Nejaké ten brok sem si už vedrápl a ešče mužo vedrápnót, jen mně daji něco proti pranto!“ – „To je strašné, co ti lidé vydrží,“ trnul baron, ale doktor ho konejšil, že proti takovým lidem kocour je hadr a že jich to ani nebolí. Šuler s tou nohou nějaký čas ležel, bodejt' by ne, celý náboj v ní měl, „bloncala jak na nitce“, a co se stává právě v těch nejlepších rodinách, stalo se také u Šulerů: matka se hádala s dětmi, snad i Šulerovi někdo z nich „něco předhařoval“, ale pacient se rozkřikl: „Sakra, be'te sticha, nebo chetno to pazóro a vmlátím vám jo vo hlavě!“

V té válce pan Šuler také neměl ustláno na růžích: „dež já mo řekno: bratránko, prodé mně pul metrák žita! „Já nevím, milé bracho, eslí mně bode zbévat, štyrycet metráků sem mosel dat k eláro“ – mráz abe ti voko vetáhl!“

Co soudí o náboženství jeho syn, po tom nám nic není, ale starý Šuler „chce zemřít v tem, v čem ho vod malička veočila matka“, je tedy dobrý katolík: „te zvone, moseli je pokrazt? Tak to zpaskoltili, to viro, že to dál néde!“ Jeho syn na to cosi řekl, jako že je to „samy švingulantství, dež na jedny straně se káže: nezabiješ! a na druhy straně: čím vic bodeš zabijet, tím větší zasluho bodeš mít“, ale starý prohodil odevzdaně: „Každé člověk je nečém nachnuté, ale co je to platno?“ mladý soudil, že by se mrtvoly měly spalovat; starý se rozhorlil: „Já dám svy dítě opálit? Radši je zahrabo vo pul noci!“ Mladý tvrdil, že kněz nemůže být bez ženy; starý na to jen tak pro sebe: „Nech si pomuže, jak muže - jak každé!“ Brzo na to: „Pes žere vodo, mělo be přšet!“ Mladý soudil, že není pekla, starý mu vysvětloval: „Já bodo v pekle zas dělat studně a thrat skale; tabák mě tam mosijó dat!“ V kterési obci přikryli rozdělanou studni jen prknem, spadlo do ní dítě a zabilo se: „To sem dělal krót v Hroznatně. To belo pronásledků! Všecke studně zadělat, voplaňkovat, tabulko s nápisem.“

Pracoval perlík synův, pracoval nebozez otcův, vrýváje se do skály, která se měla vyhodit prachem, ale řeč taky nestála: „Tvrđina – má futra Palas jak charpa! No, deť je take zaplatil!“ Tvrđé skále říká totiž Šuler tvrđina a protože tvrđá žula je modravá, vidí v ní charpu. Skála, ve které děláme tu studýnku, „něni celá, je tot taková štychovica, je to taková hadrovina!“ povídá Šuler. Už tři ocelové klíny do ní zarazili a kámen ještě se netrhá: „Je to takové soché lomák, vono je to zeschly tak, jak dež to slije!“ Vyvrtali do skály díru, nabili prachem, zapálili doutnák, všichni od toho utíkame, poslední se odelhává Šuler, stoupaje do straně – čekáme, čekáme, ale jen knot kouřil, potom i ten přestal a dále nic. Mladému to nedalo, a šel k lomu a povídá: „Ale dyť už je to vevaleny a jak pěkně!“ Jdeme k lomu, starý se na to dívá: „Na mó dušo! Vopravdo! Ale jak je mně hanba, že to nedalo rano, to nevijó! To sem jakživ neviděl! Takové luffák prašivé! Tvrđá skala je lepší! Lomák mosi podbírat, von se střísá: to je neřád kamen, tuhleten!“ Pustili se do toho ocelovými klíny, ale odprýskávali jen malé kousky; starého to neodstrašilo: „Maly honijó velky, jak dež karte hrá!“ Ta skala neměla bét tade už

tak dlóho,“ povidá mladý; „všecko dočká svého pána!“ podotkl starý, „čekala na nich!“ a vzhlédl z lomu ke mně. „Debe réši bela už ta chalópka!“ povidám, ale Šuler mě těší: „Kdo staví, pozbude peníze e zdraví!“

„Pomáhá Pambu!“ volá na nás dole z cesty mladý Palas, žena s pastvy. „Dé radši přselo!“ odpovídá mu Šuler. Palas je evangelík, hned moralizuje: „Dé přselo – na kmotříčkú hrášek, na stréčkovo viko a na naše brambore!“ Jak nám rána ten kámen roztrhla, vypadlo z něho srdce, z vící kravské hlavy. Mladý je rozrazil palicí, ale otec ho káral: „Proč to děláš? Nech je!“ Mladý vzal jednu půlku do ruky a zamloval svůj čin, ukazoval nám v tom kamenném srdci rezavý kaz, a starý Šuler povidá: „Deť vono mělo také bolest! Vono mělo kázo! Drželo jen vokrajama!“ Klín starému „táhne“, t.j. nevníká do skály naprázdno, nedrolí, nýbrž trhá, a dokud „táhne, tak se má na ně bit!“ Šuler neříká, že skála pod ranou duní, nýbrž „bučí“, ale která bučí, ta „je měkká na rano“, taková se nestřílí prachem nebo dynamitem, „ta se mosi brat jen klinama a krompáčem nebo sochorama“. Mladý škádlil otce, že věří ještě v strašidla a že se bojí svatojánských mušek. „Já jakživ psotnik nemám, ať vidím co chco!“ bránil se starý, ale poučoval nás, že „te svatojánsky moške só hovada, co litají ve žňách na dobetek“. Mladý soudil, že by se ta skala neměla navrtávat, že je „měkká na rano“, ale starý už ji měl prozkoumanou: „Háno, měkká! Vyplázněš sopeľ a pudevš od toho jako já!“ Když pak mladý do kamene se pouštěl krompáčem, až třísky a jiskry od něho lítaly, poučoval ho otec: „Šikovnosťó, ne siló – chestat se na ně jak sedlák k posvicení! Bez fortele naděláš se jako tele!“

Ženy má Šuler ve shovívavé lásce: „Pořád stěšče a furt odundá – stará ženská patří na vepalke!“ Kdosi má na stráni v „Pekle“ zasázeno trochu akátů, Šuler mně o nich povidá: „Pořád to krsátí, só tři, čtyry pohromadě a nic z toho není – pro koroptve je to dobro!“ Stýskal si, že už nerozeznává na věži hodin: „Ešče před letama zajca sem zabil, ten mě nesměl ani ochem ohnót!“ Napomínal syna, aby při větrání skály držel nebozez při horním kraji, sice že „hópe jak londa po dědine!“ Mladý zas mu vytkl, že slabě tluče, ale otec se brání: „Hano, mě někdo vošidí, až bude šestatřicátýho!“ a nedbaje syna a vytáhnuv nebozez z díry, aby z ní „žlíčkó“ vybral prach, povidá mně: „Meslijó, že já v noci mužo spat, dež já te studně dělám? Já mosím štydyrovat!“ Milý pane Šulere, ukažte mi člověka, který by si vzal na starost můj spánek, než já tu chaloupku postavím!

Besední dům v Brně - se sloupy od p. Šulera

2. Jindřich Nováček

Jindřich Nováček se narodil 2. února 1896 k Kamenné v č. p. 3. Když vychodil obecnou a měšťanskou školu, šel se učit truhlářem. Po vyučení odchází do Vídně, kde vstupuje na kreslířskou školu. Již ve Vídni vnímal těžkosti života o čemž svědčí jeho románový pokus „Ejhle člověk“ Po první světové válce žil v Jablonově, ale do práce dojížděl do Velkého Meziříčí. Jindřich Nováček byl silně sociálně smýšlející a již v roce 1920 byl

u založení spolčenstva dělnického domu „Dům práce“, které pomáhalo při stavbě rodinných domků. V roce 1924 zakládá vlastní truhlářskou dílnu a stěhuje se do Velkého Meziříčí. V roce 1935 se již jako přesvědčený komunistou účastní tzv. „pochodu hladu“ ve Velkém Meziříčí, který byl potlačen četnictvem, a Jindřich Nováček byl i krátce zatčen. Po obsazení Československa v roce 1939 odchází z domu od manželky a dcer a skrývá se před gestapem. Do Velkého Meziříčí se začíná vracet až v lednu 1945. Začátkem května se zapojuje do činnosti vznikajícího revolučního Okresního národního výboru. 7. května 1945 přijíždí znenadání gestapo a tankové oddíly SS. Špatně ozbrojení velkomeziříčtí revolucionáři se neubráníli velké přesile a 64 občané byli postřeleni a těla některých z nich byla naházena do řeky Oslavy. Jindřich Nováček jako vůdčí osobnost místního odboje byl pověšen na stojanu pouliční lampy přímo na náměstí ve Velkém Meziříčí.

3. Hráček - František Horký, O naší lokalce a kraji, 1935

Následující článek nás dovede do období výstavby železniční trati Velké Meziříčí – Studenec. Budování této lokální trati probíhalo současně s výstavbou železnice Brno – Okříšky. Stavba naší tratě započala brzy z jara 1885, prováděla ji firma Hygl a Sagr. Na stavbě bylo zaměstnáno asi 70 % „Taliánů“ a také mnoho Němců, hlavně inženýrů, úředníků a dozorců. První vlak projel na 23kilometrové trati již 12. 6. 1886! Nedaleko Kamenné, v lokalitě Podkova již na pyšelské straně katastru, zůstala na toto období památka - ve skalním masivu přímo u mostku přes potok se zde těžil a lámal stavební kámen, což je až dosud patrné. V nedávné době se zde mohla ještě nalézt železa po „Taliánech.“

Na trati pracoval také klementický zedník Hráček. Počkejte, abych vám ho trochu vypodobnil. Chlap jako hora, velký a silný. Říkali o něm, když šel po práci domů, že zadek má ještě v Budišově a hlavou už leze v Klementicích do chalupy. Také mu říkali „Prorok.“ Uhodl skoro na vlas, jaké bude počasí, nejen ten den, ale do tří i více dnů.

Tak jednou v pondělí se „Prorok“ trochu opozdil. Měl doma nějakou vrtačku, zameškal se a ani dlouhé nohy už nepomohly. Ráno bylo dusné, mouchy dorážely a k tomu modré pondělí. Partafiru Šenábeka bolela ještě hlava a hledal, na kom by si zchladil žáhu. Právě do rány mu vlezl Hráček. Hromobití ho přivítalo, partafír se trhal jako pes na řetězu: „Marš, táhněte k čertu, lenochu a už se tu neukažte!“

Hráček se modrýma očima díval po obloze a když upocený partafír skončil, klidně odpověděl: „Tak dobře, ale pamatujte, já ešče do Budišova dojdu a nezmokno, ale na vás nechám pršet tři dny a noci, že na práco ani nemáknete.“

Splnilo se. „Prorok“ nelhal. Tři dny a noci lilo jako z konve. Čtvrtého dne byl Hráček přijat znovu do práce a partafíra ho bral často na poradu.

4. P. Jan Dvořák

Narodil se 28. listopadu 1849 v Kamenné. Kněžské prvotiny slavil 8. neděli po sv. Duchu v roce 1876. V letech 1887–1908 byl farářem v Kostelním Vydří.

5. P. Antonín Votoupal – ze vzpomínek Josefa Votoupala z Brna a Věry Káfuňkové, rozené Votoupalové z Valdíkova

Páter Antonín Votoupal se narodil dne 3. 1. 1891 v rodině čtvrtlánika Františka Votoupala a jeho ženy Antonie, rozené Pospíšilové z Holubí Zhoří. V rodině vyrůstal spolu se čtyřmi sourozenci. Jeho matka byla provdána ve věku 18 let, jak tehdy bylo zvykem dle přání rodičů, za vdovce o 10 let staršího. Sama chtěla být řeholnicí a vstoupit do kláštera, ale podřídila se přání svých rodičů. Vedla proto ke službě Bohu svého nejstaršího syna Antonína. Od mládí se její syn Antonín pod vedením matky účastnil náboženského života

nejen ve farnosti, ale i na četných i vzdálenějších poutích. Vlivem Antonie Votoupalové některé služebné ze statků v Kamenné č. p. 23 vstoupily do kláštera jako fehelnice.

Po absolvování gymnázia ve Velkém Meziříčí pokračoval Antonín Votoupal ve studiu v Brně, po jehož úspěšném ukončení zde byl 20. 7. 1913 vysvěcen na kněze. Téhož roku nastoupil jako kaplan v Olbramovicích, poté v Šatově, do jehož farnosti tehdy spadaly dolnorakouské obce Horní a Dolní Reztbach, takže při bohoslužbách kázal německy. 25. 5. 1917 byl mobilizován do tehdejší rakousko-uherské armády jako polní kurát a po školení v dolnorakouském Tulnu byl zařazen do posádkové nemocnice č. 1 ve Vídni a poté odeslán k 6. armádnímu sboru na italskou frontu. Po osamostatnění Československa kratší dobu působil jako kaplan v Lednici na Moravě a později po příslušné pedagogické přípravě se stal katechetou a vyučoval náboženství na několika školách v Brně. V té době československé samostatnosti, kdy byl značný odklon od tzv. „Říma“, působil jako externí redaktor deníku DEN katolického zaměření v Brně. Před rokem 1924 byl ustanoven zatímním profesorem na státním gymnasiu v Boskovicích a 15. 12. 1924 definitivním profesorem téhož gymnázia. Mimo výuky náboženství se věnoval i výuce zpěvu a hudební výchovy. Byl samoukem, hrál na několik hudebních nástrojů strunných (housele a violoncello..), klavír i varhany. Hudebě vyučoval studenty i doma. Působil i jako sborníř nejen gymnaziálního pěveckého souboru, ale i kostelního pěveckého sboru.

P. Votoupal vyučoval v Boskovicích i nynějšího kardinála, boskovického rodáka, Tomáše Špidlíka. Tato informace byla potvrzena nedávno i v Katolickém týdeníku č. 23/2008, kde v rozhovoru „Být ve službě Boha je velká věc“ vzpomíná na již zmíněného kněze přímo kardinál Tomáš Špidlík takto: *„Vzpomínám na laskavého pana profesora P. Votoupala, který nás učil náboženství na boskovickém gymnáziu. Zájemcům dával za malý poplatek hodiny hry na housle. Chodil jsem k němu také, ale protože naše rodina byla velmi chudá, nabídl mi, abych účet za hudební vyučování „odpracoval“ ministrováním. Takže jsem mu pravidelně přisluhoval a získával tak úzký vztah k oltáři Páně...“*

Rozhodnutím okresního akčního výboru v Boskovicích byl prof. důstojný pan Antonín Votoupal předčasně v roce 1948 ve svých 57 letech penzionován. V důchodě pak vypomáhal v duchovní službě nejen v Boskovicích, ale i byl zván jako dobrý člověk a oblíbený kazatel do mnoha jiných farností.

Když za totality nesměl do školy, hodně vypomáhal i v našem kraji. Do Kamenné přišel pěšky ze Studence, a jen si v rodině u Votoupalů do rána odpočinul, už zase šel přes Pyšel a Studenec do Koněšína, kde měl na faře bratránek, kněz Ondřej Pospíšila. Poté putoval do Valče a Hrotovic. Všude navštěvoval nemocné a vypomáhal na faře. To samé se dělo i na jiných místech, jako např. v Hovoranech, ve Strážnici a Kyjově. Když zemřel 19. 9. 1977 v Boskovicích, měl na pohřbu tolik lidí jako státník. Pohřben je v Boskovicích.

Motlitba ze zápisníku P. Antonína Votoupala:

*Životem se táhne
dlouhá cesta bolu...
Pojď můj Spasiteli,
půjdem po ní spolu...
Kam Ty nohou vkročíš,
já též šlápěj kladu,
Tys mé světlo napřed,
a já stín Tvůj vzadu...
Půjdem tou cestou
s hlavou nakloněnou,
těžkým krokem oba,
s křížem na ramenou.*

Jeho kněžskou domácnost ve vlastním domku v Boskovicích vedly jeho sestry Františka a Marie Votoupalovy. Po provdání sestry Františky zůstala jeho sestra Marie jeho hospodyní až do jeho smrti v r. 1977. Slečna Marie Votoupalová byla nucena později přesídlit do Brna ke svému synovci Ing. Josefu Votoupalovi, neboť rodinný domek odkázal P. Votoupal jeho tehdejšímu děkanu boskovickému P. Bednářovi, pod podmínkou, že dům zůstane kněžským. Poté dům zdědil jeho mladší bratr, rovněž kněz. Ten však ještě za svého života dům v rozporu s podmínkou dědictví převedl na svého synovce, mladíka Pivoňku a ten slečnu Marii Votoupalovu z domu, ve kterém strávila více než 60 roků, vyšťval. Pěčí paní Ph.Dr. Dany Votoupalové slečna Marie se dožila 85 roků a zesnula v r. 1990.

6. P. Ondřej Pospíšil

P. Ondřej Pospíšil se narodil v Holubí Zhoří. Jeho matka ale při porodu zemřela, proto Ondřej byl od útlého mládí vychováván u příbuzných na statku v Kamenné č. p. 23 rodinou Votoupalovou. Na mladého Ondřeje si dosud vzpomíná i pamětnice pí. Vlasta Hortová č. p. 4. Později studoval na gymnáziu v Boskovicích. Pod duchovním vlivem svého strýce pátera Antonína Votoupala vstoupil do stavu kněžského. Vystudoval bohosloví v Brně, byl vysvěcen na kněze v roce 1934, po několika místech na Třebíčsku, kde kaploval, se stal farářem v Koněšíně, kde působil od roku 1940 do roku 1960. Domácnost mu vedla jeho nevlastní sestra Anežka Pospíšilová. P. Ondřej Pospíšil rovněž hrál na housle a této hře též vyučoval i mnohé děti v Koněšíně. Při svých kázáních otevřeně kritizoval situaci ve společnosti. Druhou říjnovou neděli v roce 1960 byl přímo v kostele zatčen a křivě obviněn z násilné činnosti. Ve vykonstruovaném procesu byl odsouzen k 7 rokům žaláře, po 5 letech byl amnestován. Do duchovní služby se již nemohl vrátit, a proto pracoval v dělnické profesi ve Velké Bíteši. P. Ondřej Pospíšil je pohřben ve Velké Bíteši.

7. Karel Vrba

Vyprávění o Karlu Vrbovi, muzikantu z Klementic – František Horký, My jsme čeští muzikanti

Karel Vrba se narodil 5. prosince 1857 v domovním čísle 19. Sotva dorostl, vázal knihy, zasklival, spravoval boty, dělal nábytek, lepty na močůvku, putýnky, škopky a nade vše miloval muziku. Jeho oblíbenými nástroji byla flétna, klarinet a helikon, žesťový dechový nástroj hlubokého ladění a varhanního hlasu. Pod doškovou střechou bylo mnoho notového papíru, protože všemohl se pokoušel o skládání polek a valčíků. Hrál v první tasovské kapele Pavlů, kterou řídil Antonín Krejčí, řečený Trávníček., bydlící také v Klementicích č. 16. Hrál tam na helikon a kontrabas. Protože kapelník zval i jiné basisty a Vrba odpočíval, rozešel se s ním, a založil si muzikantskou bandu s Machátem z Kamenné, Machátem z Budišovské Rejdovny a jinými muzikanty, se kterými chodil hrát každou neděli do Dobré vody u Třebiče, výletního místa Třebíččanů. To už v 11 hodin musel vyjít z domu, nést těžký helikon, aby za tři hodiny byl na místě a mohl vyhrávat. Bylo-li pěkné počasí, vydělali peníze, když přšelo, nevydělali nic. Kolikrát mu doma říkali, aby se nedělel, ale on jen zakroutil hlavou, usmál se a říkal dcerce Ondže: „Holka, jsi Vrbová, rosteš jak z vrby, chce se jíst a potom je to pro mě zábava.“

Když muzikant zestárl, chodil rád poslouchat, jak hrají jiné kapely. To už mu bylo šedesát, byly zde mladší kapely – tasovská hasičská, Příkazského v Budišově. Když byl zván na výpomoc, půjčoval si helikon od kapelníka Příkazského, jak má tento zapsáno ve svém hudebním zápisníku z roku 1908: za půjčení helikonu Vrbovi z Klementic 6. 6., 23. 6., 6. 10. Za jedno půjčení platil 80 haléřů.

Jeho žena Tonička nebyla všední panímáma. Kromě malého hospodářství musela se pořádně ohánět, aby pro pět krků sehnala živobytí. Musela v sousední vsi Kamenné pomáhat

v polní práci u sedláků. Je to půlhodinka. V poledne příběhla, nachystala oběd, řekla – děvčata, dovafte to, vzala nůši a utíkala do Hodova, dobrou hodinu cesty, kupovat vajřčka pro sestřenřci, která je vozila do Brna na trh. Rozuměla léčení neduhů léčivými bylinami, ischias léčila psosorkovými listřmi, napravovala porouchané kotníky, klouby, strhané pupky, asistovala při porodech. Měla více klientů než pan doktor v Budiřově. Kromě toho snařila se svému muzikantu odstranit rozedmu plic, aby mohl řádně dýchat. Ař jeden pan doktor z Osově Břtýřky mu obstaral bylinný prášek ař z Augsburgu. Prášek se zapálil, musel dýchat kouř a během 20 minut dýchal normálně. Rozedma mu vadila, když to chytlo při hře, nemohl hrát. Také mu vadilo manželčino náruživé řtení. Už měl připraveny všechny archy k vazbě, ale knihu nesměl vyvázat, protože jeho Tonička ji neměla přeřtenu.

Velkou radost měla ze svých synů. Josef po vyučení hrával s kapelou ve Velkém Meziřřči. Ve vojenské kapele se zdokonalil na basu a flautu. A když se oženil, hrál v Náměřti s městřskými kapelami. Jeho řena neměla z toho řádnou radost. V noci přicházel pozdě, a jak vstal, už byl ve dveřích. „Kam zas tak pospřcháš,“ ptávala se. „Kam, ře se ptáš? Pustil jsem basu po vodě a musím ji nadběhnout a čekat u splavu, aby mi neuplavala.“ Při zábavách zpřval a hrál na flautu tak krásně, ře jeho zpřv a sóla všřichni poslouchali.

Jan, muzikant z vojenské kapely, převzal na řas kapelnictví po Trávníčkovi a hrával s jeho kapelou, než se přřženil do Pucova. Tam si vycvičil mladé muzikanty a zalořil novou kapelu. Jan zemřel v roce 1967. Nad jeho hrobem bylo řečníkem – farářem – vzpomenuo jeho nadání pro hudbu. Byl to velmi dovedný muzikant, sám vycvičil mladé muzikanty a každého na jiný hudebnř nástroj.

Starý muzikant Karel Vrba se dořil se svými záduchem 72 let. Do posledních řchvil řivota vyhrával si vzpomřnky na řivot plný tónů, ař rok 1929 je pro něho umřel navřdy. Jeho řena Tonička odeřla za nřm za řři roky.

8. Antonřn Krejřř

Kapelnřk Antonřn Krejřř – Trávníček – Frantiřek Horký, My jsme čeřtř muzikanti

Je tomu už dávno, co se na začátku devatenáctého stoletř, v době národnřho obrozenř českého národa (v roce 1844), narodil v osadě zvané Klementice v řísle devět, chalupníkovi a muzikantu Antonřku Krejřřimu – synek Antonřn. Rozradostněný tátu vzal klarinet, sedl si na dřevěný práh chalupy a lesy kolem uslyřely řásavou koledu: Narodil se muzikant, radujme se, po mě bude hrát, veselme se ...“

Tak se také stalo. Chlapec se měl k světu, k muzice a zpřvu. Brzy ho tátu vyučil hře na housle a klarinet, takže za zimních večeř sňhem zapadlá chalupa při černě hodince naslouchala koledám, národnřm i světským přsnřm a zpřvala si. Pak se pěkně usřnalo za pecř, v peřinách naditých prachovými peřřm.

Tonřček se vyučil i krejřřovřně, pomáhal při hospodářstvř, oral se dvěma kravkami a namlouval si Josefku Melkusovou z řřsla řestnáct. Když ho odvedli na vojnu, slřbila mu, ře na něho počká. V jednadvaceti letech oblěl si břlý vojenský kabátec, modř kalhoty, nasadřl vysokou vojenskou řepici se zlatou rosetou a lemováním. Pět let hrál na klarinet a hoboju i vojenské kapely v Budapeřti. Pro vynikající hru byl zván hrát na koncerty městřských kapel, hlavně na sólová vystoupenř a vydělával si pěkně peníze. Na vojně nezůstal. Táhlo ho to domů do rodného kraje, za čekající Josefku. Oženil se s nř a přestřhoval se k její rodině do řřsla řestnáct, protože rodnou chalupu dostal jeho starřř bratr. Sotva doznřly libánky, sháněl se po muzikantech, aby sestavil kapelu. Do roka ji dal dohromady. Začala hrát zárověň s kolřnskou kapelou Kmochovou v roce 1871. V krátké době stala se známou nejen doma, ale v celém okolí, daleko od domova. Hřáli v nř samř vřbornř muzikanti: basista Pavel Adam z Kamenně, baskřídlovák řiroký z Pyřela, kterého zastupoval Karel Pospřřil z Tasova, dva křřdlováci Jan a Frantiřek Polehlovi z Vanče, klarinetista Pavel Prudřk z Dolních Heřmanic, trumpetista Jan Uhlřř z Tasova a Ignác Veselý z Pyřela, Karel Vrba z Klementic

bas a jeho střídač pyšelský Dufek. Nakonec si necháme mladšího Josefa Vrbu, který hrál na flautu. To byla atrakce v kapele. Vyučil se řezbářem u mistra Motyčky ve Velkém Meziríčí. Byl to krasavec zbožňovaný děvčaty a zpěvák rázu dnešního Matušky. Ten dovedl hrou na flautu a zpěvem tak upoutat tanečnický, že i unavení muzikanti mohli dlouho odpočinout. Hráli až do pianisima. V té chvíli zhasla do pološera sálková světla a ozvala se tichá, dojmavá melodie flétny nebo jeho zpěv. O tom, jak ho měla děvčata ráda, ale jedna příhoda z bálu v Rozích v hostinci u Požárů. Když se muzikanti k ránu po zábavě loučili, byla už na zápraží hospody děvčečka, krmící krávy. Měla jen dřeváky a starou kacabajku. Fešný flétnista jen tak prohodil: „Marjánko, pojď mě kousek doprovodit.“ A Marjánka, na podiv všech muzikantů, šla. V dřevákách a kacabajce do sněhu a mrazu. Za vesnicí se zastavila, ale šibal flétnista ji lákal ještě kousek na kopeček a vyvedl ji až ke kříži u Studnic. Dál už promrzlá Marjánka nechtěla. Dostala pusu a celá šťastná upalovala do Rohů, vzdálených přes půl hodiny.

Kapela každý rok na podzim opustila rodný kraj a vydala se na celý týden hrát na hody do Valtic na jižní Moravě. To už měla své známé jméno „Pavli“, dle jména svého zakladatele Pavla Prudíka a basisty Pavla Adama. Všichni muzikanti došli pěšky do Pyšela. Odtud je kočů zavezl na půl cesty do Moravského Krumlova, kde na ně čekal povoz z Feldšperku – Valtic. Tehdy byly Valtice německé. Na stravu byli u stárků. Kapelník Trávníček uměl německy. Nepřiznal se k tomu a tak vyslechl, co si u stárka povíдали. Před posledním dnem se radili, co mají udělat k jídlu. Všechno maso už snědli, zbyla poslední malá ovečka. Zabili ji. Tak naši muziku měli rádi. Za týden se vraceli touže cestou domů s balíky buchet, bábovek, pečinek, flašek vína a peněz za hru. Tam na hodech nešetřili, každý se chtěl ukázat, že na to má. Kapelník zestárl, kapela se rozpadla. Ti mladší přešli k jiným kapelám a kapelník Trávníček se stal kapelníkem terčeta. Chodil hrát s Josefem Prokšem, harmonikářem z Kamenné a trumpetistou Josefem Bednářem z Klementic. Oba je vyučil muzice. To už většinou hrával jen na housle.

Přišlo jaro 1928. V měsíci březnu začaly rozkvétat kočky jív, jehnědy lísek a skřiváci se rozezpívali i nad oráči. V Klementicích v číslu šestnáct naslouchal jim kapelník Trávníček naposledy. Přestal znít jeho klarinet, zmlkly housle, dodýchal hoboj. V tomto jarním rozvoněném a rozezpívaném čase doprovodili kapelníka na budíšovský hřbitov muzikanti z celého kraje, aby mu nad jeho hrobem zahráli jeho zamilovanou píseň „Vy zelení hájové, bejvaly jste vy moje, bejvaly jste mého srdce potěšení...“

9. Muzikanti

O některých muzikantech je zmiňováno v předchozích dvou článcích. V Kamenné a v Klementicích vyrůstalo mnoho muzikantů, pro které bylo muzicírování zábavou. Proto připomínám další z nich:

František Hudera – byl otcem pí. Buršíkové ze statku č. p. 21. Do Kamenné se po druhé světové válce se na důchod na nějakou dobu přestěhoval. Doma v Broumovicích v Čechách býval kapelníkem. V mládí hrál rovněž ve vojenské kapele. Hrál na klarinet a saxofon, v Kamenné muzicíroval s tehdy mladšími muzikanty (např. Miroslav Prokeš č. p. 18, Ondřej Šabacký a Josef Diviš z Trnavy). Jejich hudba byla v té době velice vyhlášená.

František Kříž z Klementic č. p. 13 (nar. 1921) – dlouhá léta bubnoval v kapele Josefa Bednáře.

Josef Prokeš z Kamenné č. p. 18 (nar. 1901) – hrával na heligonku v kapele Josefa Bednáře.

Josef Bednář z Klementic č. p. 14 – (nar. 1905) – od útlého mládí hrával na trubku, byl žákem kapelníka Antonína Krejčího – Trávníčka. Později se stal kapelníkem a byl místní vůdčí muzikantskou osobností a mnohé místní i svým nadšením strhl k muzice. Byl jmenován rovněž kontrolorem společenstva kapelníků.

Jindřich Nováček z Kamenné č. p. 59 - (nar. asi 1933) začínal na housle, později na bas křídlovku, pozoun, ale i na více nástrojů. Absolvoval hudební konzervatoř. V roce 1956 patřil mezi zakládající členy kapely Echo 55 a byl i jejím kapelníkem. Později po absolvování vojenské služby hrál v kapele STS Velké Meziříčí. Jindřich Nováček byl mnoho let ředitelem hudební školy v Třebíči.

Vojtěch Dobrovolný z Kamenné č. p. 11 (nar. 1896 – hrával na bas křídlovku

František Chytka z Klementic č. p. 19 – hrával na trubku v kapele v Čikově.

Josef Marek z Klementic č. p. 18 – bubnoval v kapele v Tasově.

Žijící muzikanti z Kamenné a Klementic:

Jiří Holubář z Klementic č. p. 6 – (nar. 1928) – v mládí se učil hrát na trubku. Kapelník Josef Bednář ale potřeboval bubeníka, a tak mu trubku prodal a za utržené peníze koupil bubny. Tak se stal v mládí Jiří Holubář na nějaký čas bubeníkem (ještě před Františkem Křížem).

Miroslav Prokeš č. p. 69 (nar. 1932) – asi od 10 roků hrával na heligonku a bas křídlovku.

Ladislav Dobrovolný č. p. 11 (nar. 1933) – hrával na bas křídlovku ve Velkém Meziříčí.

Karel Mrňa dříve č. p. 61 (nar. 1944) – hrál dlouhou dobu na baryton saxofon a zpíval v budišovském Sonetu, který vystupoval od začátku 60. let do roku 1977. Při různých příležitostech hraje až dosud.

Karel Svoboda dříve č. p. 17 – v mládí hrál asi do roku 1978 na kytaru v budišovské rockové kapele Juniors.

Vladimír Stará, roz. Votoupalová dříve č. p. 23 – zpívala koncem 70. let v budišovské rockové kapele Juniors. Nyní mj. vyučuje hudební výchovu v Základní škole Budišov.

Ivana Procházková č. p. 12 (nar. 1989) – zpívá a hraje na klávesy. Účastnila se mj. i televizní pěvecké soutěže Rozjezdy pro hvězdy. V útlém dětství vystupovala v tasovské dětské hudební skupině Světlušky (spolu s Vendulou Příhodovou).

VIII. Přehledy

1. Přehled počtu obyvatel

Rok	Kamenná	Klementice	Celkem
1755	13 usedlíků (rodin)		
1834		130	
1869	302	104	406
1880	299	111	410
1890	298	109	407
1900	286	98	384
1910	272	92	364
1921	268	90	358
1930	275	77	352
1939	286		
1945	287		
1950	226	57	283
1961	229	61	290
1970	237	52	289
1980	213	38	251
1990	195	35	230
2000	197	30	227
1.1.2008	192	31	223

2. Přehled pohybu obyvatelstva mezi roky 1984 až 2007

Rok	narození		zemřeli		přistěhování		odstěhování		počet obyvatel		počet svateb	
	Kam.	Klem.	Kam.	Klem.	Kam.	Klem.	Kam.	Klem.	Kam.	Klem.	Kam.	Klem.
1984	3	1	5				4	2	204	28	1	2
1985	3		1		2		5		203	28	9	
1986	2		3	1			8		194	27	2	
1987	3				1		1	1	197	26	1	1
1988	2	1	1			2	2	1	196	28	3	
1989	4		2		4	1	4		198	29	5	
1990	2		7	2	2	8			195	35	4	
1991	4	1	1	1	5		5	5	198	30	2	
1992	5		4	1	1	1	1		199	30	3	1
1993	1		4		1		2		195	30	2	
1994	1		2	2	1	5			195	33	2	
1995	2		1	2	2		4	2	194	29		1
1996	3		2		1	1		1	196	29		1
1997	3	1	2		4	1	8		193	31	1	
1998	1				1		2		193	31	1	
1999	3	1	1	1	2		2		195	31	2	
2000	3		4	1	3	1		1	197	30		
2001			3		3	1	1		196	31		
2002			3		1		3		191	31		
2003	2		3	1	7		2	1	195	29		
2004			2		2	1	8		187	30	1	1
2005			2		9		1		193	30	3	1
2006			2			2	3		188	32		
2007	1		1		5		1	1	192	31	5	

3. Přehled výstavby domů

Náves v Kamenné tvoří tzv. okrouhlici ve tvaru oválu. Podélnou pomyslnou osu tvoří potok Kameňák protékající prostředkem údolíčka. Nejstarší domy proto logicky stály po obvodu návsi. Číslování domů proběhlo v Kamenné v duchu josefinských reforem po roce 1770 tak jako v celých českých zemích. Pořadí číslování domů má i v Kamenné svá pravidla. Číslo popisné 1 je první dům vlevo od příjezdu do obce od bývalého budišovského panství. Následně postupné číslování jednotlivých domů je po obvodu návsi po směru chodu hodinových ručiček. Další „nová“ čísla domů po prvotním číslování cca v r. 1770 nám prozradí, jak probíhala postupná výstavba v obci. Výjimky jsou většinou pouze v případech, kdy bylo novému domu přiděleno číslo po domu v minulosti zbouraném (např. č.p. 5, 6, 9, 20, 41, 42).

Následující tabulka má naznačit, jak se postupně zastavovalo území obce, proto jsou domy seřazeny podle doby výstavby domů „na zelené louce“. Je samozřejmé, že nejstarší domy v obci byly v průběhu let různě přestavovány a též i zcela zbourány a vystavěny znovu z jiného materiálu (v posledních desetiletích např. č. p. 27).

Č. p.	Výstavba	Uživatel	Poznámka
25	asi před 1492	Dvořákoví	
26	asi před 1492	Nováčkoví	
21	před 1502	Buršíkovi	
1		Roušovi	
2		Vrboví	
3		Nováčkoví	
4		Hortovi	
7		Duranovi	
8		Vařílkovi	
10		Nováčkoví	
11		Dobrovolnovi	
12		Procházkovi	
13		Jeřábkovi	
14		Hortovi	
15		Drličkovi	
16		Roušovi	
17		Svobodovi	
18		Charvátovi	
22		Novotnovi	
23		Votoupalovi	
24		Vařílkovi	
27	asi 1770-99	Nováčkoví	
28	asi 1770-99	Keilovi	
29	asi 1770-99	Kočí	
30	asi 1770-99	Musilová	
31	asi 1770-99	Nováčkoví	
32	asi 1770-99	Adamovi	
33	asi 1770-99	Dadákoví	
34	asi 1770-99	Zezulovi	
35	asi 1770-99	Nováčkoví	
19	1804?	Riterovi	
36	1800-35	Marek	
37	1800-35	Marek	
38	1800-35	Hort	
39	1800-35	Šoukal	
40	1800-35	Duran	
43	1836-82	Vošmerovi	
44	1836-82	Dvořákoví	
45	1882	obec	bývalá škola
46	1882-1900	Mikynovi	
47	1882-1900	Adamovi	
48	1882-1900	Kundelovi	

Č. p.	Výstavba	Uživatel	Poznámka
49a	1882-1900	Baránkoví	rozdělení s č.p. 19
50	před 1900	Komínkovi	
51	před 1900	Zedničkoví	
52	před 1900	Dupal	
53	před 1910	Hykšovi	
54	před 1910	Kratochvílovi	
55	1911-20	Trlídovi	
56	1921-24	Dobrovolnovi	
57	1921-24	Adamovi	
58	1921-24	Kazdovi	
59	1924	Nováčkoví	
60	1926	Navrátilovi, Prokešovi	
61	asi 1926	Mrňovi	
62	1927	Balíkovi	
63	1931	Šulerovi	
64	1931-36	Hrúzovi	
65	1936	Roušovi	
68	1939	Nováčkoví, Ritterovi	
66	okolo 1940	Zahrádkovi	
70	1952	obec	obecní úřad
5	1954	Eichlerovi, Kundelovi	
71	1955	Suchovi	
41	asi 1972	Novotný	
6	1973	Mrňová	prodejna
42	1974	Zedničkoví	
69	1974	Prokešovi	
73	1976	Kratochvílovi	
49b	okolo 1980	Kundelovi	
72	1981	Hladkovi	
9	asi 1985	Nováčkoví	"chata"
74	1990	Roušovi	
20	1991	Dvořákoví	
67	1992	Smrčkoví	
75	1999	Kameníkoví	rozdělení s č.p. 32
78	1999	Krejčí	pila
77	2002	Zedniček	hala lom I.
76	2003	Markovi	
79	2003	Rutarovi	
80	2004	Zedniček	
81	2005	Zedniček	hala lom II.
82	2006	Vošmerovi (Z.)	
83	2007	Vošmerovi (R.)	

V případě Klementic je průběh výstavby jasný. Klementice byly založeny v roce 1799 přidělením pozemků k výstavbě domů a k hospodaření 20-ti osadníkům. Výstavba všech 20 domků tedy probíhala v podstatě naráz. Až do současnosti nevzniklo za 209 roků nové číslo popisné!

4. Přehled zvířat při sčítání v roce 1910

číslo domu	bydlící	koně	skot	z toho tažní volí	z toho tažné krávy	prasata	kozy	slépice	husy	kachny	jiná drůbež	úly
1	Roušovi	2	10			7		35	2			
2	Vrbovi	4	10			13		30	4	5		
3	Nováčkovi	2	11			10		26	2		6	
4	Hortovi	3	5			6		19	3		4	
5	Nováčkovi	3	6			4		14	2		6	
6	Křížovi		4			1		10	3			
7	Mrňovi		3			1		31	3			
8	Vařílkovi						1		1			
9	Adamovi					1	1	7	3			
10	Vrbovi		1			1		6	1			
11	Dobrovolnovi		3			2		13				
12	Zedníčkovi		1			1		6	2		4	
13	Nováčkovi	3	11			3		30	3			
14	Komárkovi		4			4		15	1		8	
15	Robotkovi							2	1			
16	Roušovi	4	19			10	1	60	5			
17	Nováčkovi	3	10			3		34	3		14	
18	Prokešovi	3	10			16		48	1		10	
19	Kundelovi		2			2		9	1			
20	Žákoví	2	9			4		45	3		13	
21	Buršíkovi	4	19			9		50	4		22	2
22	Sapíkovi						2	5	1			
23	Votoupalovi	2	7			5		34	4			
25	Dvořákovi		10	2		5		31	3		12	
26	Nováčkovi	2	9			9						1
27	Novotnovi		3			1		8				
28	Šírokoví		1			1	1	15	1			
29	Halačkoví		1			1		14	2			
30	Novotnovi		1			1		9	1			
31	Módlví		2					10	1			
32	Staňkovi		3		2			9				
33	Kundelovi							8	1			
34	Zezulovi		2					9	1			
35	Rybníčkoví		2					15	3		10	
36	Bártovi		2			1		7	1			
37	Markovi		1			2		6	1			
38	Žákoví		1			2	1	9	1			
39	Šoukalovi		2			2		8	1		8	1
40	Kratochvílvi		2			1		6				
41	Módlví		1					5				
42	Ráčkoví		2			2		10	1			
43	Krejčovi		2			1		10	1			
44	Mušilovi		2			3		11	1			
45	Pelikánovi		1			2	1	35	2			16
46	Jeřábkoví		3			1		15				2
47	Adamovi		5			2		11	1		3	
49	Šuler						1					
50	Kundelovi		3			1		13	2		4	
51	Machátovi							8	1			
52	Šulerovi						2	8	1			
53	Jeřábkoví		1			1		12				
54	Hoffmanovi						1	2				
celkem		37	207	2	2	142	12	833	80	5	124	22

5. Oblíbenost jmen v Kamenné v roce 1910

Údaje zjištěné při sčítání v roce 1910:

muži	počet
František	39
Josef	31
Jan	8
Antonín	6
Karel	4
Stanislav	4
Vojtěch	4
Alois	3
Ferdinand	3
Jakub	3
Jindřich	3
Cyril	2
Emanuel	2
Gotthard	2
Jaroslav	2
Ladislav	2
Ludvík	2
Metoděj	2
Pavel	2
Theodor	2
Bedřich	1
Bohumil	1
Boleslav	1
Eduard	1
Hubert	1
Jaromír	1
Jilji	1
Kašpar	1
Leopold	1
Melichar	1
Oldřich	1
Richard	1
Rudolf	1
Tomáš	1
Vilém	1

ženy	počet
Marie	46
Františka	26
Antonie	16
Josefa	15
Anna	7
Božena	7
Anežka	6
Kateřina	5
Albína	4
Kristýna	4
Žofie	4
Karolína	3
Ludmila	3
Anastazie	2
Hedvika	2
Růžena	2
Aloisie	1
Alžběta	1
Augusta	1
Justína	1
Milada	1
Veronika	1
Vlasta	1

U mužů se vyskytuje 35 jmen, u žen pouze 23 jmen.

Tučně zvýrazněná jména se v Kamenné a Klementicích již v roce 2008 nevyskytují.

6. Oblíbenost jmen v Kamenné a v Klementicích v roce 2008

Muži	Počet
Jiří	11
Jaroslav	7
Pavel	6
Jan	5
Josef	5
Ladislav	5
Lubomír	5
Milan	5
František	4
Jindřich	4
Petr	4
Stanislav	4
Jaromír	3
Karel	3
Miroslav	3
Zdeněk	3
Leoš	2
Libor	2
Lukáš	2
Martin	2
Oldřich	2
Tomáš	2
Aleš	1
Bohumil	1
David	1
Dominik	1
Jakub	1
John	1
Květoslav	1
Marek	1
Michal	1
Ondřej	1
Přemysl	1
Radek	1
Roman	1
Vilém	1
William	1

Ženy	Počet
Marie	16
Lenka	6
Jana	5
Jaroslava	5
Alena	4
Ludmila	4
Anna	3
Anežka	2
Božena	2
Dagmar	2
Daniela	2
Eliška	2
Hana	2
Helena	2
Ivana	2
Jiřina	2
Kateřina	2
Marcela	2
Martina	2
Milada	2
Milena	2
Miloslava	2
Miluše	2
Pavla	2
Petra	2
Věra	2
Zdeňka	2
Aneta	1
Dita	1
Draha	1
Drahlava	1
Eva	1
Iveta	1
Jarmila	1
Jitka	1
Klára	1
Kristýna	1

Ženy	Počet
Květoslava	1
Lada	1
Ladislava	1
Leona	1
Lucie	1
Marika	1
Markéta	1
Marta	1
Miriám	1
Miroslava	1
Naděžda	1
Natálie	1
Olga	1
Pavčina	1
Radka	1
Renata	1
Sabina	1
Sára	1
Simona	1
Soňa	1
Stanislava	1
Veronika	1
Vítězslava	1
Vladimíra	1
Vlasta	1

U mužů se vyskytuje 37 jmen, u žen dokonce 63 různých jmen.

Tučně zvýrazněná jména se v Kamenné v roce 1910 nevyskytovala.

7. Přehled srážek v Kamenné

Jistě mnohého z vás někdy napadne, že ten který měsíc je suchý nebo naopak srážkově bohatý. Následující údaje vám mohou podat informaci, jaké srážky byly v minulém období.

Podbarvené údaje v letech 1989 až 1997 pochází z měření prováděného přímo v Kamenné panem Františkem Kundelou č. p. 49, v období 2006 až 2008 pak Ladislavem Eichlerem č. p. 5. Ostatní měření z roků 1998 až 2008 pocházejí od Karla Pavlíčka z Budišova, který tyto údaje poskytuje českému hydrometeorologickému ústavu. Pro zvýraznění jsou minimální a maximální srážky vyznačeny tučně. Poslední řádek označený „Prům.“ vyjadřuje dlouhodobý srážkový průměr zjištěný v období 1961 až 1990 Českým hydrometeorologickým úřadem ve Velkém Meziříčí.

Rok	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1-12
1989				43,9	73,2	81,8	47,2	6,5	42,3				
1990				37,7	21,0	69,9	16,5	14,0	54,7	47,2	52,4		
1991				11,2	71,7	94,9	46,7	107,8	17,4	13,1			
1992				5,0	6,4	53,2	61,2	49,0	22,0	59,9			
1993					40,1	101	49,0	44,6	50,3	40,5			
1994				50,0	55,3		103,8	29,4	41,0	60,7	26,3		
1995				25,0	30,9	112,8	47,2	37,3	137,9	8,1			
1996					109,6	59,5	70,5	82,8	54,4	52,5	24,4		
1997					51,2	50,3	148	31,4	50,3	43,4	34,2		
1998	61,9	39,5	38,3	40,2	43,8	89,4	62,0	50,1	51,8	51,4	50,8	15,7	594,9
1999	13,2	49,5	27,0	32,4	55,7	138,8	58,5	45,5	41,1	24,9	28,9	24,2	539,7
2000	65,2	30,8	95,5	7,5	59,7	62,3	107,7	37,9	31,4	49,2	37,8	32,3	617,3
2001	36,1	49,3	41,8	38,6	59,9	64,1	77,5	71,2	85,6	20,0	30,0	47,3	621,4
2002	13,3	32,9	26,9	35,4	40,3	53,4	158,7	64,7	48,3	79,1	58,2	39,7	650,9
2003	31,5	8,9	6,2	17,1	103,4	24,9	69,4	18,7	24,9	57,2	24,0	49,9	436,1
2004	61,9	39,5	38,3	40,2	43,8	89,4	62,0	50,1	51,8	51,4	50,8	15,7	594,9
2005	54,6	47,4	14,6	49,5	59,3	40,4	112,5	86,4	38,9	4,7	21,4	57,6	587,3
2006	29,3	24,4	60,9	75,6	94,9	67,4	12,0	140,0	22,5	15,0	30,6	9,9	582,5
2007	40,6	25,5	52,3	3,0	48,5	83,5	65,0	21,0	113,0	33,0	72,9	16,4	574,7
2008	25,5	11,3	44,0	40,0	52,5								
Min.	13,2	8,9	6,2	3,0	6,4	24,9	12,0	6,5	17,4	4,7	21,4	9,9	436,1
Max.	65,2	49,5	95,5	75,6	109,6	138,8	158,7	140,0	137,9	79,1	72,9	57,6	650,9
Prům.	41,0	35,0	34,7	40,5	72,8	74,1	67,7	66,5	45,1	33,7	43,6	39,5	594,4

8. Přehled výstavby rekreačních chat

Č. event.	Rok výstavby	Nynější majitel
14	1938	Němeček
5	1944	Ceplová
16	1956	Fřibort
7	1962	Korvas
15	před 1963	Fišová
6	1963	Rodig
1	1964	Pejchal
4	1964	Urbánek
8	1964	Zikuška
10	1964	Hudečková
17	1964	Husaříková
9	1965	Bubník
11	1965	Rafajová
12	1965	Procházka
13	1965	Pernes
20	1965	Hvězda
19	1966	Hýžová
21	1966	Gazda
3	před 1967	Červenka
22	1967	Ošlejšková
23	1967	Nečas
24	1967	Handlová
25	1968	Zádrapa
26	1968	Fojtíková
27	1968	Probošt
30	1969	Zikuška
2	1970	Král
28	1970	Vrtěna
29	1970	Dvořák
32	1971	Ivaník
34	1971	Račanská
33	1972	Staudek
18	1973	Finstrolová
31	1973	Nejedlý
35	1976	Vaculík
43	1978	Patočka
	2003	Liška
	2005	Kulišek

9. Přehled dřívějších majitelů domů

v roce 1835		v roce 1903			
1	Raus	J	1	Rauš	Jan
2	Wrba	Franc	2	Vrba	Anton
3	Nowaczek	Karel (?)	3	Nováček	Jindřich
4	Hort	Pavel	4	Hort	Josef
5	Nowaczek	Pavel	5	Nováček	Franc
6	Pokorný	Pavel	6	Kříž	Josef
7	Zezula	Josef	7	Mrňa	Karel
8	Vařilek	Jakob	8	Vařilek Tomáš	
9	Kratochvil (?)	Josef	9	Adam	Kašpar
10	Marek		10	Vrba	Josef
11	Schulla	Josef	11	Dobrovolný	Josef
12	Kratochvil	Franc	12	Zedníček	Jakob
13	Nowaczek		13	Nováček	Franc
14	Jeřábek	Martin	14	Jeřábek	Jindřich
15	Robotka	Franc	15	Robotka	Franc
16	Rausch	Franc	16	Rauš	Jan
17	Nowaczek	Franc	17	Nováček	Franc
18	Matouschek	J	18	Prokeš	Franc
19	Adam	Franc	19	Dokulil	Franc
20	Ziak	J	20	Žák	Josef
21	Burschik		21	Buršík	Eduard
22	Dworzak	Kavel	22	Sapiková	Františka
23	Dworzak	Franc	23	Votoupal	Franc
24			24	Matoušek	Jan
25	Dworzak	Josef	25	Dvořák	Franc
26	Dworzak	Jakob	26	Nováček	Jakob
27	Novotný	Josef	27	Novotný	Jan
28	Zacha	J	28	Bárta	Ludwig
29	Žak	Franc	29	Robotková	Marie
30	Tomiczek	Franc	30	Novotný	Josef
31	Kundella	R	31	Modl	Jan
32	Dworzak	J	32	Staněk	Franc
33	Wrba	Josef	33	Obec	
34	Žak	Josef	34	Zezula	Franc
35	Wrba	J	35	Rybniček	Anton
36	Bárta	J	36	Bárta	Jakob
37	Marek	Franc	37	Marek	Franc
38	Marek	Franc	38	Žák	Franc
39	Mikles	Pavel	39	Šoukal	Gotthard
40	Marek	Jakob	40	Kratochvil	Jan
			41	Modl	Franc
			42	Cahová	Josefa
			43	Kundela	Tomáš
			44	Pospíšilová	Anna
			45	škola - Obec	
			46	Jeřábková	Františka
			47	Adam	Pavel
			48	Jeřábková	Františka
			49	Šuler	Josef
			50	Kundela	František
			51	Machát	Josef
			52	Šuler	Ferdinand
			53	Jeřábek	Ferdinand

XI. Ostatní

1. Pověsti

Kamenná osada

Na polích a v lesích v okolí Kamenné leží velké množství žulových balvanů. Na jednom z nich, vlevo od silnice z Budišova na nejvýše položeném místě jsou vidět dva dolíky. Tomuto balvanu říkají zdejší lidé „Čertova ruka“.

Podle staré pověsti kdysi v obci žili dva bohatí sedláci, jeden lakomější než druhý. Neustále si záviděli, sočili na sebe a pořád vymýšleli, jakou neplechu tomu druhému provést. Jenže potrefený mu to vždycky oplatil, takže konec jejich soupeření byl v nedohledu.

„Věděl bych, jak se dostat sousedovi na kobylku,“ uvažoval jeden z kohoutů, Klát se jmenoval, „jenomže sám na to nestačím. V tom by mi musel pomoci sám čert.“

Vypadalo to, že čert na jeho slova čekal. Zčistajasna se před ním objevil v zeleném jako myslivec a bez dlouhého otálení nabídl překvapenému Klátovi své služby.

„Podívej, oba víme své. Já vím, co chceš provést sousedovi, ty zase víš, že bez mé pomoci to nepůjde. Všechno bude podle tvého přání a mohu ti zaručit, že s mou prací budeš spokojen. Zato se mi vlastní krví upíšeš, že si pro tebe mohu za devět let přijít!“

Klát se dlouho nerozmýšlel a duši čertovi upsal. Pak mu poručil: „Sousedovo pole ještě během následující noci poházíš ohromnými balvany, které nepůjdou odstranit! Uvidíme, jak se bude ráno tvářit.“

„Dobrá, jak si přeješ“, usmál se čert, „dřív než kohout zakokrhá, budu s dílem hotov. Abys ale neřekl, že tě šidím, tak když tvé přání nesplním, přidám ti ještě druhých devět let!“

Zachechtal se a byl ten tam.

Jenže Klát byl chlap všemi mastmi mazaný. Hned usilovně přemýšlel, jak na čerta vyzrát, a přitom zařídit, aby úkol skoro celý splnil. Tím by získal dalších devět let. Po chvíli mu hlavou bleskl nápad. Večer chytil v kurníku kohouta, zavázal mu zobák a kohouta strčil do koše. Pak s ním šel na kopeček k lesu pozorovat čertovu práci.

Tu noc se nad krajem strhla ohromná bouře. Blesky křičící oblohou ozařovaly široké okolí a hromy burácely, až se lidi třáslí strachem a říkali, že venku se snad žení čert. Ten však měl docela jiné starosti. V okolní krajině hledal velké balvany, aby je mohl odnést a hodit na pole Klátova souseda.

Balvanů přibývalo a sedlák si mnul radostí ruce, jak mu jeho plán vychází. V duchu už viděl sousedovo zděšení nad čertovou štědrou nadílkou, se kterou si nebude vědět rady. Tentokrát ho soused nepřetrumfne!

Bylo k ránu a čert se právě vracel od Budišova s posledním balvanem. Jenomže na určené místo nedoletěl. Klát totiž v pravou chvíli vyndal kohouta z koše, rozvázal mu zobák a pustil ho ven. Osvobozený kohout zatřepetal křídly a silně zakokrhál.

Když čert uslyšel kohoutí kokrhání, byl již téměř u cíle. Zlostně praštil balvanem o zem, až to zadunělo. Však v tom balvanu dodnes zůstal otisk jeho prstů. Ještě dřív, než zmizel, stačil na Kláta zavřít: „Nemysli si, žeš nade mnou zvítězil. Nezapomeň, za osmnáct let si pro tebe přijdu!“ Klát jako by neslyšel. Byl v tu chvíli rád, že na čertovi vyhrál devět let života a navíc ještě vyvedl sousedovi takový kousek.

Ráno byli lidé ohromeni spouští kolem osady. Těch balvanů, všude, kam jen pohlédli! Ale jak se tam balvany dostaly, to si nedovedli vysvětlit jinak než jako dílo d'áblovo. Kdo se o ně přičinil, to si však vesničané snadno domysleli.

Brzy se v okolí začalo povídat, že osada je kamenná. To se záhy vžilo a jméno Kamenná už obci zůstalo.

A co sedlák Klát? Ten sice dosáhl svého, ale lidé se mu raději vyhýbali. Léta ubíhala, a když uplynulo osmnáct roků, Klát z obce zmizel neznámo kam.

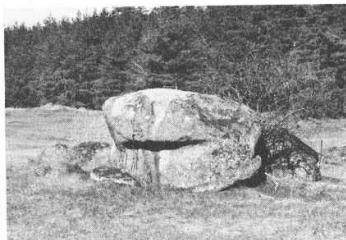
Nikdo ho nepostrádal. Mnozí pak říkali, že ho nejspíš vzal čert.

Čertův kámen

Na spodní části louky pod salaši, kousek od lesa, kde se terén již svažuje k řece Oslavě, stojí žulový balvan. Kámen má v horní části zřetelnou prohlubeň, právě takovou, aby se do ní mohla posadit menší osoba. Vězte, že dle pověsti právě na těchto kamenech sedával čert a pozoroval okolí. Možná sem chodil ze staré papírny na řece Oslavě, tam se to podle pověsti v dávných dobách čerty jen hemžilo.

Čertova ruka

Čertův kámen

Smírcí kámen u Klementic

Na kraji lesní cesty, staré stezky, z Oslavy do Budišova leží kamenný balvan. Jedná se o žulový kvádr s vyčnívající čelní stěnou 90 x 50 cm. V kameni je vytesán zvláštní patriarchální kříž. K tomuto místu se váže následující pověst. Asi v polovině 18. století šel touto stezkou řezník, který koupil býka a vedl jej na provaze do Budišova. Býk se rozzuřil a na tomto místě řezníka udupal. Ještě se traduje druhá varianta. V ní se hovoří, že řezník byl zabit jiným mužem, právě kvůli býkovi, kterého vedl.

O staré papírně

Dům, ve kterém bývala papírna, stojí u řeky Oslavy již na tasovské straně, pro kamenské občany je to ale známý objekt, proto uvádím i tuto pověst.

Nedaleko Tasova byla při řece stará zřícenina. Lidé říkali, že prý tam bývala papírna. A v té se usadili čerti. Vyhnali majitele i dělníky a za noci prý tam tropili svoje rejdy. Po západu slunce by byl nikdo z lidí pod tu prohnílou střechu nevstoupil ani za pytel dukátů. A tak válce, které kdysi lisovaly papírovou hmotu, dávno prožral červotoč, stěny vodního náhonu se rozpadly a zřítily a jednoho dne se celé stavení sesulo. Tak se vypravuje.

V dobách, kdy papírna ještě stála, přišel jednou do vesnice potulný šumař. Chodil už dlouho světem, příbuzných ani přátel neměl a jediným jeho majetkem bylo to, co měl na sobě a v ranečku na zádech. A pak staré skřipky v ruce. Vyhrával na nich ve statcích i hospodách, bylo jeho životkami.

Když mu hlava zešedivěla a nohy nechtěly sloužit jako dřívě, začalo se mu stýskat po domově, a protože byl z Vysočiny, táhlo ho srdce na kopečky kolem Oslavy. Nechal svět světem a šel domů. Někdy se kus cesty svezl s formanem, jindy těžce šlapal sám ve slunci, v dešti, za mrazu a větru.

Konečně se jednoho deštivého dne dostal až do Tasova. Zašel do hospody a prosil o nocleh, ale nechtěli mu ho dát. Musel dál. Stál před hospodou a žehral na nelásku lidí uvnitř. Tu vyšel jeden z hostů, taková povedená kopa, zaklepal šumaři na rameno a povidá:

„Poslouchej, brachu, jestli se nebojíš, povím ti, kde dostaneš nocleh. A zadarmo. Dole u řeky je stará papírna a v té je místa dost.“

Jak to šumař uslyšel, hned se rozhodl, že tam půjde.

„Ale musíš se mít na pozoru, prý tam mívají čerti schůzky!“

„Čertů se nebojím, nejsou o nic horší než lidé. Prošel jsem už pořádný kus světa a zažil jsem tolik, že mám pro strach uděláno,“ pověděl šumař.

„No, tak jdi, když tě nebojíš. Ráno se na tebe přijdu podívat, a když tu noc přežiješ, pozvu tě na zabíjačku!“ dopověděl host a odešel.

Šumař se vydal k řece a brzy starou papírnu našel. Otevřel dveře a vstoupil dovnitř. Všude bylo plno prachu a pavučin, ve všech koutech plno smetí. Šumař vytáhl z ranečku svíčku, smetl prach z lavice a posadil se. Když si trochu odpočinul, šel si prohlédnout celé stavení. Všude bylo ticho, nikde ani stopy po člověku, jen pod podlahou hryzaly myši. Vrátil se tedy do světnice a začal se zařizovat na noc. Smrkovými větvemi smetl neřád se stolu a lavice, vymetl podlahu a rozdělal oheň v kamnech. Uprostřed místnosti stál mohutný dřevěný sloup, který nesl strop. Byl po celé délce puklý. U kamen stála lavice a stůl, v koutě se válela sekyra a ležela tam naštipaná polena. O stěnu se opírala pořádná sukovice.

Když šumař zametal, povšiml si divných stop v prachu na podlaze. Byly to otisky právě lidské nohy a kopyta. Poznal, že lidé nelhali, když říkali, že sem chodí čerti. Šumař se zamyslel. Po chvíli vzal dva špalíčky dřeva, sekyrkou je osekal do klínku a jeden z klínů zatloukl do šterbiny sloupu. Potom si postavil stůl k lavici, vytáhl kus chleba a sýra a klidně povečeřel. Když dojedl, vzal do ruky housle a začal hrát. Netrvalo dlouho a ve stavení se strhl peklný rámus. Chalupa se jen třásla. Pak se ozvalo divné řvání a zoufalé kvilení. Šumař o nic nedbal a jen hrál a hrál. Z ničeho nic rámus zase přestal a vzápětí na to spadl odněkud shora na šumaře čert. Zůstal sedět na zemi a poslouchal, jak šumař hraje. Ten si čerta vůbec nevšiml, dělal, jako by ho ani neviděl. Dál rejdlil smyčcem po strunách a písnička za písničkou zvučela papírnou. Trvalo to dost dlouho, než se najednou čert ozval: „Poslouchej, je to těžké hrát na housle?“ Šumař přestal hrát, podíval se na čerta, jako by teprve teď přišel a řekl: „Není.“

„A trvalo by to dlouho, než bych se naučil hrát tak, jak hraješ ty?“

„To nevím, neviděl jsem tvoje prsty. Na těch všechno záleží.“

„A moje prsty - byly by dobré ke hraní?“ A čert natáhl pazouru k šumaři. Šumař se nad ni naklonil a dlouho si prohlížel čertovy drápy.

„No, tvoje prsty jsou trochu krátké, ale to by se dalo hned napravit,“ řekl pak.

„Tak mi je naprav!“

„Ha, ha, co bych se děl zadarmo, to bys mi musel zaplatit!“

„Zaplatím ti, kolik jen budeš chtít, jen mi prsty prodluž a nauč mne hrát.“

„No, dáš-li mi sto dukátů, může se stát!“

„Máš je mít!“ řekl čert. A v tu ránu bylo na stole sto dukátů.

„Tak pojď sem, k tomu sloupu,“ vyzval šumař čerta. „Strč prsty do škvíry, hned ti je natáhnu.“

Čert strčil do pukliny pazoury a jak je tam měl, vyrazil šumař sekyrkou klínek, který do škvíry před chvílí zatloukl. Dřevo sevřelo čertovy prsty tak, že rarach začal řvát na celé kolo.

„Ale, ale, že se nestydíš tak naříkat,“ povídal šumař, „vždyť to nic není! Horší to bude, až tě začnu učit hrát!“ Pak vzal šumař do ruky hůl a začal čerta bít hlava nehlava.

„Proč mne mlátíš?“ naříkal čert. „Nic jsem ti neudělal!“

„To patří k učení,“ suše odpověděl šumař. „To musíš vydržet.“

A šumař prášil čertovi kožich stále dál. Čert brečel, křičel, kroutil se, ale utéci nemohl, protože vězel prsty ve šterbině sloupu. Pak začal šumaři hrozit, potom prosil, pak sliboval hory doly.

Když se šumaři zdálo, že čertovi už dost nařezal, postavil hůl k lavici a povídá: „Tak to byla první lekce. Teď si lehnu a budu spát. Pokračovat budeme ráno. A dej pozor, aby mne nikdo nevyrušil ze spaní!“ Nato si klidně lehl na lavici a spal až do rána. Čert u sloupu jen tiše vzdychal a neodvážil se ani pohnout. Ráno, když vyšlo slunce, pootevřel někdo dveře papírny. Byl to ten host z hospody, co šumaře sem poslal. V duchu se strachoval, že se houslistovi něco stalo a svědomí mu nedalo pokoje. „Poslal jsem toho člověka na nebezpečné místo, třeba potřebuje pomoci,“ říkal si, když hleděl dovnitř.

Ale nikdy se nenadál toho, co uviděl. Šumař pokojně spal a u sloupu se krčil pekelný brach s prsty ve skřipci. Podíval se bázlivě na příchozícího a zašeptal: „Potichu, potichu, ať ho neprobudíš, můj pán spí!“

Ale šumař uslyšel to šuškáni, vyskočil z lavice, popadl hůl a začal čerta znovu bít. Čert úpěnlivě prosil a slíbil, že když ho šumař pustí, dá mu ještě dvě stě dukátů a do staré papírny se nikdy nevrátí. Ani hrát na housle už se nechtěl učit. „Moc to bolí,“ povídal.

Šumař se pod vousy smál, ale pak slavnostně prohlásil, že když tedy dostane ještě těch dvě stě dukátů, svého žáka propustí na svobodu, ale že čert musí slíbit, že se mu nikdy nebude mstít.

Hloupy čert by byl dal nevíme co za to, aby mohl vytáhnout prsty ze škvíry a utéci. A proto potvrdil pekelnou přísahou vše, co šumař žádal, i peníze už byly na stole, a tak šumař klínem roztáhl puklinu, čert vytáhl prsty a bez pozdravu zmizel. Už nikdy se pak v papírně neukázal. Šumař sebral dukáty a šel s novým přítelem na zabíjačku.

2. Přezdívky a jména

Jak to na vesnicích bývá, i u nás se používá řada přezdívek a jmen. Vůbec se nejedná o nic hanlivého. Jde o praktickou záležitost, jak jednoznačně rozlišit zejména shodná příjmení, například:

Hortovi:	č. p. 4	Šebkovi (v mužském rodu Šebek)
	č. p. 14	Komárkovi – dříve v domě bydleli
Nováčkovi:	č. p. 3	Lesovi (v mužském rodu Lesej) – dříve v domě bydleli Lysovi
	č. p. 9	Z chaty
	č. p. 26	Venclovi – podle předka, který se jmenoval Václav (dříve Venzel)
	č. p. 31	Módlovi – dříve v domě bydleli
	č. p. 35	Rybničkovi – dříve zde bydleli
	č. p. 59	Kolářovi – podle kolářského řemesla předka Jana Nováčka
Roušovi:	č. p. 16	Vítkovi
Dvořákov:	č. p. 25	Vojtovi – podle předka Vojtěcha Dvořáka
Kundelovi:	č. p. 48	U Emilů – podle předka Emila Kundely

V některých chalupách, které sice mají již mnoho jiného majitele, se stále říká podle původních vlastníků. Po domě se říká například:

Svobodovi:	č. p. 17	U Sobolů
	č. p. 51	U Valášků
	č. p. 65	U Vaničků

U některých občanů, kteří mají či měli ve vesnici ojedinělá jména, se při mluvě nepoužívá vůbec příjmení. Není to vůbec třeba, neboť každý ví hned, o kom je řeč. Například:

Joža	č. p. 1	Josef Rouš
Břeťa	č. p. 2	Břetislav Vrba
Zdenička	č. p. 10	Zdeňka Nováčková
Vlastič	č. p. 19	Vlastimil Vošmera

Zdeňka	č. p. 35	Zdeněk Nováček st.
Jindra	č. p. 42	Jindřich Zedníček
Blažena	č. p. 43	Blažena Vošmerová
Marta	č. p. 71	Marta Suchá
Růženka	Kl. č. p. 11	Růžena Vávrová

Jak již bylo dříve napsáno, uvedená pojmenování nejsou žádnými posměšky. Svědčí to spíše o tom, že sousedé o sobě často navzájem mluví a vzniká potřeba rychle a snadno identifikovat dotyčnou osobu. Pokud by se občané jeden o druhého nestarali, tak jak je to ve městech, žádné přezdívky by v tak hojně míře nevznikaly.

3. Koupaliště

Koupaliště, správně však víceúčelová vodní nádrž, je bezesporu v letních měsících nejnavštěvovanějším místem v obci. Koupaliště o rozměrech 50 x 24 m s postupnou maximální hloubkou 2,1 m bylo dokončeno v roce 1975 a je vybaveno osmimetrovou skluzavkou a dětským brouzdalištěm. V areálu se od roku 1976 nachází provozní budova se společenskou místností, výčepem, klubovnou a nově (v r. 2008) rekonstruovaným sociálním zařízením, vč. sprchy a kabinky k převlékání.

U budovy je udírna od r. 2005, přístřešek umožňující rožnění i při nepříznivém počasí. Uspořádání venkovních tanečních zábav umožňuje v roce 1994 vybudované zastřešené pódium s osvětlenou taneční plochou. Před pódium je hřiště na nohejbal či volejbal. Pro požární sport slouží betonová základna (od r. 2008) s nádrží a dále překážková dráha, která je též v prostoru areálu. V dětském koutku je od roku 2007 velké množství nových dětských prolézaček s bezpečnostním atestem. Před areálem jsou parkovací místa pro automobily. Od návsi se ke koupališti přijíždí po nově (r. 2007) rekonstruované místní komunikaci.

Areál je využíván během roku ke společenským akcím místních spolků a je i pronajímán k soukromým účelům.

4. Vesnická hospoda v Kamenné

Hospoda nemusí být vždy jen místem, kam chodí chmeluchtiví lidé, aby se přivedli do stavu podnapilosti a tropili výtržnosti. Taková útulná vesnická hospůdka plní hned několik důležitých funkcí. Za prvé, je předně místem, kde se restaurují – obnovují síly. Za druhé, setkávají se zde sousedé, chalupáři a ostatní návštěvníci a řeší zde problémy od „nemocných králíků“ až po „mezinárodně politické vztahy“. Za třetí, návštěvníci si zde mohou ve správnou chvíli zazpívat lidové a trampské písně při kytarě či harmonice. Za čtvrté, je to místo, které pomáhá v této velmi komerční době udržovat místní lidové tradice. Ne vždy se k těmto účelům hodí velké kulturní domy, které vznikaly na našich vesnicích hlavně v 50. letech.

Zdá se, že právě takovou hospůdku má Kamenná. Obec asi o 200 obyvatelích, kde po 45 letech od uzavření restaurace „U Adamů“ byla v budově bývalé jednotřídní školy otevřena v roce 2000 hospoda s názvem „Kamenná růže“, poté „Na Kopečku“ a nyní „U Kozy.“

5. Mgr. Ing. Pavel Kilián instaloval zvonění v kapliče

- Jana Ritterová

Dne 12. dubna 2007 byla provedena v kapliče v Kamenné instalace automatického zvonění. V době výběru proveditele ale ještě nikdo nemohl tušit, že pán v nejlepších letech,

kterému byla zakázka zadána, je velice neobyčejnou osobností, o níž je jistě hodno napsat několik vět. Navíc i pro něj byla tato realizace slavnostní, protože kaplička v Kamenné je jeho jubilejním 300. dílem.

Mgr. Ing. Pavel Kilián se narodil v roce 1942, je ženatý, otec šesti dětí. Po absolvování strojí průmyslové školy a VŠ strojí pracoval ve výzkumném ústavu. Je držitelem 18 patentů v inženýrské technice a výpočetní technice. Ve zlomovém roce 1968 byl ve jménu tehdejšího socialistického režimu z výzkumného ústavu propuštěn kvůli náboženskému vyznání a německému původu matky. Ve svém životě musel čelit několika těžkým zkouškám, ať to byla smrt malého syna, či výhra nad vlastní zhoubnou nemocí. Pan Pavel se však jen tak nezalekl, vždyť je sportovec, držitel republikového rekordu ve skoku dalekém v roce 1961, v evropském žebříčku obsadil 4. místo. Je také zakladatelem rogalismu v naší zemi a držitelem rogalistického průkazu číslo CS0001. Byl účastníkem prvního letu z Lysé Hory do Frýdlantu dne 29. února 1976. Mluví plynule německy a italsky.

Ve věku 50 let se pan Pavel rozhodl pro studium teologie na Filozofické fakultě, po jejímž úspěšném absolvování obdržel magisterský titul. Pan Pavel dnes hlavně působí jako jáhen a kazatel v Brně a okolí, jako např. U Kapucínů, na Křenové, ve Střelcích a je slavnostním kazatelem na Vranově. Dal se do vyprávění o tom, jak mu jeho přítel přes víru uzdravil nemocné koleno, které mělo být složitě operováno. Lékaři prý dodnes nemají vysvětlení pro tento jev. Pan Pavel se tehdy rozhodl napsat knihu "Jak jsem uzdravil koleno za jeden týden".

Instalace elektrického bicího mechanismu v sakrálních stavbách je jeho koníčkem, v neposlední řadě proto, že mechanismus sám o sobě je jeho vlastním vynálezem a vyznačuje se hlavně jednoduchostí a neporuchovostí. O tom se již mohli přesvědčit obyvatelé desítek obcí na Slovensku, v Čechách a na celé Vysočině. Obtížnou a nebezpečnou práci ve výškách provádí sám, pokud se jedná o velký kostel, tak s kamarádem. Jako hluboce věřící člověk, který bere službu svému bližnímu ještě v původním smyslu slova, si nechává za svou práci zaplatit tak málo, že jeho cenu můžeme nazvat téměř dumpingovou. O tomto faktu se mohlo přesvědčit samo zastupitelstvo obce, když porovnávalo nabídky na provedení automatického zvonění.

Po lidské stránce je pan Pavel velice slušným, příjemným a skromným člověkem, po celou dobu s žertem na jazyku. Málokdy potkáte takového kavalíra ze starých dob, který dokáže uchvátit už jenom svou jednoduchou přítomností.

V Kamenné se panu Pavlovi moc líbilo, na práci v kapličce se prý moc těšil a několikrát opakoval, jaká je to čest sloužit tak krásnému zvonu!

6. Nová dominanta

V úterý 10. prosince 2002 byl vztyčen na východním okraji lesa na Kněžském kopci směrem ke Kamenné stožár, na kterém je umístěn zesilovač pro mobilní telefony. Uživatelé Eurotelu (nyní O2) se na Budišovsku dočkali kvalitního signálu. Stožár je ukotven na betonové patce a byl sestaven ze tří dílů za pomoci velkého autojeřábu. Základna je 491 m nad mořem, ocelová konstrukce je vysoká 61 m. Vrchol věže je tedy 552 m nad mořem, což je o 15 m více než nejvyšší bod budišovského katastru – vrchol Brdců 537 m.

Věž se stala nepřehlédnutelným orientačním bodem a je vidět z velké vzdálenosti i z míst, odkud dosud nebyl budišovský katastr ani částečně viditelný. Například z Klementic, Oslavy, Tasova, Dolních Heřmanic i od Velkého Meziříčí. Za příznivého počasí bude stožár viditelný jistě i z mnoha dalších míst. Bude tak signalizovat při našem návratu z cest, že už jsme skoro „doma“.

Neodpustím si ještě osobní, jistě subjektivní názor. Doufám, že klasické panoramatické pohledy na naše obce, stále častěji doplňované mohutnými ocelovými

konstrukcemi, někdy i červeno-bíle natřenými, se opět očistí. Fandím vědeckotechnickému pokroku, aby byl co nejdříve vyvinut dostupný satelitní přenos signálu, aby následně mohly být tyto „ocelové krasavice“ z kopců okolo vesnic a dálnic trvale odstraněny.

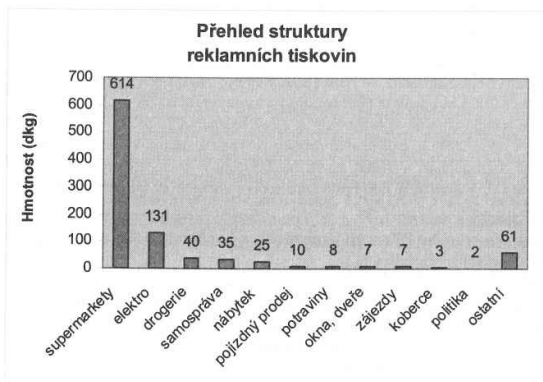
7. Reklamní tiskoviny

S reklamními tiskovinami se setkáme asi všichni. Někteří možná reklamní nabídky pečlivě prolístují, porovnají ceny a rovnou vyrazí k příslušnému prodejci učinit super výhodný nákup. Mnozí se doručování reklamy brání a vylepením patřičné nálepky to dají doručovateli najevo. Někteří možná tyto reklamy z praktických důvodů vítají jako vhodný materiál pro podpalování v kamnech, neboť tištěné noviny jsou stále dražší a ne každý je denně odebírá. Víím, že v mnohých bytovkách a panelácích jsou u poštovních schránek přímo přichystány krabice a lidé do nich přímo vhadzují reklamy. Jak jepičí je život takových tiskovin!

Již vás někdy napadlo, zejména když jste vybírali svoji novinovou schránku, kolik reklamních tiskovin dostanete za celý rok? Odpověď na tuto otázku jsem zjišťoval v průběhu celého roku 2007. Následující údaje byly zjišťovány v Kamenné, ale vzhledem ke stejné doručovací poště si troufám tvrdit, že i na celém Budišovsku jsou tyto údaje s minimální odchylkou shodné.

V loňském roce 2007 bylo do každé poštovní schránky doručeno 667 různých reklam, a to od černobilého lístku formátu pohlednice (obvykle oznamující pojízdný prodej) až po sešit formátu A4 o rozsahu 36 barevných stran (některého z hypermarketů). Co do hmotnosti to bylo 9,43 kg a co do objemu 20 litrů! Při odhadovaném počtu 60 domácností to může činit pouze v Kamenné, vč. Klementic ročně asi 6 metrických centů papíru o objemu 1,2 m³. Když se podíváme na celou Českou republiku, lze odhadovat při počtu asi 2,5 milionu domácností ročně 24 000 tun papíru o objemu 50 000 m³, tj. plocha hektaru pokrytá do výšky 5 metrů.

Když se podíváme na strukturu reklamy znázorněnou v následujícím grafu, převažují podle hmotnosti v drtivé většině 79 % supermarkety a prodejci spotřební elektrotechniky. Statistika čísel nám přináší i celkem nepřekvapující skutečnost. Rok 2007 nebyl rokem volebním, proto nám voličům neměli politici, s výjimkou dvou případů, co sdělit...

Celkový přehled reklamních tiskovin - seřazeno dle hmotnosti			
Prodejce	Druh	Hmotnost	Počet
		dkg	ks
Globus	supermarket	325	84
Hypernova	supermarket	160	62
Plus	supermarket	88	55
Elektro Spáčil	elektro	43	30
Penny Market	supermarket	41	31
Rosmann	drogerie	40	23
Kraj Vysočina	samospráva	35	12
Proton	elektro	31	12
nábytek - různí	nábytek	25	36
Elektronics	elektro	22	11
MAG	elektro	19	31
elektro - různí	elektro	16	24
pojízdný prodej - různí	pojízdný prodej	10	59
Brněnka	potraviny	8	12
okna, dveře - různí	okna, dveře	7	30
jenodenní zájezdy - různí	zájezdy	7	18
Koberce Trend	koberce	3	13
politická agitace - různí	politika	2	2
ostatní	ostatní	61	122
- Celkem		943	667

XI. Prezentace místních podnikatelů

1. Pila Krejčí

Miroslav a Josef Krejčí, 675 04 Hodov 5, – PILA KAMENNÁ č. p. 78, telefon: 568875601, fax: 568875695, mobil: 776693888, 732700114, e-mail: info@pilakamenna.cz, <http://www.pilakamenna.cz>

Počátky firmy sahají do roku 1992, kdy působila v malém pilařském provozu ve východní části obce Kamenná. V roce 1999 majitelé zřizují nový pilařský provoz na severu téže obce. V roce 2003 byl provoz opět rozšířen a nyní vyrábí na ploše 20 000 m². V témže roce byla do pilnice instalována nová technologie, čímž se značně ulehčila těžká a namáhavá práce zaměstnanců. V roce 2006 je pila znovu modernizována a začíná vyrábět štěpku. V roce 2007 majitelé zřizují manipulační a třídící vozík na kulatinu a je instalováno elektronické křížové měření systému D2. V současné době pila zpracovává více jak 20 000 m³ kulatiny ročně.

Firma vyrábí, dodává a nabízí:

- pořez kulatiny do průměru 70 cm na rámové pile v kombinaci s těžkou rozmítací pilou
- těžební práce a přibližování dřeva
- doprava dřeva
- ostření kotoučových pil, pilových listů, rámových pil a pil s tvrdokovem
- řezivo: jehličnaté
 - stavební: smrk (kapované)
 - truhlářské: smrk, borovice, modřín
- listnaté
 - truhlářské: dub, olše

Firma celoročně vykupuje kulinu:

– jehličnatá – smrk, borovice v třídě A, B, C, v omezené míře D

Přejímka kulinaty se provádí elektronickým měřením u odběratele dle doporučených pravidel z r. 2007.

2. Jindřich Zedníček, zpracování kamene

Kamenná 42, 675 03 Budišov, e-mail: info@zednicek.com, <http://www.zednicek.com>

Telefonické spojení:

Privát / fax	568875247
lom Kamenná	568875245
Jindřich Zedníček, majitel	777574483
Ing. Zbyněk Zedníček, ředitel divize Kamenná	777875245
pan Kochánek, ředitel divize Mrákotín	777009763

Firma Jindřich Zedníček se zabývá těžbou a zpracováním kamene. Surovinu těží v kamenolomu Kamenná (ložisko vyhrazeného nerostu – granodiorit – durbachyt) a dále pak v kamenolomu Mrákotín, okres Jihlava (ložisko vyhrazeného nerostu žuly – Mrákotínská žula).

V kamenolomu Kamenná těží a zpracovává surovinu na obklady, dlažby, schody, parapety, kuchyňské desky, náhrobní a pomníkové díly a dlažební kostky.

Firma s ohledem na věk majitele utlumuje svoji činnost a veškeré své aktivity převádí na mladší generaci – firma Granit Zedníček s. r. o., kterou vlastní syn Zbyněk.

3. Chytka s. r. o.

CHYTKA s. r. o., Karel a syn Roman Chytkovi, Klementice 19, provozovna v Budišově 354 (naproti lihovaru), tel. 568875480, <http://www.chytka.com>, e-mail: info@chytka.com

Firma Chytka vznikla v roce 1992 jako fyzická osoba. Z důvodu rozvoje změnila firma Chytka 20. 1. 2006 svou právní formu a stává se společností s ručením omezeným CHYTKA s. r. o. Je to montážní a obchodní firma, která své služby nabízí po celé České a Slovenské republice. Zaměřila se na zámečnické práce. Postupným rozvojem firmy došlo k rozšíření její působnosti na montážní práce v oblasti sklolaminátu, polykarbonátu a profilovaných plechů v celé republice. Dalším krokem k rozšíření svých služeb bylo vybudování prodejny a prodejních skladů v Budišově o ploše 200 m², na kterých prodává sklolaminát, polykarbonát, profilované plechy, spojovací a hutní materiál, pracovní oděvy a obuv, ochranné pomůcky, nářadí aj.

Firma provádí výrobu a opláštění hal, zemědělských staveb, skleníků, zimních zahrad, zastřešení budov, dvorů, bazénů atd. K zastřešení nabízí polykarbonát, sklolaminát a profilované plechy. Tyto materiály se vyznačují vysokou pevností, ochranou proti UV záření, ochrannou vrstvou melinex proti zvětrávání skelných vláken u sklolaminátu a tepelnou izolací u polykarbonátu. Ze sklolaminátu dále firma CHYTKA s. r. o. nabízí samonosné oblouky, které nepotřebují podpěrnou konstrukci, a to v délce až 12,5 metrů a v čířm i zabarveném provedení. Záruční doba na tyto materiály je deset let. Samozřejmostí jsou množstevní slevy.

Dále firma nabízí:

- schodiště, zábradlí, mříže, vrata, konstrukce, oplocení pozemků
- zahradní nábytek (lavičky, houpačky, stoly, židle...)
- možnost projektové dokumentace a statických výpočtů

XI. Seznam použité literatury

- Vlastivěda Moravská, Třebický okres, r. 1906
Vlastivěda Moravská, Velkomeziříčský okres, r. 1907
Selský archiv, č. 1 z r. 1908
Česno, Jakub Deml, 1924
Národní školství na Náměštsku a Třebíčsku, Stanislav Melichar, 1926
Zvoničky na Moravském Horácku, J. F. Svoboda, r. 1932
O naší lokálce a kraji, František Horký, r. 1935
Stráž, číslo 14 z r. 1940
Jiskra, 9. 2. 1946
Sborník Matice Moravské, číslo 31 z r. 1962
Prameny k revolučnímu povstání v Čechách a na Moravě v r. 1775
My jsme čeští muzikanti, František Horký
Pověstí z Velkého Meziříčí a okolí, kolektiv autorů, 1996
Pamětní kniha obce Kamenná I, II a III.
Soukromý archiv autora

Obsah

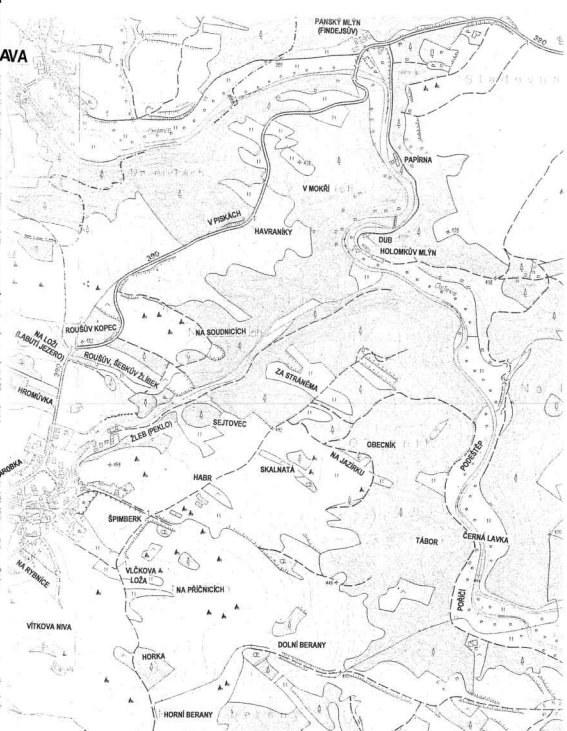
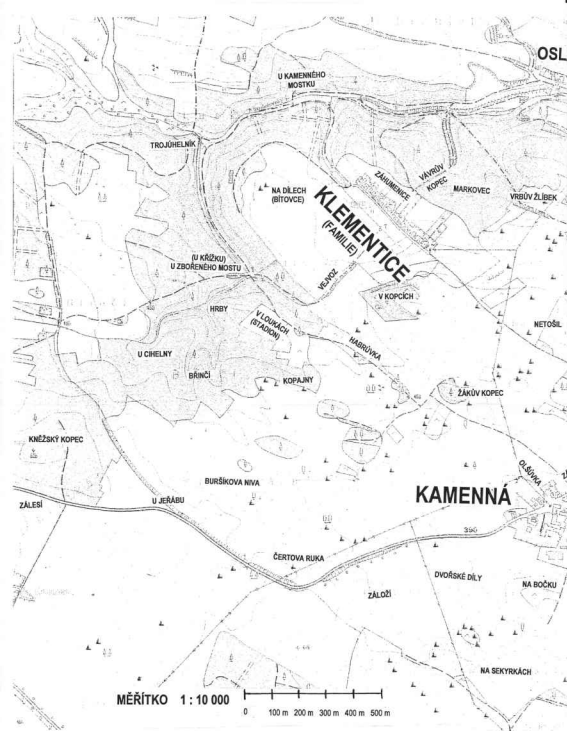
	strana
I. Úvodní slovo	1
II. Základní informace o obci Správa obce, poloha, rozloha, znak a pečeť, obyvatelstvo, školství a kultura, doprava, spoje, služby, průmysl, zemědělství	2
III. Spolky	
1. Sbor dobrovolných hasičů	5
2. Myslivecké sdružení	13
3. Kameňáci - občanské sdružení	15
IV. Památky v obci	
1. Kaplička v Kamenné	15
2. Kaplička Klementicích	16
3. Kříže a pomníky v Kamenné	16
4. Kříže v Klementicích	22
5. Smírčí kámen	23
6. Kolomazné kameny	23
7. Pohanské obětiště	25
8. Ostaní památky	26
V. Z historie	
1. Některá data z historie Kamenné a Klementic	29
2. Selský rod Buršíků	32
3. Selský rod Dvořáků	34
4. Rebelie na Budišovsku v r. 1775	34
5. Škola	35
6. Obecní dům, kulturní dům a hasičská zbrojnice ...	37
7. Prodejna	38
8. Kroniky v Kamenné	39
9. Tábor	39
VI. Z přírody	
1. Vodní plochy	40
2. Vodní toky	42
3. Výšková body	43
4. Balvanovité ostrůvky	43
5. Turistické značené cesty	43
VII. Žili mezi námi	
1. Šuler	44
2. Jindřich Nováček	46
3. Hráček	47
4. P. Jan Dvořák	47
5. P. Antonín Votoupal	47
6. P. Ondřej Pospíšil	49
7. Karel Vrba	49
8. Antonín Krejčí - Trávníček	50
9. Muzikanti	51

VIII.	Přehledy	
	1. Přehled počtu obyvatel	52
	2. Přehled pohybu obyvatelstva 1984 až 2007.....	53
	3. Přehled výstavby domů	53
	4. Přehled zvířat při sčítání v roce 1910	55
	5. Oblíbenost jmen v Kamenné v roce 1910	56
	6. Oblíbenost jmen v Kamenné a Klementicích v roce 2008	57
	7. Přehled srážek v Kamenné	58
	8. Přehled chat	59
	9. Přehled dřívějších majitelů nemovitostí	60
IX.	Ostatní	
	1. Místní pověsti	61
	2. Přezdívký	64
	3. Koupaliště	65
	4. Vesnická hospoda v Kamenné	65
	5. Mgr. Ing. Pavel Kilián instaloval zvonění v kapliče ...	65
	6. Nová dominanta	66
	7. Reklamní tiskoviny	67
X.	Prezentace místních podnikatelů	
	1. Pila Krejčí	68
	2. Jindřich Zedníček, zpracování kamene	69
	3. CHYTKA, s. r. o.	69
XI.	Seznam použité literatury	70
XII.	Mapa s místními názvy	příloha

Poděkování:

Autor děkuje všem pamětníkům, kteří mu jakýmkoli způsobem pomohli při vzniku této publikace. Zvláštní poděkování patří vážené paní Mgr. Marii Zedníčkové za provedení korektury textu. Největší dík patří rodině, která snášela nekonečné večery a noci při mém sepisování.

Vydala: Obec Kamenná
u příležitosti 50. výročí otevření kulturního domu
a setkání rodáků a přátel Kamenné a Klementic v roce 2008
Autor: Ladislav Eichler
Tisk: Karel Charvát, Velké Meziříčí

XII. MAPA S MÍSTNÍMI NÁZVY - PŘÍLOHA „KAMENNÁ A KLEMENTICE VČERA A DNES“